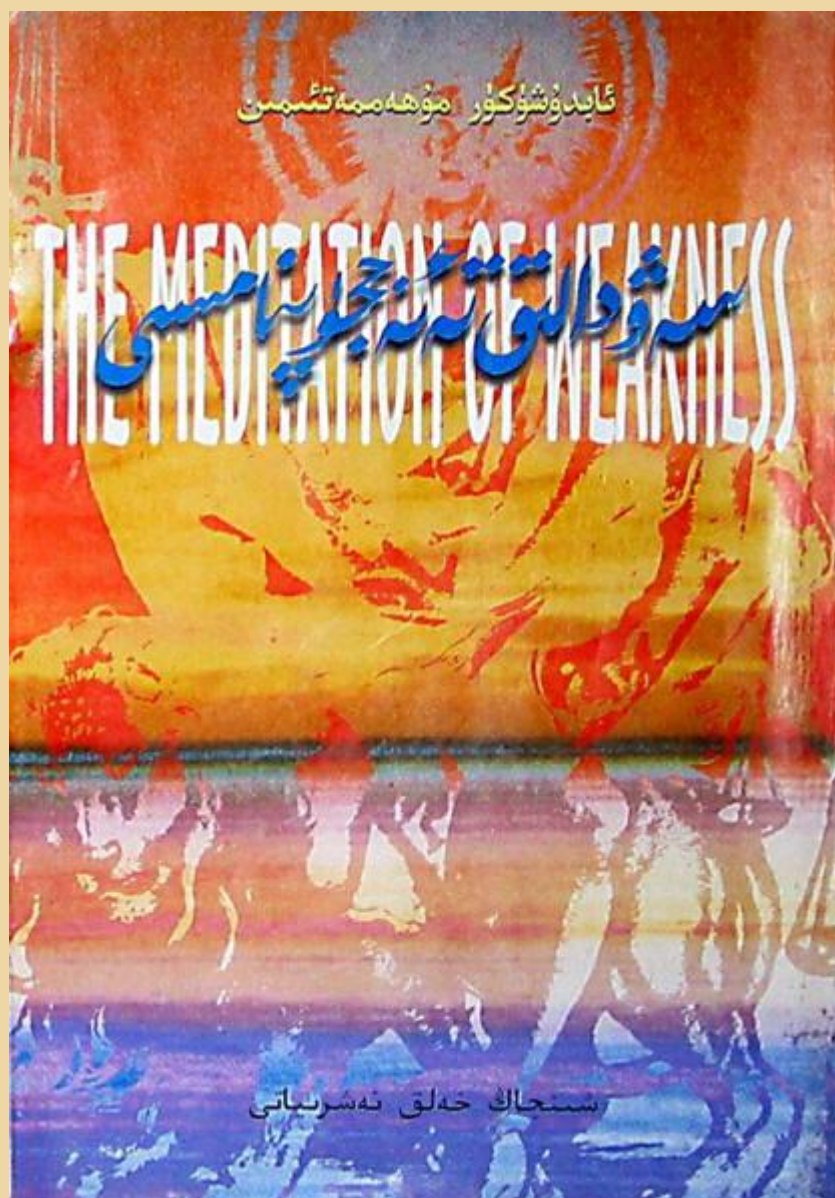

سەئىد ئالى قىزىچى ئىمامسى

ئاپتورى : ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەتئىمىن

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000-يىلى 7-ئاي 1-نەشرى

ئاپتوردىن

ئەسسالام كىتابخان!

بۇ ، تارىخنىڭ سەۋدالىق يىللىرى يېزىلغان تەئەججۇپنامە . بۇنداق يىللارنى ئاپت دەپ ئاتىساڭ ئاپتلىرى تولىمۇ پاجىئەلىك . بۇنداق يىللارنى ئامەتلىك دەپ ئاتىساڭ ئۇنىڭ ئىنسانىيەتنىڭ تەجرىبىلىرىنى توپلاپ ، زۇلمەتنى يېڭىپ ئالغا ئىلگىرىلىشىگە قوشقان تۆھپىسى ھېكمەتكە باي قىممەتلىك ئامەت ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغىلى بولمايدۇ . بۇ ، ھەقىقەتەن سەۋدالىق يىللىرى ئىدى . سەۋدالىقنىڭ پاجىئەسى ئىچىدە ،

سەرسانلىق ئىچىدە كۈتۈلمىگەندە كونا يوشۇرۇن خەزىنىگە ئېرىشىپ قېلىش مۇمكىنچىلىكى نۇرغۇن خەلق چۆچەكلىرىدە ئىسپاتلانغانغۇ؟

مەن دانىشمەنلەردىن سەبىي بالىلارغىچە ئۈرۈكۈگەن ، تېغىرقىغان ۋە ئەندىشە ۋەھىمىسى ئىچىدە سەۋدالىق روھىيىتىگە ئەسرى بولغان يىللاردا ئۆزۈمنى سەۋدالىقتىن خالىي قىلالىمىدىم . بۇ خىل سەۋدالىق ئۇزاق قەرەللىك ئۇيقۇ شارابىدەك مېنىمۇ ئۇزاق يىللارغىچە مەستلىك ئۇيقۇسىغا غەرق قىلغانىدى . قاباھەتلەرنى ھېس قىلىپ ھېكمەتلەرنى چۈشىدىم . بىراق ، چۈشىگەنلىرىم سەگەكلىك تەپەككۈرىدىن كۆرە تولاراق سەۋدالىق شىۋىرلاشلىرىغا ئوخشاپ كەتتى . مەن ھۆرمەتلىك كىتابخانىدىن مېنى كەچۈرۈشنى ۋە ساقىيىنىڭ ئىچۈرگەن شارابىغا تاقابىل تۇرالماسلىقىمنى چوڭقۇر ھېسداشلىق ئىچىدە نەزەرگە ئېلىشنى ئۈمىد قىلىمەن .

<<سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى >> تۈن مونولوگلىرى سۈپىتىدە سەۋدالىق يىللىرىدىكى سەۋدالىق خاتىرىسى بولۇپ مەيدانغا كەلگەن .

<<سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى >> كاككۇكىنامىدىن باشلىنىپ ، مارجاننامە ، سۇمۇرغانامە ، جاھاننەما ئارقىلىق داۋاملىشىپ ، نىجاتنامىدە ئاخىرلىشىدۇ . مەن بۇ بەش نامىنى نەشر قىلىش ئويىدا يازمىغانىدىم ، كىشىلەرگە كۆرسىتىشكىمۇ ئەندىشە قىلاتتىم . يەنە نېمىشقىدۇر ئەينى يىللارنىڭ تەپەككۈر ھودۇقۇشلىرىنى جامائەتچىلىككە تاپشۇرغۇم كەلدى . بۇنىڭدىن مەقسەتتىم ، زامانداشلىرىمنىڭ ھېسداشلىقىغا ئېرىشىش ۋە گۆدەك پەرزەنتلەرگە ھەقىقىي يورۇقلۇق ، گۈزەللىك ۋە ياخشىلىقنىڭ قەدەر - قىممىتىنى ھېس قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت .

ئابدۇشۈكۈر مۇسەممەت شېمىن
(1933.9.28_1995.2.27)

مۇندەرىجە

كاكىۇكنامە ..... - 6 -

مارجاننامە ..... - 33 -

سۇمۇرغىنامە ..... - 71 -

بىرىنچى باب

كاككۇكنا مە

1

ساقاللىرى كامپۇردەك ئاقارغان ، كۆزلىرى چوڭقۇر دېڭىزدەك ئەقىل بىلەن تولغان
ھېكم : ئىلھامنىڭ ھەقىقىي مەبۇدىسى مۇسى (گىرىك ئەپسانىلىرىدە سۆزلەنگەن
ھۈنەر - سەنئەتنىڭ توققۇز مۇئەككىلى) ، دېگەندە ، ئۇنىڭ بېغدىكى قەپەستە
سايىراۋاتقان كاككۇك قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتى .

كاككۇك : بەدىنىم پەي زىننەتلىرى بىلەن ياشاپ تۇرسىمۇ ، سەرگۈزەشتىلىرىم
سېنىڭدىن ئارتۇق . ئىلھامنىڭ ھەقىقىي مەبۇدىسى مۇسى ئەمەس ، بەلكى قەپەس ،
دېدى . كاككۇك ھاياجانلاندى ، قەلبىدىكى ھارارەت ، كۆزىگە ياش زۇمرەتلىرىنى
تاققاندى . ئۇ ئەركىن ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر توپ تۇرغىغا قاراپ ، قەپەس
روجەكلىرىنى سىقىمداپ ، كۆكسىنى قەپەس شادىسىغا ئۇرۇپ سايىراپ كەتتى .
ھېكمىنىڭ زوقلانغىنى ئۇنىڭ نالىسى بولغىنىدەك ، ئۇنىڭ نالىسى قان قۇسقان
كاككۇكنىڭ شېئىرىيەتتەك ھەقىقىي قەلبى ئىدى .

2

مەن كىچىك قۇش مەن ، جەڭ دۇمبىغىدەك نەرە ياڭرىتالمايمەن .

-
- مەن كىچىك گىياھ ، ئالەمنى مەھلىيا قىلىدىغان خۇش پۇراقنى تارقىتىلمايمەن .
  - مەندە رەشك ۋە ھەسەت ماجراسىنىڭ ھەشەمەتلىك بۇزغۇنلىرى يوق .

3

مۇھەببەتنىڭ مەڭگۈ يېڭىلىپ ۋە ئەبەدىي تەكرارلىنىپ تۇرىدىغان مەنىۋى جەننىتى نەدىكى ، مەن ئۇنىڭدىن شېئىرىيەت ئىلاھىنى ئىزدەيمەن .

4

بىقارار ئالەمدە خۇشاللىقلىرىمدىن ۋەھىمە قىلىپ غەمكىن بولمەن ، غەمكىنلىكىم ئەۋجىگە يەتكەندە قاقاقلاپ كۈلمەن .

بۇلاق سۈيىگە قاراپ نىدا قىلىمەن : خۇشاللىقلىرىم سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ ، گۈزەللىكلىرىم سېنىڭ ئىنئامىڭ ، ۋەھىمىلىرىم سېنىڭ سالغان قورقۇنچۇڭ ، جاراھەتلىرىم مۇشتۇملىرىڭنىڭ ئىزناسى . ئۆز - ئۆزۈمگە قاراپ قاقاقلاپ كۈلمەن ، قاقاقلاپ كۈلمەن ، مەن تارىخنىڭ گۇۋاھچىسى ، سېنىڭ ئەلپازىڭنىڭ ئەينىكى ...

5

ئۈمىد تاڭ شەپقىتىنىڭ رەڭدار كۆڭلىكىنى كىيىپ قاقاقلاپ كۈلگەندە ، ئۈمىدسىزلىك گۈگۈم ئوتقېشىنى قارايتىپ ، لام - جىم دېمىدى . ئۈمىدنىڭ تەنتەكلىكى بىلەن ئۈمىدسىزلىكنىڭ تەمكىن سىپايىلىكى ئارىسىدا تېڭىرقاپ شۆنرلايمەن .

6

ھىجران دەشتىدە تۇرغىنىڭدا ساخا ئىلھام بېغىشلىغان نەرسە ۋىسال ئۈمىدى . ۋىسال بېغىدا سېنى ئالدىراتقان نەرسە ھىجران ۋەھىمىسى . ۋىسال قەدرىنى كۆتۈرگەن نەرسە ھىجران ، ھىجران قەددىنى رۇسلىغان نەرسە ۋىسال ...

7

يوقلۇقنىڭ ئۈمىدى موللۇقنىڭ ۋەھىمىسىدىن ئۈستۈن .

8

ئۈمىد خۇشاللىقى بىلەن ئۈمىدسىزلىك ھودۇقۇشى تۆت كوچا ئاغزىدا دوقۇرۇشۇپ

قالدى . ئۇلارنىڭ خالىغىنى شاراب ئىدى .

چۈنكى ئۇ : ئىختىيار يىلپىزغا سۇمۇرغ قانتىنى قوشىدىغان خىيالىي سايە .

ھاقارەتلەنگەن روھ شاراب ئىچىدە غالىب .

9

دەريالار سۆيگۈسىنى يادىغا ئالغىنىدا كۆزۈمدىن دەريالار ئاقىدۇ .

تاغلار پىراقىنى ئەسلىگىنىدە چوڭقۇر دېڭىز تېڭىگە پاتىمەن .

10

مەن ساڭا تەقلىد قىلىمەن .

زېمىنى سۆيگەن يامغۇر ، چىمەننى ئارىلاپ ئاققان تاغ سۈيى ، قىياغا مەڭزىنى ياققان

ئۆركەش ، ئانا باغرىدىكى بوۋاق ، تۆگە ئايىغىدىكى بوتلاق ، دالا قوينىدىكى

خۇشبۇي گىياھ ، جانا لېۋىدىكى تەبەسسۇم ... ئېھ ، ئالەمنىڭ غەزەزسىز پاك مۇھەببىتى

، مەن ساڭا تەقلىد قىلىمەن .

11

مېنىڭ كۆز ياشلىرىم ئازغان چېچىكى ئۈستىدە تىترەپ تۇرغان ئېغىر شەبنەم .

مېنىڭ كۆز ياشلىرىم زېمىنغا تۆكۈلگەن گۈل بەرگىنىڭ مەرسىيىسى . ئۇ زېمىن يۈزىنى

غۇنچە گىلەم بىلەن ياساندۇرىدىغان يېشىل باھارنىڭ قەسىدىسى .

12

نۇرانە شولنىڭ ھەۋىسىدە تۇرغىنىم يوق . ئۇچقان يۇلتۇزدەك قاراغۇلۇق ئالىمىگە
قاراپ شىيرىلاي ، نۇرانە شولا كەينىمدە قالسۇن .

13

گۈزىلىم ! ئەينەك بىلەن ھەپىلىشىش ساڭا ئوشۇقچە . قارا ، مېنىڭ مىسرالىرىمغا .
كۆزەت ، مەرمەر ھەيكىلىڭنىڭ ياسىلىشىنى ...
مۇھەببەت مۇشتىقىم ! قەدىر - قىممىتىڭنى ساختا شۇئۇرلاردا ئەمەس ، ھەقىقىي
شېئىرىيەت بىناسىدىن ئىزدىگىن . بۇ بىنا - مەڭگۈ تۈزۈمى چىچەك بىلەن
گۈلىستان ...

14

ھەسەل - چىچەك شىرنىلىكىنىڭ جەۋھىرى ؛
شېئىر - گۈزەللىك تۇيغۇسىنىڭ كرىستالى .

15

قاش يالىرىڭ بىلەن كىرىپ ئوقلىرىڭ ماڭا يۈرۈش باشلىغاندا غالىبىسەن . قەلبىم
قۇدرەتلىك قوشۇنۇڭغا تۇتقۇن بولغىنىدا مەغلۇپسەن !

16

ئىنسانىيەت ئۆزى ياسىغان ئاجايىپ سۈرەتخانىغا كىرىپ قالدى . ئۇ : رەسىملەرنىڭ
تىزىلىپ ، ھەيكەللەرنىڭ جانلىنىپ ، ئۆز ئىختىراچىسىغا << شاھ >> ! دېيىشىدىن
مۇداپىئە كۆرۈپ ، ۋەھىمىلىك چۈش ، شۈبھىلىك مۇھاكىمە ئىچىگە قامىلىپ قالدى ...

17

- ساداقەت – مۇھەببەت دېڭىزىدىكى گۆھەر خەزىنىنىڭ ئومۇمىي ۋەجى .
- گۈزەللىك – ساداقەت بېغىدا گۈزەللىكنىڭ سۇمۇرغىتىك قايتا تۇغۇلغان يېڭى قىياپىتى .
- يۈكسەكلىك – ساداقەت بىلەن گۈزەللىكنىڭ مېنى مەھلىيا قىلغان كارامىتى .

18

ئەندىشە چەكمىگىن ! چېچەك يەرگە غولىمىدى ، بەلكى مېۋە قەلبىدىن ماكان تۇتتى . ئىشەنمىسەڭ قارا : بىپايان باغلار باھار بەزمىسىدە چېچەكتىن شەپەق ياساپ سېنى مەپتۇن قىلدۇ . بېخىلنىڭ سېخىلىق قۇياشنى كۆرەلىشى مۇمكىنمۇ ؟...

19

كاككۇك ! سەن ھاۋا بوشلۇقىنىڭ ئەركىن مەلىكىسى ، قەپەس ئىستىقامەتگاھىنىڭ مەردانە غەزەلچىسى ، زېمىن يايلىقىنىڭ ئەركە ساياھەتچىسى . ئىنسان ئۈچۈن پەلەكنىڭ نېمىلىكىنى بىلمەيمەن ...

ئانا باغرىدا ئەركە ، تەسەۋۋۇر كۆكىدە ئەركىن ئۆسكەن ئوماق بالىنىڭ كىشىلەر ئالدىدا خۇشامەتچى بولمىغانلىرىنى ئاز ئۇچراتقىنىم ئۈچۈن ھەسرەتلىنىمەن ...

20

گۈزەللىكنىڭ مەڭگۈلۈك كۈلكىسىدە تەبىئەتنىڭ نىسبەتلىك مۇزىكىسى تەكرارلىنىپ تۇرىدۇ . قايغۇ مۇشۇ كۈلكنىڭ ۋەھمىسى !

21

نىقابىڭ ئۆتكۈر زۇلپىقارىڭنىڭ تەمكىن غىلاپىغا ئوخشاش ، كۆزۈمنى قاماشتۇرۇپ ئەقلىمنى تەڭپۇڭدىن خالاس قىلىدىغان نۇرانە جامالىڭنىڭ رەھىمدار يېپىنچىسى .

يۈزۈڭدىكى نىقابىڭنى ئېلىۋەت ، بۇ ماڭا مۇقەددەس ئىلتىپات !

ئۆتكۈر زۇلپىقارنى سانجى ، بۇ ماڭا يېڭى ھايات !

22

ھەسەلچى ھەرە خۇش پۇراق گۈلشەنلەردىن بال نەزمىسى يارىتىدۇ .

گۈلچى كېيىنەك باشقىلارنىڭ ھەمدۇساناسىدىن تەمەنناغا تولدۇ .

تارىخنىڭ مەسخىرىسى - روھىيەت جەھەننىمى .

كەلگۈسىنىڭ بارىكالىسى - مەنئۇيەت جەننىتى .

23

بورانلار ھۇۋلايدۇ . مەن چوڭقۇر خىيالغا چۆكمەن .

بورانلار ھۇۋلايدۇ . مەن تارام - تارام ياش تۆكمەن .

بورانلار ھۇۋلايدۇ . مەن قاقالاپ كۈلمەن .

بورانلار مەجنۇن تەبىئەتنىڭ مەسخۇي پوپوزىسى . ئۇنىڭ ھۇۋلاشلىرىنىڭ ئەۋجىدىن

ئەجدىھا سۈرەتلىك جۇدۇن دىۋىسىنىڭ ئۆلۈم نوپۇزىنى سېزىمەن . مېنىڭ قورقىدىغىنىم

گۈلشەننى ناز ۋە سۈلەكتى بىلەن رەڭمۇرەڭ چىچەك بىلەن زىننەتلىگەن ، خۇش پۇرىقى

بىلەن مەھلىيالىقنىڭ ھېكمىتىنى تونۇتقان ، ئەتىرگۈلگە بۇلبۇلنى ، مەشۇقىغا ئۆز

مەھبۇبىنى ئاشق قىلغان مۇھەببەت ئىلاھىنىڭ ساخاۋەتلىك نوپۇزى . ئۆلۈم

نوپۇزىدىن چۆچۈش ئارسىزلىق ؛ مۇھەببەت شەپقىتىدىن سىرتتا قېلىش

شەۋكەتسىزلىك . قاقالاپ كۈلگىنىمدە ئەنبىيالار ھاياجانلىنىدۇ .

24

گۈلگە مەپتۇن بولساڭ ، ئۇنى ئۆز پايىسىدىن جۇدا قىلما .

گۈزەللىككە مەپتۇن بولساڭ ، ئۇنىڭ ئىختىراچىلىرىنى ئاسرا .

گۈزىلىم ! سۈرمە ئىشلەتمىگىن ، قېشىڭنىڭ قارىلىقىنى تونۇپ يەتمىدىڭمۇ .
 پەرىشتەم ! گۈل قىسىمىغىن ، ھۆسنۇڭدىكى چىمەنلەرنى ئىنقىرار قىلمىدىڭمۇ .
 سەن گۈزەللەرنىڭ مالائىكى ، گۈزەللەرنىڭ نەمۇنىسى . بۇ سېنىڭ ئەڭ ئېغىر ، ئەڭ
 قايغۇلۇق قىسمىڭ !

ھەسەلچى ھەرە ئۆز پادىشاھىنى خۇش پۇراق بال جەۋھىرى بىلەن باقىدۇ .
 ھەسەلچى ھەرە پادىشاھى ئىشچى ھەرىسىنىڭ بېشىنى ئۈزۈش ئالدىدا تەنتەنە بىلەن :
 ۋاپاغا جاپا قىلغان ، دەپ ۋارقىرايدۇ .
 —دەرھەقىقەت ، — دەيدۇ باشقا ئىشچى ھەرىلىرى ، — چۈنكى ھەرە پادىشاھىنىڭ
 ئىككى بېقىنىدا تەرىسانىڭ غەزىپىگە قۇدرەت بېرىپ تۇرىدىغان شەمشەرقاننى
 ئارتۇق .

سەن شېشە قەدەھكە مەي قويغاندا ، مەن كۆز چانقىمغا مەرۋايىت تىزدىم .
 سەن شارابىڭنى لېۋىڭگە تەگكۈزگەندە ، مەن سۆيگۈكە لىكۈندە بېھوش ئاقتىم .
 سېنىڭ ئىشىڭ : ساقىدەك قەدەھكە يىنىگە ، چولپاندەك بۇلۇت ئارىسىغا يوشۇرۇنماق .
 مېنىڭ ئىشىم : پاتقاقلىق دالادا جۇنۇنلۇق پېرىسىنى ئوينىماق .

كۈلكىلىرىڭ چىچەك گۈلزارىدىن ئۇرغۇغان خۇش پۇراق . سېنىڭ يىغاڭ بوستانغا
 چىچىلغان يامغۇر ئۈنچىسى .

گۈزەللىكنىڭ تەمەنناسىز تەبىئەتنىڭ تېپىلغۇسىز ئىنئامى . ئۇنىڭ قوزغايدىغىنى
 مۇھەببەت بىلەن رەشك . مۇھەببەتتە تۈپەيلى سېنى ئۇلۇغلايمەن . ئۇلار رەشكىلىرى
 تۈپەيلى ھەسەت ۋە ئىغۋا توقۇشۇدۇ . بۇلبۇللىرىڭنىڭ مەدھىيىسى بىلەن بېھوش بولما .
 ھۇۋۇقۇشلىرىڭنىڭ پىتىنىسى بىلەن ھالىڭدىن كەتمىگەن . يۈكسەكلىك راۋىقىغا چىقىپ
 ئالەمنى كۆزەت . ئۇنىڭسىز گۈزەللىكنىڭ ھاقارەتلەنمىگەننى يوق !

قورقۇپ تۇرساڭمۇ يەنىلا ئۈمىدلىنىپ تۇرىدىكەنسىن ، سېنىڭ مايىل بولىدىغىنىڭ
 خۇشامەتتىن ئىبارەت بولىدۇ . خۇشامەت – روھىيەت تىلەمچىلىكى .

شېئىرىيەت دىۋانى – توزۇمايدىغان گۈل سېۋىتى .
 ئېھ ، ئىدراك ۋە تەپەككۈر دۇنياسىنى مەپتۇن قىلغان گۈزەللىك ! مېنىڭ شېئىرلىرىم
 سېنىڭ مەڭگۈلۈك سەپىرىڭگە پەقەت بىر قونالغۇلۇق ھەدىيە بولالسا ئىدى ...

بىلىم ، قابىلىيەت ، ۋىجدان ۋە قىسمەتكە ئوخشاشلا ، مۇھەببەت ، گۈزەللىك ،
 ساداقەت ۋە ئاقىۋەتلەرمۇ بىر - بىرىدىن ئايرىم نەرسىلەر ئىكەنلىكىنى ئويلىغىنىمدا ،
 ئۇلارنىڭ رىقابىتىدىن چۆچۈيمەن . ئۇلارنىڭ مۇجەسسەملىكىنى ئىزدەيمەن .

ياشلىق سۈبھىسىدە گۈزەللىك بىر مەھەللىك سۆيگۈ نەغمىسى بىلەن تەبەسسۇم قىلغىنىدا
 ، قېرىلىق گۈگۈمىدا يۈكسەكلىك مەڭگۈلۈك ھېكمىتى بىلەن سېنى چاقىرىپ

پېچىرلايدۇ . ئۇنىڭ دېگىنى تولىمۇ ئاددىي ، بىراق قىيىن بىرگىنە سوئال : دۇنيانى تونۇدۇڭمۇ ؟ ...

34

ھادىسىلەر دۇنياسىغا يوشۇرۇنغان ماھىيەتلەر قەسىرىگە كۆزۈم چۈشكەندە ئىختىيارسىز مەپتۇن بولىمەن . بۇ يەردە ماڭا ئۆز جامالىنى كۆرسىتىۋاتقنى ھەقىقەتلەر پەرىسىدىن ئىبارەت . ئاشىقلار پاجىئەسىدەك ئۇنىڭمۇ پاجىئەلىرى ئېغىر ...

35

سۆيگىن مېنى ، جىگىرىم ، كەچ كىرىپ قالدى ، سۆيگىن . چۈشكەندە گۈلشەن چۈشەرسەن . ۋىسال خۇشاللىقلىرىمنى تەسەۋۋۇر يالقۇنلىرى بىلەن شوللاندىرۇپ ، مەنمۇ بۇلبۇل بىلەن گۈلنىڭ سۆيۈشكىنى چۈشەرمەن .

36

نۇر – ئاسمان جامىدا جۇلا قىلغان ، قارا بۇلۇتنى مەستلىكتىن قىزارتىۋەتكەن سېپىرلىك شاراب .

ھايات – ئۆلۈم دېڭىزىدا نۇر چېچىپ كېتىۋاتقان مايىكلىق كېمە .
ئۆلۈم – ھاياتنىڭ قەرزىنى قىستاپ يۈرگەن سۈتخور ، يۈرەكسىز مۇھەببەتنىڭ ئاشقى ، مۇزلىغان ۋۇجۇدنىڭ مۇرەببىي .

ئۆلۈم ۋەسۋەسىنى يېڭىپ ، ھاياتنىڭ نۇرانە تەبەسسۇمىدىن زوقلىنىمەن .

37

ئاي ھۆسننى يۈزۈڭگە بەردىڭ ، نېمە ئۈچۈن ؟

تۇن رەڭگىنى چېچىڭغا بەردىڭ ، نېمە ئۈچۈن ؟

مېنى ئىشقىڭ تۈپەيلى ھايات ۋە مامات ئارىسىدا شەرمىسار قىلىش ئۈچۈندۇر!

38

گۈللىرىڭگە زوقلىنىمەن ، يوپۇرماقلىرىغا ئېھتىرام بىلدۈرىمەن . چېچەكلىرىڭ خېرىدارلىق تاپقاندا تەمەننا قىلىمىغىن ، سېنىڭ قەدىرىڭنى ئاشۇرغىنى ۋاپادار يوپۇرماق .

39

قەدىمىي زېمىندا يارالغان قەدىمىي ئەپسانىدىن خاۋاتىرلىنىمەن : ترۇيالىقلار بىلەن گېرېكلار تىغ سوقۇشتۇرغاندىكى چاقماق ، ئېلىنانىڭ ترۇيا سېپىلىدا ئاققۇزغان يامغۇردەك كۆز يېشى ، ھەسەت ۋە جېدەلگە تۈگۈن بولغان گۈزەللىك ئىقتىدارى ، ئېرىدانىڭ ئىلاھلار ئارىسىغا سالغان رەشك ۋە سۆھبەتسى ، ئاپۇللۇ بىلەن ئافىنانىڭ پايىپتەكلىكى ، زىۋىنىنىڭ بېپەرۋالىقى مېنى چۆچۈتدۇ . گۇناھسىزلار قۇربانلار توپىغا ئايلانغانسىرى ، ئەيبىلىك ئىلاھلار ئەۋجەرەپ كەتمىگەندۇ ...

40

تەقدىر – بۇ قىسمەت ۋە ئىرادىنىڭ چېڭى .
قايغۇ ياشلىرى – بۇ تەقدىر چېڭىدە ئىرادىنىڭ ئاققۇزغان پاك قېنى .
قىسمەتسىز مۇھەببەت سەپەرگە چىقىمىغان كېمە . پاراغەت شەرىپتىدىن سىياھ ياساپ بولمىغىنىدەك ، تۇرغۇنلۇق قومۇشىدىن قەلەم ئۆستۈرگىلى بولاتتىمۇ .
گۈزەللىك چېچىكى يۈكسەكلىك خۇش پۇرىقىنى چېچىپ تۇرغىنىدا تەقدىر ئەجدىھاسىغا قىلىچ كۆتۈرمەي تۇرالمىسەن !

41

تكە نىسىز سېرىق چېچەكنىڭ مەپتۇن قىلارلىق خۇش پۇرىقى يوق .

42

قايقۇ - خۇشاللىق كۈلكىلىرى قاچىلانغان قاپ .

43

بەخت دەرگاھىدا مۇلايىم تەبەسسۇم قىلىشنى ، بەختسىزلىك ئىلكىدە قاقاقلاپ كۈلۈشنى ئۆگەن . ئازغان شوخسى ئالدىدا سۇمۇرغ گەۋدەڭنى ئەگمە .

44

كۆز ياشلىرىڭنىڭ ئۈنچىلىرى خۇشاللىق شولىسى بىلەن سۆيۈشكەندە مەڭزىڭدە ھەسەن - ھۈسەن جۇلا قىلغۇسى .

45

شەرىئەتكە جانان بىلەن ئۈمىد تۇلپىرى ئۈستىدە ئىئۇشال ئۇچرىشىشنى بىلگىن ؛
خىسراۋدەك خاقان بىلەن ئۈمىدسىزلىك غارى ئالدىدا قاقاقلاپ سۆزلىشىشتىن يانما !

46

خۇش پۇراق تۆكۈپ تۇرغان نەرسە چوغ ئۈستىگە تاشلانغان سەندەل ياغىچىنىڭ
ۋىدالىق يىغىسى . مەشۇت بېرىۋاتقان نەرسە ئۆلۈم زىندانىغا بەند بولغان غوزەك
قۇرتنىڭ پىداكار جەستى .

شام ئۆز ھاياتىنى نۇرانە يىغىسى بىلەن ئاخىرلىتىدۇ ؛ ئىپار كېيىكى بىباھا مۇشكى
تۈپەيلى سەبىيات قولىدا بىگۇناھ جان ئۈزىدۇ .
پەزىلەتلىرىڭنىڭ قىممىتىگە تەمەننا قىلماي ، ئۇنىڭ قىسمى تلىرىگە پەخەس بول .

ئۇ تېخى سەبىي ئىدى ...

ئۇنىڭ ئالدىغا سۈرەتلەر ئالبۇمى بىلەن شېئىرلار دىۋانىنى قويدۇم . ئۇ خىنە ياققان ئىنچىكە قوللىرى بىلەن شېئىرلار دىۋانىنى بىر چەتكە سۈرۈپ قويۇپ ، مەھلىيا ئوتىنى بىئارام تۇتاشتۇرىدىغان گۆھەر كۆزىنى ئالبۇم سەھىپىلىرىگە تاشلىدى . ئۇنىڭ كۈلۈپ تۇرغان كۆزىگە پۈتۈن سۈرەتلەر كۈلۈپ جاۋاب قايتۇرۇشقا مەجبۇر قىلىنغاندەك ئىدى . مەن چۈشەندىم : ئۇ ھېسسىيات كەپتىرىنى سۆيگۈ ئاسمىنىغا ، ھەسەلچى ھەرىسىنى گۈلىستان سەپىرىگە تېخى ئۇزاتمىغانىدى ...

ئۇ تېخى گۆدەك ئىدى ...

ئۇنىڭ شېئىرلار دىۋانىغا شەيدا بولىدىغان چېغى ، ئۇنىڭ قەلبى تەنھا گۈزەللىكنىڭ شىكايىتىنى ئاڭلاپ ، كۆكسى سۆيگۈ ئوقى بىلەن جاراھەتلىنىپ ، كۆكسى چىمەن تىكەنلىكى بىلەن شىكەستلەنگەندىن كېيىنلا باشلىنىدىغانلىقىغا شۈبھىلەنمەيتتىم .

گۈزەللىك ! سېنى ئىزدەپ ھەشەمەتلىك قەسىرلەرگە تەلپۈنمەيمەن .

مۇھەببەت ! سېنى ئىلكىمگە ئېلىش ئۈچۈن يىراق ئەھلىسەلىپ (ياۋروپا

خىرىستىئانلىرى بىلەن ئەرەبلەر دۇنياسى ئارىسىدا ئېلىپ بېرىلغان دىنىي ئۇرۇشلارنى كۆرسىتىدۇ) كە قاتناشمايمەن .

ئەقەدەم شۇكى : غالىبىنىڭ نەيزە - ساداقلىرىغا تۇتقۇن بولغان ۋىسال مۇقەددەس

مۇھەببەت ئەمەس ، بەلكى مەنسىز مۇردىنىڭ قالدۇقى ...

مېنىڭ ئىزدەيدىغىنىم تەلۋىلىك بىلەن ئىزدەش ؛ مېنىڭ رەت قىلىدىغىنىم مەغرۇرلۇق

بىلەن رەت قىلىش .

شېئىر ۋە ناخشىلىرىم بىلەن سېنى كۈيلەيمەن . ئۇنىڭسىز سۆيگۈ خۇپپىيانە ھەسرەت
چېكىش . تەپەككۈر ۋە تەسەۋۋۇرلىرىم بىلەن سېنى ئۇلۇغلايمەن ، ئۇنىڭسىز قەدىرلەش
مەبۇتقا چوقۇنۇش .

شېئىرلىرىم – ھاياتنىڭ رەڭدار شەپقى . ئالەم بىنا قىلغۇچى براخما (بۇددا دىنىدىكى
بىر ئىلاھ) دۇنيانى ئىختىرا قىلغىنىدەك ، مەن گۈل ۋە نۇر بىلەن ياقۇتتەك ئاسمان ،
رەڭدار بۇلۇت ۋە ھەسەن - ھۈسەن ياسايمەن . مېنىڭ ھۈنۈرىم ئىلھام مەبۇدىسىنى
جاھاننەما ئەينىكىدە كۆرسىتىپ ئۇنى بەشەرئەت (ئىنسانىيەت دېگەن مەنىدە) كە
سوۋغا قىلماق .

گۈزىلىم ، پەرىشتىدەك گۈزەللىكىڭگە تەمەننا قىلمىغىن . بىقارار گۈزەللىك سېنىڭ
ھۆسنۈڭدە جىلۋىلىنىپ مېنى ئالدىغىنىدەك ، مېنىڭ جىسمىمغا شولا سېلىپمۇ سېنى
ئالدايدۇ .

كۆز يېشىمنىڭ ئۇنچىلىرى مەڭزىڭنى زىننەتلىسە ؛
ئاھۇ پىراقىمنىڭ ئىزغىرىن شامىلى مۇشكىن چاچلىرىڭنى ئەتىۋارلاپ سىلىسا ؛
يېرىلغان يۈرىكىمنىڭ بىگۇناھ قېنى لەۋلىرىڭنى لاكتەك بويسا ؛
شېئىرلىرىم بىلەن ساڭا غولمايدىغان ھەيكەل ياسسام ...
بۇلار ، مېنىڭ ئەڭ چوڭ كۆڭۈل ئازادلىكىم !

دېڭىز ، ئېھ جاھان دەرۋازىسى ، دوستلۇق بوسۇغىسى ، دۇنيانىڭ دەرسخانىسى ،
ئالەمنىڭ ئەينىكى ، سەن زېمىن كۆكسىدىكى يۈرەك . سەنسىز ئالەم نادان ۋە
تەرسا .

سۆيگۈ دېمەك قاناتسىز قۇشنىڭ ئۇچۇش ئىستىكى .
سۆيگۈ دېمەك ھاياتلىق ئۈمىدىنىڭ دېرىكى .
سۆيگۈ دېمەك ھېسسىيات يۈرىكىنىڭ ئىدراكى .
سۆيگۈ دېمەك ئىختىيار مۈلكىنىڭ سۇلتان بېگى .

ئاشقىم ! بىر جۈپ بۇلبۇلدەك سايىرىشىپ ، ناخشىلىرىمىزنى ئاڭلىشىپ ، بىر جۈپ
چېچەكتەك ئېچىلىپ ، خۇش پۇراق بىلەن بىر - بىرىمىزنى زىياپەت قىلايلى .
مەن ناخشا ساتقۇچى ياكى ناخشا بىلەن كۆڭۈل ساتقۇچى ئەمەس . ناخشىنى ئۆگىتىپ
بولمايدۇ ، پەقەت ئۇنى تەكرارلاشنىلا ئۆگىتىپ بولىدۇ .
شۇنداق . مۇھەببەت تۈگىمەيدىغان ناخشىنىڭ ئۈزۈلمەيدىغان بۇلىقى .

بۇلبۇل سايىرىغان شاخنىڭ ئۈنچىلىرى چوغدەك قىزىل ،
سۆيگىنىڭدە قالدۇرۇپ كەتتىڭ چېكەمدە قان قىزىل .
ئەتىرگۈل ئۈنگەن توپا خۇشبۇي گويا سەبدە چېچەك ،
بىز سۆيۈشسەك گۈل بەرگىمۇ ئۆزگىرىپ بولغان قىزىل .

57

قارا چېچىڭ خىيالى بىلەن سىنەمدە ئىلھام قوزغايىمەن . قەلىمىنى كۆز يېشىم بىلەن
ئۇچلاپ بۆلەيمەن . ئەتىرگۈلدىن سىياھ ياسايمەن . ئۆمرۈم بويى سېنى كۈيلەيمەن .

58

ئەۋەتكەن گۈلدەستەڭنى پۇراپ بەھوش بولىمەن . ئىجازەت قىلساڭمۇ سۆيۈشكە
پېتىنالىمەن .

59

مېنىڭ شېئىرلىرىم مۇھەببەت ئىلاھىنىڭ شىكايەتنامىسى . مېنىڭ شېئىرلىرىم ھاياتلىق
سەپىرىدىكى بىر ئەۋلاد ئىنسانىيەتنىڭ ئۆتەڭخانغا قالدۇرىدىغان قونالغۇلۇق
خاتىرىسى . مېنىڭ شېئىرلىرىم بالدۇر يۈرۈپ كەتكەن ئاشقنىڭ كەينىدىن كېلىدىغان
مەشۇقىغا يوللىغان ئامانەتنامىسى .

60

گۈزىلىم ، سەن قېرىمايسەن . قېرىيدىغىنى كۆزۈمنىڭ كۆرۈش قۇۋۋىتى .
گۈزىلىم ، سەن ھەسرەتلەنمەيسەن . ھەسرەتلىنىدىغىنى ئۆمۈر چەكلىمىلىرى تۈپەيلى
ھايات دۇنياسىدىن يىراقلاپ كېتىۋاتقان مېنىڭ قەلبىم .
سەن شېئىرلىرىم بىلەن ياشايسەن . مەن بولسام زېمىن بىلەن مەڭگۈ قۇچاقلىشىمەن .

61

ھەقىقىي گۈزەللىكنى ھەقىقىي شائىرنىڭ قەلبىدىن ئىزدە . ئۇنىڭ قەبرى دىۋان
گۈلزارىدىكى سۆيگۈ ھەيكىلىنىڭ ئاستىدىكى مىسرالار ئارىسىدا . ئۇ يازمايدۇ ، ئىلھام
بېغىشلايدۇ .

يار چىشلىگەن غورا ، ۋازىغا تىزىلغان ئالىمدىن لەززەتلىك .

مەن ھاياتىمنىڭ سەرگەردانى ، ئۇنى ئىزدەيمەن . مەن قەلبىمنىڭ باغۋىنى ، ئۇنى پەرۋىش قىلىمەن . بېغىمنىڭ باراقسان مېۋىلىرى ئالدىدا ئەمەس ، ئۇنى كۆرەلمەيمەن . ئۇنىڭ شېرىن ھىدىنى سېزىمەن ، ئۇنى تۇتالمايمەن . سەھەر ئويغاندىم ، قۇشلار بىلەن تەڭلا . گۈل ئىبادەتخانىسىغا يول ئالدىم ، تاڭ نەسىمى بىلەن تەڭلا . شەبنەم شارابىنى ئارقا - ئارقىدىن يۇتتۇم ، قىزىللىق ئىچىگە - چىچەك ۋە خىجىللىق ئىچىگە غەرق بولدۇم ، بۇلبۇل بىلەن تەڭلا . گۈل ئىبادەتخانىسىدا تىلەندىم ، ئېھ گۈل ! مېنىڭ گۇناھلىرىمنى كەچۈرگىن . مېنىڭ گۇناھلىرىم شېئىرىمدا . ئۇ روھىيەت كائىناتىدىكى قەلب يۇلتۇزى . ئۇنىڭدا ھېچقانداق ئېغىرلىق يوق . پۈتۈن ئېغىرلىق مېنىڭ گۇناھلىرىمدا . خىجىللىق ئىچىدە جاكارلىدىم : ئېھ گۈل ! مېنىڭ شېئىرلىرىمنى قوبۇل قىلغىن . مېنىڭ ھاياتىم شېئىرىمدا . ئۇ مېنىڭ ئاشقىلىق ئەرزىنامەم ، بۇ ، سېنىڭ گۈزەللىكىڭ ئىقرارىم ، بۇ ، مېنىڭ ساڭا ئاتىغان مەرۋايىت خەزىنەم .

زېمىن بولۇشنى خالايمەن ، زىلۋا بويۇڭ ئۇنىڭدىن مەدەت كۈتسە ؛ سۇ بولۇشقا ھەۋەس قىلىمەن ، سۇمبۇل چاچلىرىڭ ئۇنىڭغا چۆمۈلسە ؛ يورۇقلۇق بولۇشنى ئىستەيمەن ، قارا كۆزۈڭ ئۇنى سۈمۈرسە ؛ شامال بولۇشنى ئارزۇ قىلىمەن ، ئىپار گەۋدەڭ ئۇنى خۇشبۇي قىلسا .

66

مۇھەببەت زۇمرەتلىرىنى ئىزدەپ ، شېئىرىيەت گۈزەللىكىنىڭ يۈكسەك مۇنارىنى تىكلە . مۇھەببەت سۇ تېگىدىمۇ ئەمەس ، يالقۇنلۇق ئوت ئىچىدىمۇ ئەمەس . بوران - جۇدۇنلار ئىچىدە ئەمەس ، مامۇق بۇلۇتلار قوينىدىمۇ ئەمەس ... مۇھەببەت بۇلارنىڭ گىرەلەشكەن جايىدا ، تۆت كوچىنىڭ ئاغزىدا .

67

ئارام ئال ، بۇلبۇلۇم ، چارچىدىڭ ، ئارام ئال . ئۇيقۇ بىلەن ئۆتكۈز ئايدىڭ ئاخشامنى . مەن داۋاملىق سېنىڭ مۇڭلۇق ناخشاڭنى .
ئارام ئال ، گۈزىلىم ، چارچىدىڭ ، ئارام ئال . ئۇخلا چىچىڭ بىلەن يېپىپ كۆكسۈڭنى . مەن سىزاي زوقۇم بىلەن سېنىڭ گۈزەل ھۆسنۈڭنى .

68

مەن مۇھەببىتىمنى ئىزدەيمەن . ئۇنىڭدىن يوقالغان ئۆزۈمنى دېرەكلەيمەن . مەن مۇھەببىتىمنى تۇتۇۋالمايمەن ، ئۇنىڭدىن قەنۇستەك قايتا تۇغۇلىمەن .

69

گۈزەللىك قىچقىرىپ سېتىلىدىغان تاۋار ئەمەس .
ئۇ ، ئالەمنىڭ ۋۇجۇدى .
مۇھەببەت تەرسانىڭ مەزھىپى ئەمەس .
ئۇ ، ھاياتنىڭ نۇرى .

- مۇھەببەت – ئوچۇق خۇپپىيانلىك ، ئۇ تارتىنىش قۇتسىدىكى ئوت مەلىكىسى .
- مۇھەببەت – خۇپپىيانە ئوچۇقلۇق ، ئۇ چوغ تاجىنى تاقىمىغان چاقماق شاھزادىسى .

خۇشاللىقلرىڭدىن قايغۇ شارابى ئېچىتما . مەستلىك قۇيۇنى مەيخاناڭنى ۋەيران قىلدۇ .

قايغۇلىرىڭدىن شادلىق مەيزىپى ھازىرلا . مەشرەپلىرىڭنىڭ ھەلقىسى بىخۇد ئۆتمسۇن .

سەبىياھ ۋە قەقنۇستىن ئىپتىدا بولغان ئاھاڭ ، داۋۇت ۋە سۇلايماندىن ئاپىرىدە بولغان مۇزىكا ، قەلەمدىن قەدىم ، قەغەزدىن پېشقەدەم بولغان بۇ ناۋانى سۇ توپانى ، ئوت قىيامىتى ۋە ئىمامى مەھدىنىڭ ئاخىر زامانى ئاياغلاشتۇرالمىدۇ . ئۇ ئىنسان جەۋھىرىنىڭ ھايات كەۋسەرىدىن ئالغان قۇدرىتى ، يۈرەك قۇشنىڭ ئەقىل گۈل قاچىسىدىن ئىچكەن شەبىنى .

سەن ئۇنىڭغا يېڭى گۈلىستان بېغىشلا ! ئۇ ساڭا يېڭى تۇيغۇ بېغىشلىغۇسى ...

لالە غۇنچىلىرىغا بىتاقەت بۇلبۇل : ئەي گۈلۈم ئېچىلساڭچۇ ، دېدى .
لالە غۇنچىسى گۈل بەرگىنى ئاچتى . لالەلەر بۇلبۇلنى ئورنىۋېلىشتى . بىراق ، بۇلبۇل خۇشال بولمىدى .

بۇلبۇل گۈل لالىرىگە قاراپ نىدا قىلدى : ماڭا كېرىكى گۈزەللىك خەزىنىسى ئەمەس ، ئۇ چىرايلىقلىقنىڭ زىندانى ، بېزەكلەرنىڭ قەپسى ؛ ماڭا كېرىكى ئىشقى - مۇھەببەت

بولغان سنەئىدىن ئۇرغۇپ چىقىپ ، بىئارام كۆڭۈلگە ئارام بېرىدىغان بىباھا يۈكسەك سۆزلىرىنىڭ ، دېدى .

لالىلەر قاقاقلاپ كۈلۈشتى ، ئۇنىڭ خۇش پۇرىقى چېچىلدى . شەبنەم پىيالىلىرىگە مەيلەر قۇيۇلدى . ئىشقى بىلەن كۈيلەنگەن يۈكسەكلىك گۈزەللىكىنى ھېكمەت دۇرلىرى بىلەن شولاندۇرغانىدى .

بۇلبۇلنىڭ كۆڭلى ئېچىلدى گۈلزار ئاشقى ، بۇلبۇلى ئازادىگە ئايلىنىدى .

74

كۆزۈم گۈزەللىكىنىڭ چىنلىقى ئۈچۈن شاھىت . سۆزۈم ئۇنىڭ ئىقرارنامىسى . ھاياتىم ئۇنىڭ ھىمايىچىسى بولمىغان قۇربانى .

75

سەن ھەقىقەتنىڭ خۇش پۇراق بىلەن بېشارەت بېرىدىغان ئىلاھى .
سەن ماڭا سىر ، چۈنكى : سېنىڭ بەدىنىڭ ئىپار بىلەن يۇيۇلغانىمىدۇ ياكى سېنىڭ ئىچكەن سۈيۈڭ ئىپار بۇلىقىنىڭ شەرىپىتىمىدۇ ۋە ياكى سېنى گۈزەللىكلەر ئىلاھى خۇش پۇراقلار دەرياسىغا چىلىغانىمىدۇ ، بۇ ماڭا يۈچۈن .

مەن پەقەت سېنىڭ جىگدىلىك مەھەللىدە تۇغۇلۇپ ، جىگدە چېچىكى قىسىپ ئۆسكىنىڭىزلا بىلىمەن . شاپتۇللۇق باغ مەھەللىلىرىدىن سېنىڭچە خۇشئىپار چىقىمىغان .

76

تەبىئەت بىر ئۇلۇغ گارمونىيە ، بىر ئۇلۇغ مۇھەببەت ماگنىتى ...
تەبىئەت سۆيىدۇ ئۆز مەشۇقىنى ، سۆيگۈدىن راۋاندۇر بىپايان ئالەم ،
بىلىمەن يارالغان تۇرۇپ سۆيگۈدىن ، شۇ سۆيگۈ تۈپەيلى گۇناھكار ئادەم .

77

مۇھەببەت يەلكىنىگە چۈشكىن ، پاجىئەلە دېڭىزغا راۋان بول .
يۈكسەكلىك تۇلپىرىغا مىنگىن ، كىشىلىك دالاسىغا چاپ .

78

ئاھ ، مۇھەببەت ، مۇھەببەت ...
سەن سېھرىگەرنىڭ نەي ساداسى ئەمەس ، شەيدا يىلىقنىڭ مۇناجاتى ؛ سەن
ئېزىتقۇلۇق تۇمانلىرى ئەمەس ، ئارزۇلۇق ئۈمىدنىڭ گۈزەل پەرىشتىسى ؛ سەن
ئۆتمۈشنىڭ ھەسرەتى ئەمەس ، كەلگۈسىنىڭ شولسى .

79

ئاي يورۇقى ، يېقىملىق يېرىم قاراڭغۇلۇق .
مەي تەسىرى ، نازۇك يېرىم ھاياتلىق .
سەن بىلەن سەيلە قىلىپ كۆزلىرىڭگە يېنىپ - يېنىپ قارىماق ،
ۋىنوسىز مۇمەست قىلىدىغان شېرىن ئىچىملىك ...

80

ھايات ئۈمىدى چوڭ گۈلخان ، مۇھەببەت ئۇچقۇنى ئۇنىڭدىن تارار .
مۇھەببەت ئۇچقۇندىشى لاۋىدەك يالغىزلىق ئىختىيار .
بايلىق بىلەن نامراتلىق ئۇنى قىلار ئوخشاشلا بىتقارار .

81

مەيلى سەرۋېي قەددىڭدە ياسا پاجىئەلىك دار ، مەيلى ئۇنىڭدا مەن قالارمەن ئەيساغا
ئوخشاپ ئۆمۈرۋار .

مەيلى چىمەن كۆكسۈڭنىڭ دالاسىغا تاشلانسام ، مەيلى يۈسۈپتەك ماكان بولسۇن ماڭا
چاھۇغار .

مەيلى بۇدۇر چاچلىرىڭ ئۇيقۇنىغا غەرق ئېتەي ، چورتان بېلىق يۇنۇسقا بولغان كەبى
ساھىپكار .

مەيلى ئىشقىڭ پىراقى ئوتقا سالىسۇن قەنۇستەك ، بولسام لېۋىڭ ئابىدىن تىرىلمەككە
ئۈمىدۋار .

82

مۇھەببەت ، ئىناۋەتلىك سەزگۈ ، شېرىن زوراۋانلىق ...
ئۇنىڭ ئالامەتلىرىنى ھېس قىلىمەن ، ئۇنىڭ ماھىيەتلىرىنى چۈشەنمەيمەن . ئۇنى
چۈشىنىپ بىلىشكە ئاجىزمەن ، چۈشەنمەي قۇربان بولۇشقا قۇدرەتلىكمەن . بۇنىڭ
شاھىتى : ۋاپاسىزلىق ئالدىدا زارلانمىغانلىقىم ...

83

ئۈمىد ، ئۈمىد ، ماڭا كېرىكى ئاشۇ نۇرانە ئۈمىد ... ئۈمىد ئۈنۈمە ئىدى ...
ئۈمىد – قاراڭغۇ كېچىدىكى شولىق چىراغ .
ئۈمىد – تەسەۋۋۇر دەرىخىدىكى روماننىڭ قۇشى قوندىغان چاڭگا .
ئۈمىد – رېئاللىقتىن بىزار بولغان مېڭىنىڭ لىرىك ئايۋاندىكى شېرىن چۈشى .
ئۈمىد – روھىيەت شىپاگىرىنىڭ تۇتىيا دورىسى .
ئۈمىد – پىل جىسمىنى پەيدەك ئۇچۇرىدىغان قانات .
ئۈمىد – يۇلتۇزلار چاچقۇلىرىنى سامادا ئارقانسىز كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان ماگنىت .
ئۈمىدسىزلىك – قىيامەت ...

84

ئاي يورۇقى مەپتۇن قىلمامدۇ سېنى ، دىل شاۋقۇنى مەجنۇن قىلمامدۇ سېنى .
سالقىن شامال قۇندۇز چاچلىرىمنى يۈزۈڭگە ياپقاندا ، ئىللىق سۆيگۈ تەسىر قىلمامدۇ
ساڭا . ئىككى سەنە ، زىل - بوم تار بىر چېلىنسا ھايات زوقىن ئەسىر قىلمامدۇ ساڭا .
مەن ساڭا ئوقۇغاچ مەدھىيە - ساما ، يۇلتۇزلار ئويناپ ساما . بەلكىم شۇڭا
ئېگىلگەندۇ يادەك ساما .

85

ئىككى يۈرەك قىسمەتنىڭ ئۇلى ، ئىككى يۈرەكتىن قىسسە باشلىنىدۇ .

86

بارلىق ياخشى ئارزۇلىرىڭنى ھايات ۋاقتىدا بىجا قىلىپ ، بارلىق ياخشى
ھىممەتلىرىڭنى ئۇنىڭ بېشىدىراق تۈگەتكىن . ئۆزۈڭ توغرىلىق دوزاخ قاپقىسى
ئالدىدا ئاقلىغۇچىلىق قىلما ، جەننەت ئىشىكى ئالدىدا ھەسرەت چەكمە .

87

سەن ئەجدادىڭدىكى ، ياق - ياق ، پۈتۈن ئىنسانىيەتتىكى ھەممە گۈزەللىكلەرنىڭ
مۇنەۋۋەر ۋارىسى . سېنىڭ قەلبىڭ ئۇلارنىڭ سەرگۈزەشتىلىرىنىڭ ئەسلىمىسى ، ئۈمىد -
ئارزۇلىرىنىڭ شولىسى . سەن ئىككىنچى ئېلىنا ، ياق - ياق گۈزەللىكنىڭ بىغۇبار
ئۈلگىسى .

88

ۋاقىت زومىگىرى سېنىڭ ھۆسنۈڭدىكى گۈزەللىك خەزىنىسىگە چاڭ سالىدۇ . ھەسرەت

زىمىستانى قۇندۇز چېچىڭغا قىراۋ تاشلايدۇ . ھەۋەس كۆزلىرى خېرىدارلىق زوقىنى
بىۋاپالىق بىلەن گۇگۇمدىن تاڭغا يۆتكەيدۇ .

89

بەخت سازىنى تەڭشە .

ئىككى تارنى بىر - بىرىگە مۇجەسسەم قىلغىن .

ماسلاشمىغان تارلاردىن مەرسىيە ئاھاڭى ئاڭلىنىدۇ .

90

ۋاقتنىڭ ئەجدىھاسىدىن غالىب چىقىش ئۈچۈن شۇنداق گۈزەللىك چوققىسىغا چىققىنىكى

، كەلگۈسىدە جىسمىڭ تەبىئەت قوينىغا ، روھىڭ خەلق قەلبىگە كۆمۈلىدىغان

بولسۇن . ئالەمدىن كەتكەن گۈزەللىكنىڭ روھىيەت مەنىسىدىلا كىشىلەرنىڭ ئەقىل

كۆزىنى قاماشتۇرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەمسەن ؟

91

مۇھەببەت كۆزۈمگە سېھىرگەرلىك ئەينىكىنى تاقىدى ، ساڭا ئالتۇندىن ھەل يالاتتى .

92

ۋاقت - قۇدرەتلىك نوپۇز .

ۋاقت - رەھىمسىز زوراۋان . ئۇ شەرۋە يىلپىزنى يىقىتىپ ، يۇلتۇزلارنى كۆچۈرۈپ ،

سۇيىقەستلەرنى چىرىتىپ ، سىرلارنى ئاچىدۇ . ئەسىرلەپ ياشىغان تۇتى ، يۈز يىللاپ

ياشىغان ھىيلىگەر تۈلكە ، مىڭ يىللاپ كۆكەرگەن ئارچا ۋاقت سەيياى ئالدىدا

ئاجىز ئەسىرگە ئايلىنىدۇ . نۇھنىڭ كېمىسى ، پىرئەۋن مۇمىياسى ، ساكىامۇنىنىڭ

جەسەت ساندۇقى ، ئىبراھىمنىڭ غارى ۋاقت ئالدىدا زەئىپ . ۋاقت ھاياتلىق

ئورمىسىنى ئوردىغان ئورغاق ، گۈزەللىك يايلىقىدا جەۋلان قىلىپ يۈرگەن ئۆتكۈر چالغا .

ئېھ ، سۆيۈملۈكۈم ، گۈزىلىم . پۈتۈن كائىنات زالىدىكى بېھىساب نەقىشلەر ئارىسىدا ساخا يېتىدىغان ئۇلۇغۋار ئەسەر يوق . سەن ئەڭ ئالىي گۈزەللىقنىڭ ئەڭ نوپۇزلۇق ئۆلگىسى . قارا ، ئەنە ۋاقىت ، ئۇ يۇلتۇزلار ئارىسىدا پىرقىراپ يۈرمەكتە . ئۇ مېنىڭ تىنىقلىرىم ، سېنىڭ تەبەسسۇملىرىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنغان .

كەل سۆيۈملۈكۈم ، گۈزىلىم ، مېنىڭ قاناتلىرىم ئاستىغا كىرگىن . ۋاقتىنى قايغۇ - ھەسرەت ، ئارزۇ - ئارمان بىلەنمۇ ، ھۆسن ئالىپتىلىقى بىلەنمۇ ئەيۋەشكە كەلتۈرەلمەيسەن . ئۇنى مەنئىي گۈزەللىكنىڭ تىللاردا داستان بولىدىغان ئەسلىمىسى - مېنىڭ شېئىرلىرىم يېڭىدۇ . ئۇ ئالەم سىرلىرى بىلەن تويۇنغان ، ئالەم ئەقلى بىلەن نۇرلانغان ، ئۆلمەسلىك ئالىمىسى بىلەن ئۆزىنى زىننەتلىگەن ، ئۇ ياۋا گىياھ ئۇرۇقىدەك ھەمىشە تۆكۈلۈپ ۋە قايتا كۆكىرىپ تۇرۇشتىن ئىبارەت ئۆلمەسلىك جادۇسى بىلەن سېپىرلەنگەن . ئۇنىڭغا قۇدرەت بېغىشلىغان نەرسە ، جىمىكى زىۋىسىلارنىڭ زىۋىسى بولغان ئىنسانىيەت .

93

مېنىڭ يۈرىكىم مۇھەببەت توپىسى بىلەن قاتۇرۇلۇپ ، ئىشقى ئوتىدا پىشۇرۇلغان پىرامىدا .

ئۇنى نىل ياقىسىدىن ئىزدىمىگىن ، ئۇ مىسرالار دالاسىدىكى جەزىرگە كۆمۈلگەن . ئۇ يەردە ۋاقىت توزانلىرى بىلەن ئىقلىمنىڭ جۇدۇنلىرى يوق .

- كۆزۈمنىڭ رەسىم رامكىسىدا سېنىڭ سۈرىتىڭ .
قەلبىمنىڭ شېئىرىيەت دىۋانىدا سېنىڭ روھىڭ .

- سېنى سۆيىمەن ، بىلىپ - بىلمەي سېنى سۆيىمەن .
سېنى ياخشى كۆرۈشۈم بەخت ئەمەس ، ئۇ ئازابنىڭ بېشارىتى . بەخت ، مېنىڭ بەختىم
مېنىڭ سېنى سۆيۈشۈمدە ئەمەس ، سېنىڭ مېنى سۆيۈشۈڭدەلا .
سېنى سۆيىمەن ، بىلىپ - بىلمەي سېنى سۆيىمەن . مەشۇقسىز ئاشقنىڭ مۇھەببىتى
قىسمەتنىڭ ئېزىقتۇرۇشى ياكى شۈبھىلىك ئامانەت . ئۇ تەڭرىسىز ئىستىقامەتنىڭ
ئەجرىسىز ئېتىقاد بولغىنىغا ئوخشاش بەختسىز بىچارىلىك . مېنىڭ ئىزدەيدىغىنىم :
كۆڭلەكلىرى باغنىڭ چىتىلىرىدا يىرتىلغان ، تەنلىرى تىكەندە قانغان ، قىسمى غەزەل
بولغان يۈرەكنىڭ بەختى - ئەجرىلىك مەنۇنىيىتى ...

- مەشۇقى قولدىكى خام چۈچۈك ئالمنىڭ باققال ئالمىلىرىدىن لەززەتلىك بولغان
تەمدىن مۇھەببەتنىڭ بەختىنى سەزدىڭمۇ .
ئالما دۇنياسىغا غەرق بولۇپ ، ئالما يەپ ياشايدىغان قۇرتنى بەختلىك دەپ
بىلەمسەن .

- كاككۇك - ئەرك سېپىمىسى ، قونۇپ ئۆتكىن ھەر بىر موھتاج چىمەنگە .
ئەركىن پىكىر - ھەقىقەتنىڭ يالغۇچ پەرزەنتى . ئۇ ئاپۇللونىڭ ئوت ھارۋىسى ياكى
پۇساڭ دەرىخىدىن كۆتۈرۈلگەن قۇياش قۇشى بىلەن بىللە يەر - زېمىن ، دېڭىز -

ئوكيانلارنى كېزدۇ . ئۇنىڭ قايغۇلىرى ئىنسانىيەتنىڭ دەرسلىكى . ئۇنىڭسىز گۈزەللىك
ئۆزىنىڭ مېڭىسىنىمۇ ، قەلبىنىمۇ يوقاتقان ھەيكەلگە ئايلىنىدۇ .

98

ئەركىنلىك قۇشى كىرىپت دارىغا قونۇپ ئۆتدۇ . ئۇنى ياكى كەمىستىپ چىرىتىدۇ ،
ياكى ئۇنى ئەتىۋارلاپ مەشئەل دەستىسى قىلىدۇ .

99

ئەي گۈلزار ئاشقى بۇلبۇل ، دېدى كاككۇك . ئۇ يەنە نېمىلەرنى دېگەنلىكى ئېسىمدە
يوق . خىيالىمغا ئۇنىڭ يەنە مۇنداق دېگەنلىكى مەلۇم بولدى : سەن گۈللەر
گۈزەللىكى ھەققىدە شائىرانە قەسىدە ، سازەندىلەردەك مۇڭلۇق كۆي بىلەن
سايىرىدىڭ . ئەمما ، مېنى تەئەججۇپ قىلغىنى ، سېنىڭ لالە پىيالىسىدىكى شەبنەم
شارابىنى ئىچىپ ، لەرزە مەستخۇشلۇق بىلەن مۇناجات ئوقۇشتىن
يىراقلىشىۋالغانلىقىڭ بولدى . قارا ، قاناتلىقلارنىڭ ئەڭ كىچىكى ، سېنىڭدىن مەڭ
ھەسسە زەئىپ بولغان قەيسەر پەرۋانىنىڭ جاسارىتىگە ! سەن ئۇنىڭ ئۆزىنى ئوتقا
تاشلىغانلىقىدىن تەسەرلەنمەمسەن . ئۇ قەقنۇسىنىڭ مۇرىتى ، سەمەندەرنىڭ
ئوقۇغۇچىسى .

ۋاھ ، پەرۋانە . سەن چىراغ مەشئىلىگە مەپتۇنلۇق ھېكايەخنى پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ بىلەن
يېزىپ كېلىۋاتىسەن . سېنىڭ تىلىڭ يوق . شۇنداقتىمۇ سەن نەزمىسىز داستان ،
ئاھاڭسىز سېمپونىيە . سېنىڭ قىسقىغىنا ھاياتىڭ تارىخىسىز قەھرىماننىڭ
شەجەرىنامىسى . سەن ھايات تۇتۇقلىرى بىلەن پارلاپ تۇرغان ھاياتلىق مەشئىلى ؛
زەردۇشت راھىبلىرىنىڭ ئاخىرۇمازدىغا بولغان شەيدالىقى سېنىڭ ئالدىڭدا تىلغا
ئېلىشقا ئەرزىمەيدۇ .

كاككوك داۋاملىق سايرىدى . ئۇنىڭ قۇسقان نەزم قانلىرى ساقاللىرى كامپۇردەك ئاقارغان ، كۆزلىرى چوڭقۇر دېڭىزدەك ئەقىل بىلەن تولغان ھېكمىنى سەۋدايى ھالىتىگە كەلتۈرگەندى .

سەۋدايى كاككوك دېگەن تەئەججۈپلۈك سۆزلەرنى تەئەججۈپلىنىپ ئولتۇرماستىنلا تەكرارلاپ ، مېنىڭ قەلبىمدە بارلىق زورلۇقلارنىڭ شاھىنىشاھى بولغان ۋاقىت قۇدرىتىنى يېڭىدىغان كىچىككىنە قەھرىماننىڭ مەيخانىسى تۇرۇپتۇ . بۇ ھاپىزنىڭ خانىقاسى ، تەرسانىڭ ئىھرامى ئەمەس . بۇ پەرۋاندىدەك قەيسەر ۋە پەرۋانە ئۇۋىسىدەك كىچىككىنە يۈرەك . ئۇنىڭ رىتىمىدا جەننەت ھەۋسى بىلەن دوزاخ ئەندىشىسى يوق . ئۇنىڭ ھاكىمى مۇھەببەت ۋە شېئىرىيەت ئىلاھىدىن ئىبارەت .

سەۋدايى ھېكم قاقاقلاپ كۆلدى : ئۇنىڭغا قارشى ئېتىلغان ھەر بىر ساداق ئىنسانىيەتنى نادانلىق غارىدىكى پاسىق قاراڭغۇلۇققا ، رەھىمسىزلىك دەشتىدىكى دەھشەتلىك قان توپانغا گىرىپتار قىلىش ئىستىكىدە ئاسمان قەرىدىكى مۇبارەك ئاي بىلەن قۇياشقا تاش ئاتقاندىكى ئېغىر گۇناھ ۋە بېھۇدە ئاۋارىچىلىك ...

كاككوك قاناتلىرىنى رۇسلىدى . سەۋدايى ھېكم ئۇنى قەپەستىن قويۇۋېتىپ دۇئا قىلدى . كاككوك قاناتلىقلارنىڭ ئەڭ قەيسىرى بولغان پەرۋانە ئالدىغا زىيارەتكە كەتتى .

يۇلتۇزلار چاقىندى ، گۈللەر تەبەسسۇم قىلدى .

ئۇلار مېنى گۇناھسىز دېيىشتى .

ئىككىنچى باب

مارجاننامە

1

ئېھ ، پايانى يوق ئاسمان !

سېنىڭ بوينۇڭدا سان - ساناقسىز يۇلتۇز تىزمىلىرى خۇددى جانان بوينىدىكى قىزىل
مارجانلاردەك يالتىراپ تاۋلىنىدۇ .

ئاھ ، چېكى كۆرۈنمەيدىغان ئوكيان !

سېنىڭ قوينۇڭ ھەددى - ھېسابسىز مارجان بىلەن تولغان . ئۇ يۇلتۇزلاردەك ، سۇ تېگىدە
سىرلىق يوشۇرۇنغان .

مەن ئاسمان بوينىدىكى يۇلتۇزلار بىلەن دېڭىز - ئوكيانلار قوينىدىكى مارجانلار
ئارىسىدا مۇھتاجلىق غېمىنى يەيمەن .

2

مەن ھىجران دېڭىزى بويىدا ، قىياغا سوققان ئۇپقۇنلارغا قاراپ كۆز يېشى تۆكۈپ سېنى
سېغىنىمەن .

مەن ۋىسال ئاپتېپىدا قۇرۇغان كۆز ياشلىرىمدىن ئۈنچە - مارجانلار تېرىۋالىمەن .

مەن بۇنى شېئىرىيەتنىڭ قۇلۇلە قېپىغا سېلىپ ، ئىرپان دېڭىزىغا تاشلايمەن . مېنىڭ

ھۈنسىم ئادەمنىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىنىڭ قەدىمگە يورۇق چاچىدىغان قان

رەڭلىك سۈپسۈزۈك مارجان ياساش .

3

يۇلتۇزلار مېنىڭ خىرە ئۇپقۇمنى يورۇتالىمىدى ...

پەقەت ئوكيانلار تېگىدىكى سۇ پەرسىنىڭ خەزىنىسىگە قامالغان رەڭدار يورۇق
مارجانلارنى ئاسمان يۈزىگە چاچقاندىلا ئالەم روشەنلىشىدۇ .

مەن زېمىنى گۈزەللىك ۋە خۇش پۇراقلىق بىلەن بېزىگەن باغۋەنگە ماسلىشىپ ،
ئاسمان يۈزىگە مارجان چاچىدىغان زەر چاچقۇچى بولالسام ئىدىم ...

4

كىچىكىمدە ، جانسىز تەبىئەتكە ھەيران بولۇپ ، ئۆسمۈرلۈك چاغلىرىم جانلىق
تەبىئەت ئىلىمىگە بېرىلگەندىم . ياشلىق سۈبھىسىگە ئېرىشكىنىمدىن كېيىن ئۆزۈمنى
يوقاتتىم . مېنى سېنىڭ مىسلىسىز گۈزەللىك ئىچىدە چاقناپ تۇرغان قۇدرەتلىك
مۇھەببەتنىڭ ئىختىيارىم راۋىقىدىن ئوغرىلاپ شېئىرىيەت دېڭىزىغا تاشلىدى .
مەن ئۆز ئوغرامنى مەدھىيەلەيمەن ، ئۇنىڭ بويىغا مارجان تىزىقلىرىنى تاقايەن .

5

كۆزۈڭنى سېپەر بىلەن قاماشتۇرۇپ تۇرغان نەرسە ئېگىز قىيا ئۈستىدىكى گۈزەللىك
راۋىقى .

گۈزەللىك سېنى سېپەر بىلەن مەپتۇن قىلامدۇ ياكى سەن گۈزەللىكنى سېپەر بىلەن
كۆزىتەمسەن ؟ بۇ باغرىڭنىڭ ھەسبى ھالى (يول قويغانلىرى ، تۇيغانلىرى ، قىممىتى
دېگەن مەنىلەردە) غا باغلىق ...

مېنىڭ بىلىدىغىنىم : بۇ راۋاقتىڭ ئوڭ بىقىنىدا ياخشىلىقلار پەرىشتىسى دىيانەت
شېپاشى سالسا ، ئۇنىڭ سول بىقىنىدا يامانلىقلار دىۋىسى ھىيلە - مىكر خەندىكى
كولايىدۇ .

دىلىمنى خاتىرجەمسىزلەندۈرۈپ تۇرغان نەرسە گۈزەللىكنىڭ تەقدىرى !

6

ئادەم ئۆزى خاتىرجەم بولغان نەرسىنىڭ ئۆزىدىن خاۋاتىرلىنىدۇ . چۈنكى : كېچە بىلەن كۈندۈزنىڭ ئۆز تىياتىرىنى كۆرسىتىدىغان سەھنىسى بىرلا ئاسمان .

7

دانىشمەن ئۈچۈن كېچىدە چىراغ ھاجەتسىز .

8

شائىرنىڭ شېئىرى بولمىسا ، گۈزەللىكنىڭ ئېچىلمىغان ياقۇت خەزىنىسى ۋە ياكى غەرق بولۇپ كەتكەن كېمىنىڭ گەۋدىسى .

سېنىڭ گۈزەللىكىڭ بولمىسا ، شائىرمۇ غوزىسىز چار كېپىنەك ۋە ياكى سىياھسىز قۇرۇق قەلەم .

9

ئادەملەر ئۈمىد قالدۇنى بىلەن ئۆتكەن ھاياتنىڭ ھەسرەتلىك مەرسىيىسىنى چېلىپ كەلدى . تارىخنىڭ ئۈمىد بىلەن كۈتىدىغىنى ئىنسانىيەتكە بېغىشلانغان زەپەر قەسىدىسى .

10

قەلبىڭدىن ئاڭلىدىم نازۇك سادانى ، ئۇ بەلكى تۈمەن يىللىق كونا مۇھەببەتنىڭ داۋامى .

ھۆسنۇڭدىن كۆردۈم يېشىل گۈلشەننى ، ئۇ بەلكى كەلگۈسى گۈزەللىكنىڭ ئۆلچىمى .

11

ئاسمان يىراقلىقى بولمىسا يۇلتۇزلار تەكتىكى ئۈزۈم ؛

دېڭىز چوڭقۇرلۇقى بولمىسا مارجانلار بېغىمدىكى بۆلدۈرگەن ؛
ھىجران مۇشكىلى بولمىسا سەن مېنىڭ ئالدىمدىكى ھەيكەل .

12

زامانداشلىرىڭ سېنى ھەسەت كۆزى بىلەن كۆرۈپ رەشك قىلىشىدۇ .
كېيىنكى كىشىلەر سېنى ئەقىل كۆزى بىلەن كۆرۈپ مەپتۇن بولۇشىدۇ .
كەلگۈسى سەن ئۈچۈن تاش ئابىدە تىكلەيدۇ .
تارىخنىڭ كالپىندارى رەھىمسىزلىك چۇقانىلىرى بىلەن تولغان . ئۇ يىراقلاشقانچە
ھېكايىلەر دەك ئۆزىنى لىرىكا بىلەن بېزەيدۇ .
كەلگۈسىنىڭ خىياللىرى مەھلىيالىق شوللىرىنى چاقىتىپ تۇرغان جانانىڭ كۆزى ...

13

زىبۇ - زىننەت بازىرىنىڭ ئېسىل مۆجىزىلىرىمۇ بىر تال قۇندۇز چېچىڭغا تەڭ ئەمەس .

گۈزەللىكتە ۋايىغا يەتكەن گۈزەلنىڭ زىبۇ - زىننەتكە مايىل بولىدىغانلىقىغا
ھەيرانمەن .

14

ۋاقىت ئەجدىھاسىغا قەلەم نەيزىسىنى كۆتۈرۈپ تاقابىل تۇرىمەن . كىشىلىك رەھىمىتى
بىلەن ئۇنى يېڭىمەن .

15

ئۇ مېنى شېرىن چۈشلىرى ئارىسىدىلا ناگان - ناگاندا ئەسلەيدۇ .
مەن ئۇنى شېئىرلىرىم ئىچىدە مەڭگۈ تەكرارلايمەن .

ئۇ ئۆز جىسمىنى مەرۋايىت ئۇپىلىرى بىلەن بېزەپ مەرمە رەھە يىكەل قاتۇرىدۇ .
مەن ئۇنىڭ تەرىپىنى ئاددىي قەغەز ئىچىگە پۈتۈپ ياۋا گىياھ تېرىمەن .
ئاددىي قەغەز - ئۆلمەسلىك دەرياسىدا سۇغۇرۇلغان ئېسىخىل .

16

ھۆسنۇڭگە بېقىپ تىلىسىز بۇلبۇل ناخشىچى بولدى . سېنى مەدھىيىلىپ مەندەك نادان
ئىلىم دەرياسىغا چۈشتى . قېنى مارجانلىرىڭ ، قەدىمىنى چۈشەنگەن ، گۈزەل سۇ
پەرىسى ...

17

مۇھەببەت ئازاب چېكىدىغان بېھىش . ئۇنتۇلما ، ئالما يەپ لەززەتلەنگەن ھاۋا
بېھىشتىن ھەيدەلگەن .

18

ھەممە ئەسىرلەر ئۆز گۈزەللىرىنى كۈيلەشتى . قىيامەت بولغاندا پۈتۈن گۈزەللەر
ھايات مەيدانغا قايتقاندا ، گۈزەللىك تەنتەنسى قىيامەت ۋەسۋەسىسى ئۈستىدىن
غالب كەلمەسمۇ . سېنى زىۋىس ئېلىنغان ئالدىغا قويدۇ ، ئالتۇن ئالىمنىڭ ھەقىقىي
ئىگىسى سەن . شۇ چاغدا تىرۇيا ئۇرۇشىدىن مىڭ ھەسسە ھەيۋەتلىك رەشك
بەيگىسىنىڭ بولۇشىنى تىلەمسەن ...

19

ھەقىقىي شېئىرىيەت - ئەركىن ئازادلىقنىڭ مەشۋىقى .
نوپۇزلۇق پىكىر ئۇنىڭ مۇشتىقى .

قۇلۇلە دېڭىزنىڭ چوڭقۇر تەكتىدە تۇرۇپ قاتتىق قاپچۇقلىرىغا مارجان يىغىدۇ . ئۇ سزاڭدەك مۇلايىم ئەمەس . ئۇنىڭ شەپقەتسىز پوستى قانداك قىپقىزىل مارجانلار خەزىنىسى .

ئاھ ، مارجان ! سەن قۇلۇلگە ئايلىنمايسەن ، سەن ئۇنىڭ باھاسىز تۇتقۇنى . ھەسرەت ئىچىدە نادامەت قىلىمەن : ئالتۇن ئۆز خىسلىتىنىڭ ئەكسى بولغان تاشتەك گۈزەل قىزلار قاراچىلار غارىغا ، ئىپار كېيىكى ھىيلىگەر سەييات كانارىغا ، بۇلبۇل قەپەس دەرگاھىغا بەند بولۇشنىڭ سىرنى ئىزدەيمەن .

مارجان بىلەن لىق تولغان قۇلۇلە قىپىنى ئالەم ئۈچۈن ئاچمەن . ئۇنى بېلىقچىلار ، ئوتۇنچىلار ، ئورمىچىلار ، مالچىلار ، كاھىشچىلارنىڭ ياماق چۈشكەن يەلكىلىرىگە چاچمەن .

تەقدىر خارلانغانلاردىن قۇدرەتلىك ئەمەس .

مېنىڭ سېنى سۆيۈشۈم ئەركىنلىكنىڭ ئىلتىپاتى .

مېنىڭ ئەركىنلىكىم مەۋجۇتلۇقۇمنىڭ غۇرۇرى .

مەن سېنى سۆيىمەن ، سەندىن ھېچنېمە تەلەپ قىلماستىن ، تولىمۇ مەيۈسلۈك بىلەن سۆيىمەن . مېنىڭ باغرىم گۈللەر تەكچىسى ، شەيدايلار مەيخانىسى بولغاندىمۇ ياكى كۆز ياشلىرى بۇلىقى ، قانلارنىڭ زەرداب قاينايدىغان قازنى بولغان چېغىدىمۇ سېنى سۆيىمەن . ئەگەر سۆيگۈم تۈپەيلى سەن ئۇنى چۈشەپ قويساڭ ، ئەتۋارلىق ئەھمىيىتىڭنى يوقتىسەن .

جىسىم روھىڭ بىلەن غەمكىنلەشكەندى . مانا ئەمدى روھىم جىسىمىڭ بىلەن
ئېغىرلاشتى ...

ئۇ خەلق چۆچەكلىرىنى ئاڭلىغاندا كۆز يېشى قىلاتتى .
ئۇ قىسمەت توپانلىرى قاينىمىدا مەجنۇندەك قاققلاپ كۈلەتتى .
ساختىپەزلىك بىلەن تولغان ئالەمنىڭ ئادەم ئاتا ۋە ھاۋا ئانا تەبىئىتى ئۇنتۇغان
مالىمانلىرى ئىچىدە سېھىرلەنگەن ھەممە زەئىپ كۆزلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ يىغا ۋە
كۈلكىسى ئەقىلغا سىغمايدىغان ھاماقەتلىك ھېسابلىناتتى . لېكىن ئۇ ئادىل ئىدى .

غالب زەپەر چوققىسىغا چىقتى ، ئۇ زېمىن يۈزىگە پەرۋاسزلىق بىلەن نەزەر سالدى ،
ئارقىدىنلا ۋارقىراپ يىغلىدى .
ئەتراپتىكىلەر بۇنى سەزمىدى .

سەن ئىبراھىمدەك ئوت ئىچىدە پەرياد چەكمىدىڭ .
سەن يۈنۈس پەيغەمبەردەك ، بېلىق قارىنىدا ئۆز ئىشىڭدىن يانمىدىڭ .
سېنى ئەتىۋارلاپ ، ساڭا ئاتاپ قىزىل مارجانلار بىلەن پىرامىدا ياساتسام ، روھىڭ
غەمكىنلەشتى . بۇ پىرامىدانى بۇزۇپ ، ئۇنىڭدىكى مارجانلارنى موھتاجلىق دۇنياسىغا
چاچسام خۇشاللىق تەبەسسۇمنى جىلۋىلەندۈردۈڭ .
سېنىڭ قەلبىڭنى چۈشەندىم ، سەن يۈكسەك پەزىلىتىڭ بىلەن قەد كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان
پىرامىدا .

مەن ئۆز - ئۆزۈمنى تاماشا قىلىۋاتىمەن .

مەن موھتاجلىقتا ، موھتاجلار ئارىسىدا ، مەن قىستا - قىستا ، توپا - چاڭدا ، مەن ھېچكىمنىڭ يادىدا ئەمەس ، ھەممە مېنىڭ نەزىرىمدە . ئالەم مارجانلىرى بىر - بىرى بىلەن سۈركىلىشىپ ، ئۇششاقلىنىپ كېتىۋاتقان قۇلۇلە قېپىغا ئوخشاپ كۆرۈندى . مەن تەمتىرەپ قالدىم . سۇمۇرغىلار تۇخۇمى مارجان ئاتالمىسىمۇ يوقالغان نەرسىنىڭ قالدۇق نامى بولۇپ قالمىغىتتى . بېلىق كۆزلەر مېنى تونۇمايدۇ ، گۆھەر كۆزلەرنى مەن تاپالمايمەن .

تەمتىرەپ تەمتىرەيمەن ، ئېچىنىپ مۆلدۈردەك ياش تۆكىمەن .
ئالەم ئەمدى مېنى تاماشا قىلىۋاتىدۇ .

باغۋەن ئۆزۈمنىڭ شېرىنلىكىدىن پەخىرلەنمەيدۇ ، ئۇنى تېتىغانلارنىڭ ماختاشلىرىدىن روھلىنىدۇ . سېنىڭ سۆزلىرىڭ ماڭا ھەممە مېۋىدىنمۇ تەملىكرەك .

موھتاجلارنىڭ مورىسىدىن چىققان ئىسنىڭ يېرىمى يېقىلغۇ ، يېرىمى ئاھۇ پەرياد .
كامرانلارنىڭ تۇرخۇنىدىن چىققان تۈتەكنىڭ نىسپى يىلتىز ، نىسپى يوپۇرماق .

ئىسكەندەرنىڭ ھەر بىر غەلبىسى ئۇنى غەمكىن قىلغانىدى . ئۇنىڭ ياشلىق چېكىسىگە چۈشكەن ھەر بىر ئاق پامرنىڭ مەسخىرىسى ئىدى .
ئىسكەندەر تېخىمۇ كەڭ زېمىنغا قول سوزغۇچە ، شۇنچە سىقىلىش ھېس قىلدى . تارىخ ئۇنىڭغا قول سوزغانىدى .

- سەن ئالتۇن يالاتقان مەبۇد ئەمەس ، ھەقىقىي بەدەخشان ياقۇتى .
- سەن كۆزنى قاماشتۇرىدىغان ئەينەك پارچىسى ئەمەس ، چوڭقۇر دېڭىز .
- مەن ساڭا نەزەر سالغىنىمدا ھەسرەتلىك بۇلبۇلدەك ئاۋازسىز پىكىرگە غەرق بولىمەن .
- مەن سېنى ئويلغىنىمدا چىراغقا ئېتىلغان پەرۋانىدەك ھەممىنى ئۇنتۇيمەن .

ئىنساننى ئاچكۆزلۈك ئەجدىھاسى بىلەن ھەسەتخورلۇق يالماۋۇزى مارجانلار مەيدانىغا ئىتتىرىپ كەلدى . ساڭا يەنە نېمە يېتىشمەيۋاتىدۇ .

مارجانلارنى موھتاجلار قولىدىن تارتىۋالماڭلار . تارتىۋالغۇچىلارغا تارتۇق قىلىنىدىغىنى

<<مەغپىرەتنامە >> ئەمەس ، بەلكى << مەسخىرەتنامە ! >>

- شەبنەم چۈشكەن لالىدىن ئىچسەم گۈلرەڭ شەربەتنى ،
- توپا ، ئوت ، سۇ ، ھاۋادىن تاۋلىسام ھېس - ئىدراكنى .
- مەپتۇنلۇققا ئەرزىمەس بىقارار ئىقلىم ماڭا ،
- كۈيلىسەم سۆيۈپ قايتا گۈللەيدىغان چېچەكنى .

ھاياتنىڭ سىرلىرىنى بىلىش ئۈچۈن قىسمەت كەپتىرىنى ئۇچۇر ؛ ئۆمۈرنىڭ قامۇسىغا مەنە ئېيتىش ئۈچۈن قېرىلىق راۋىقىغا چىققىن . قارا ، سېنىڭ قولۇڭغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن ، ئەي ئادەم ئەجدادىنىڭ ئەجدادى ، شېئىرلىرىم مارجانلىرى تولىغان ھېكمەت تاۋىقىنى ئېلىپ كېتىۋاتىمەن .

گۈزەل سەنەم!

سۇ ئۈستىدىكى نېلۇپەر تەكچىسىنىڭ ئۈستىدە ئۇسسۇل ئوينىغىن . ئۇنىڭ بەرگى ۋە يوپۇرماقلىرى نېلۇپەر شەكلىگە كىرگەن قۇلۇلە قېپى . ئۇ سېنى سېھىر بىلەن ئۆز تەكچىسىگە قوندۇرۇپ ، زەرپۇرۇشلار قولىدا دىنارنى قىسىپ تۇتقاندەك تۇتۇپ ، سېنى قۇلۇلە قېپىغا سېلىپ ، دېڭىز تېڭىگە غەرق قىلدۇ . ئۇ سەندىن ئالەمدە تەڭداشسىز مارجان ياساپ ، جاھان بازىرىدا ساتىدۇ .

سېنىڭ خۇش پۇراقلىق بېغىڭ ئەڭ ياخشى ئۇسسۇل سەھنىسى .

مەن سېنىڭ لالە بەرگىڭگە شەبنەم يېشى تۆكۈمەن .

مەن بۇنى خىجىللىق بىلەن يوشۇرمىەن .

سەن ئۇنى پۈتۈن ئۇچار قۇشلارغا ھەدىيە قىلسەن . ئۇلار سېنى كۈيلىشىدۇ .

چەكسىز تەبىئەتكە قاراپ مېنىڭ باغرىمدا ھايات پىچىرلايدۇ .

كۆزلىرىم يورۇقلۇق ۋە قاراغۇلۇق ئىچىدە ئالەمنى كۆزىتىدۇ . ئۇنىڭدا يورۇق جاھاندىكى سەرخىل ئۈنچە - مارجان خەزىنىسى بار . مەن ھەركۈنى سېنىڭ تىلىسىز ، يۇمران ، نازۇك جىسمىڭنىڭ توپا - چاڭلار ئارىسىدا يالاڭغىداق يۈرۈپ ، ئۇسسۇزلۇقتىن تىترىگىنىنى كۆرگىنىمدە ، كىرىپكىمنى تىغ قىلىپ ئىككى تىزىق ئۈنچە - مارجاننى ئۈزۈمەن . ئۇ شورلۇق تەم بىلەن مېنىڭ مەڭزىمدىن ئېقىپ سېنىڭ لېۋىڭگە تامچىلىغاندا ، مۇراببا قاتمىسىغا ئايلىنىدۇ . ساخا تەئەججۈپلىنىمەن .

ئاي ئىلاھى !

تاڭ سەھەردە نېمىشقىمۇ شەبنەم ياشلىرىڭنى تۆكىدىغانسەن .

كۆز يېشىڭنى شايى رومىلىك بىلەن سۈرتكىنىڭدە ، شەپەق شولىسىدا بۇ شەبنەملەرنىڭ بەدەقشان ياقۇتى ئىكەنلىكىنى بايقىدىم .

ئاي ئىلاھى ! بۇلۇتلار قەسىرىگە كىرىپ كېتىۋاتقىنىڭدا لام - جىم دېمىدىڭ . بىراق ،

ئۇنى ئېغىرلاشتۇرغان سېنىڭ ئاھۇ - پەريادىڭ . شەبنەم ياشلىرىنى قامال قىلغان

بۇلۇت توسمىلىرى ئېغىرلىقىنى كۆتۈرەلمىدى . ئۇ كۆكۈم - تالقان بولغىنىدا زېمىنى

قاتتىق يامغۇر باستى . مەن ئالىقانىلىرىمنى ھاۋاغا ئېچىپ ، لالە يوپۇرماقلىرىنىڭ يېنىدا

تۇرۇپ ، تەرسالقىدىن ۋەيران بولۇۋاتقان سۆرۈن بۇلۇتنىڭ كېيىنكى سەرگۈزەشتىلىرىنى

كۈتۈپ تۇردۇم .

لالە يوپۇرماقلىرى ئاستا پىچىرلىدى : كۆز ياشلىرى ئۇلىمىپىك تېغىدىكى ئىلاھلاردىن

قۇدرەتلىك .

سەن بىر پارچە دالا گۈلخاننىڭ يالقۇنى . سەن پەرۋانلەرنى بەس - بەسكە

سالىدىغان مەھلىيالىق چىرىغىنىڭ ئوت تاجىسى . جىمجىتلىق ئىچىدە تەپەككۈر

قىلغىنىڭدا ، چاچقان شولاڭنىڭ ھەر بىر زەردىسىنى تالىشىپ ئەتراپىڭدا ھايات

جېڭىنىڭ قايناملىرى بۇلدۇقلىغانلىقىنى كۆرسەن .

مەن كىچىككىنە ياۋا رەيھاننىڭ سۇسىرىغان چېچىكى . مېنى سۇغۇرۇپ تۇرۇۋاتقان

نەرسە نەچچە مىڭ يىللىق مۇھەببەت شەبنىمى . يوپۇرماقلىرىم ئىشقى پىيالىسىدەك

سۆيگۈ شارابىدىن مەست بولدى .

ئالەمنىڭ ئەڭ كونا ، پاك مۇھەببىتىنىڭ شىۋىرلاشلىرى ھەر خىل تىل ۋە ئاھاڭلاردا

مېنىڭ قۇلقىمغا گۈزەللىكنىڭ گارمونىيىسىنى يەتكۈزدى .

مەن كىچىككەنە ياۋا رەيھان گۈلىنىڭ ئەمدىلا ئالەمگە كۆز ئاچقان چېچىكى .

ھەيۋەتلىك ئىشقا تەڭرىسىنى مەپتۇن قىلىدىغان بۇ شەبنەم زۇمرەتلىرىنى كۆتۈرۈپ

چايقىلىشقا قۇدرىتىم يېتەرمۇ . مەن ئودىسىنىڭ ئېغىر ئوقىيىسى ، پەرھاتنىڭ

ئالماس بازغىنىنى كۆتۈرەلمەيمۇ .

يېنىمدىن يەنە شىۋىرلاش ئاڭلاندى : جاسارەتلىك بولغىن ، مەن ساڭا مەڭگۈ

تەئەللۇق .

ھاياجانلاندىم ، ئەلىمىساقىتىن بېرىقى كونا مۇھەببەت ئۆزىنىڭ پاكلىقى بىلەن مېنى

قۇدرەتلىك قىلدى .

40

مەن توي قىلىۋاتىمەن ... ، مۇھەببەت شېخىدا بىخ چىقارغان قىزىلگۈل يۈرىكى بىلەن

توي قىلىۋاتىمەن .

تۈن كېچىسى . چىراغ شەيدالىرى – پەرۋانلەر چوڭ گۈلخان ياسىدى . چىمەنلەر

ماڭمۇ گۈللۈك كىيىم كىيىدۈرۈپ بېشىمغا گۈلتاجى تاقىدى .

گۈللەر ئارىسىدىن كۆتۈرۈلگەن ئاي كۈلۈپ تۇرغان ئىشقا ئىلاھقا ئوخشايتتى .

شامالار راۋابىنى ئالدى . شەبنەم شارابلىرى بىلەن مەست بولغان مېھمانلارنىڭ

ھەممىسى ، جۈملىدىن پەخىرلىكى مەنمۇ باغۋەننىڭ ئىجادىيىتى ئىدۇق . بىزنى

يوپۇرماقلار يوپۇتۇپ تۇراتتى .

ئېسىمدە مۇشۇ كۆڭۈللۈك توي كېچىسى . مېنىڭ كۆرگەنلىرىم تىلىسىز بۇلبۇلنىڭ ،

ساداسز ساتارنىڭ كۈيلەنمىگەن مۇقامى بولۇپ ، تىلىم ئۇچىدا ، يوپۇرماقلار ئارىسىدا
قالدى .

41

مېنى زوق ۋە تەبەسسۇم بىلەن كۈلمىدى دېمىگىن . مەن مۇلايىم تەبەسسۇم بىلەن
كۈلۈشنى قانداق ئارزۇ قىلماي ... مەن تەبەسسۇم ۋە مەنۇنىيەت بىلەن كۈلۈشكە
كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا تاقەتسىز توپلانغان ياش مۇنچاقلىرىم يۈزۈمنى قاپلايدۇ . مەن
خىجىللىق ئىچىدە ئۇيلىمەن .

مەن ۋارقىراپ ، پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىمايمەن . چۈنكى ، مەندە ئالەم قايغۇلىرىغا
ھەيرانلىق يوق . ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ناتونۇش ئەمەس .

مەن مۇلايىم تەبەسسۇم بىلەن كۈلمەكنىڭ مەستانىسى . ئەمما ، قەلبىم بىلەن كۆز
چانقىم ئاۋازسىز كۆز ياشلىرىنىڭ بۇلىقى .

سەن مېنى مەيۈس پىكىرلەرنىڭ مەپتۇنى دەپ ئەيىپلىمىگىن . ئۆزۈممۇ
چۈشەنمەيمەن . پەرۋاز قىلىشقا ئىنتىلىپ قانات قاققان قۇشتەك قەلبىمنىڭ كۆز
ياشلىرى دەرياسىدا بېلىق بولۇشىغا مۇيەسسەرلىكىنى چۈشەنمەيمەن . ئېھتىمالم ، بۇ
مېنىڭ مۇلايىم راستچىللىقىمدىندۇر .

ئالەم ئۆزىنىڭ سېپەرلىرى بىلەن ئۆز سىرلىرىنى مەڭگۈ يوپۇتالارمۇ ...

42

مەن كۆز ياشلىرىمنى سەبىيلىك بىلەن ئاققۇزۇپ تۈگەتتىم . ئۇنىڭ ئېرىتىلگەن ئۈنچە
- مارجان ئىكەنلىكىنى نەدىن بىلەي . ئۇنىڭ ساقىندىلىرىدىن پەيدا بولغىنى
يوپۇرماقلار تەخسىسىدىكى شەبنەملەر . ئۇنىڭ كۆل ئۈستىگە چۈشكەنلىرىدىن
مەرۋايىت ۋە قىزىل مارجانلار تۆرەلدى . سېنىڭ مەڭزىڭگە چاچرىغانلىرىدىن ساڭا

ھۆسن قوشۇلدى ، يۈزۈڭ بەدەقشان ياقۇتدەك ، مەڭزىڭ يۇرتۇمنىڭ گىردە ،
توقاچلىرىدەك قىزاردى . ئۇنىڭ ناگان - ناگاندا ئاپئاق سەھىپىلەرگە
تامچىغانلىرىدىن نەزىمىلەر پەيدا بولغانلىقىنى كېيىنچىرەك بايقىدىم .
مەن كۆز ياشلىرىمنى بىخەستەلىك بىلەن ئاققۇزۇپ تۈگەتتىم . ئۇنىڭ ئېرىتىلگەن
ئۈنچە - مارجان ئىكەنلىكىنى نەدىن بىلەي . ئۇلار ئافرىدېت (يۇنان
ئەپسانىلىرىدىكى گۈزەللىك ئىلاھى) تىن ئىلگىرى ، قەنىۋىستىن مۇقەددەم ، ئادەمنىڭ
تۇنجى پەرزەنتىدىن ئىلگىرى يارالغانىكەن . ئۇنىڭدا كۆزنى غىدىقلايدىغان
يۇلتۇزلارنىڭ ئايەتلىرى ، ئىزى قالمىغان سۇمۇرغىنىڭ ۋەسىيەتلىرى ، زېمىن ئۈستىدە سۇ
بىلەن شامالنىڭ ھۆكۈمرانلىق تالىشىش توپان تەزكىرىسى ، مۇزىكىنى ۋايىغا
يەتكۈزىدىغان جىمجىتلىق ۋە قىياس - چۇقانغا تولغان ئۆلۈم دەبدەبىسى ئۆز
نەمۇنىلىرىنى مۇمىيا قىلىپ كەتكەنىكەن .
چوڭقۇر مەيۈسلۈككە غەرق بولدۇم . دېڭىز ياقىسىغا ئۇرۇلغان بۇزغۇنلاردىن كىمدۇر
بىرىنىڭ ئىلاھى نەۋھى ئاڭلاندى : كۆز ياشلار ئالەم يۈزىنى يېڭىلايدۇ ، مارجانلار
تاۋلىنىدۇ ، ئۇقۇياشنىڭ پەرزەنتى ، ئىنسانىيەت غەلبىسىنىڭ بارىمتايى (گۆرۈ ئورنىدا
ساقلىنىدىغان شاھزادە ...)

43

ھەقىقەت ۋە ئىلىم بىلەن بېزەلگەن كىچىككىنە تەپەككۈر يەلكىنىگە چۈشۈپ ، قىيا -
چىيالار دېڭىزىدا داۋالغۇپ ئىلگىرىلەۋاتىمەن . كىچىككىنە تەپەككۈر يەلكىنىگە
چۇقانلار تۈتەك يېيىپ مېنى ھالسىراتتى .

ھالسىزلىقتىن چۈشەنمەيمەن . مېنىڭ سۆيىدىغىنىم ، مۇھەببەت ۋە ھېسسىياتلار
گۈلىستانىنىڭ مۇلايىم ، ئىللىق ، لەرزىلىك مۇزىكىسى . ئۇ ئۈمىد تەڭرىسىنىڭ
شۈبھىلىشى . ئۇ قىيا - چۇقانلار بوتقىسىدىن قىزىل شاراب ئىشلەپ چىقىدىغان

ئاجايىپ ھامى . قىزىل شاراب لېۋىمگە تەگمەي تۇرۇپ ئەندىكىۋاتىمەن .
ھېسسىياتسىز ئەقىل ، مۇھەببەتسىز ھەقىقەت مېنىڭ سۆيگۈلىرىمگە مەنسىزلىك بىلەن
يوپۇرۇلمىغىنىتى ، ئۇ خۇددى ئادەم چۈشەنمەيدىغان جانسىز ئەرۋاھتەك ماڭا
يوپۇرۇلمىغىنىتى ... بۇ ئەرۋاھ ئۆز قۇدرىتىدىن قورقۇپ ئۆزىنىڭ زەپەر شارابىدىن
پەرىشانلىق پەريادى چەكمەكتە .

44

مۇھەببەتتىن ئىبارەت ئادەم قەلبىدىكى ھېسسىيات يالقۇنى ئۆزىنىڭ نۇرانە
غۇنچىسىنى ھەمىشە ئۆزىگە ناتونۇش نەرسە ئۈستىدىلا ئېچىلدۇرىدۇ . ئۇ ئالەمنىڭ
ھەمىشە تەكرارلىنىدىغان ۋە پەقەت ناتونۇش مەشۇقىغا ئاتالغان لىرىكىسى .
ئۇ ئادەمنىڭ بارلىق ئەركىن ئارزۇلىرىنىڭ بىرىنچى ئەڭ چوڭ نوپۇزلۇق ھوقۇقى .
مەن ھاياتقا مۇھەببەت بىلەن ، ياشلىق چېچەكلىرى بىلەن قولۇمنى ئۇزاتتىم .
ھايات گۈزەسدىكى چېچى ئاقارغان غۇربەت سەرگەردانلىرى ماڭا جاھانگەچتىلىك
سەۋدالىرى بىلەن پىچىرلىدى : بەختسىز سەرگەردانلىق .

45

ئۆزۈم توغرىلىق كۆز ياش ئاققۇزۇشتىن تارتىنمەن . مەندە مۇنداق كۆز ياشلار يوق !
سەن ئۈچۈن يىغلايمەن ! مېنىڭ ساڭا ئاتىغان ھەممە غەزەللىرىم ، قەسدىلىرىم ،
رۇبائىيلىرىمنىڭ ھەممىسىلا كۆز يېشىم بىلەن يېزىلغان . مەن ساڭا بەخت مۇئەككىلى
ھۇمانىڭ ئەرۋاھىدەك شەپقەت بىلەن نەزەر سالىمەن . سېنىڭ ئالدىڭغا دۇچ كەلگەن
ئۇپقۇندىن پەرياد كۆتۈرسەم ، سېنىڭ ھۆسنۇڭگە نۇر چاچىدىغان مەنزىرىدىن
ھۇزۇرلىنىمەن . بۇلار ھەر ئىككىسىلا مېنى يىغلىتىدۇ ...
مېنىڭ كۆز ياشلىرىم ، ساڭا پۈتۈلگەن ، ساڭا ئاتالغىنى ئۈچۈن ، ئۇ شېئىرىيەتتىكى

مەنئى مارجان . مەن ئۇنى ساڭا موھتاجلىق بۆشۈكىدە قورقۇنچلۇق
چۈشەكەۋاتقىنىدا ئاققۇزغاندىم . سەن يېتىلگىنىدە بۇ مارجانلارنىڭ شەرھىسىنى
چۈشىنىسەن . ئۇ چاغدا مەن ئۆزۈمنىڭ ئەرۋاھى سۈپىتىدە سېنى يۆلەيمەن .

46

ساما كۆز ياشلىرىدىن ئۈنچە - مارجان چېچىپ چىرايىنى ئاچتى ، سالقىن شامال
شەپەق مەستخۇشلۇقىدا يېنىك تىندى ، مېنىڭ خۇشاللىقلىرىم چېكىگە يەتتى . يۈزۈمگە
ئېغىر نىقاب تارتىپ ئاۋازسىز يىغلاش مېنىڭ ھازىرقى ئەڭ چوڭ پىغانىم .

47

ئارىمىزدا تام - توساق يوق ، بىر پارچە بۇلۇتتىن تامچىغان يامغۇر ئۆگزىمىزنى تەڭ
يۇيىدۇ .

ئارىمىزدا قىسمەتنىڭ تاغ - دەريالىرى بىلەن بورانلار ھۇۋلايدۇ ، قېلىن دېرىزىمىزدىن
باشقا - باشقا پەسىللەرنىڭ يورۇقى چۈشىدۇ .

48

ئېھ ، نۇر قۇچىقىدا ئەركىلەپ تۇرغان گۈزەل يۇلتۇز - چولپان !
سەن مېنىڭ كۆز ياشلىرىمدا ئۆزۈڭنىڭ سان - ساناقسىز ئەكس شولاڭنى كۆرگەنسەن .
مېنىڭ كۆز ياشلىرىم ھەسرەت شارقىراتمىسى ئەمەس ، ئۇ پەقەت پانىي ئالەم
ھەقىقەتلىرىنىڭ خىيالىي ئەينىكى . ئەگەر تەمەنئالىق بىلەن ئۆزۈڭنى قۇياش
مەلىكىسى دەپ ماختىنىشنى خالىساڭ ، بۇ ئەينەككە يولۇقما . ئەگەر ئۆزۈڭنىڭ
چىنلىقى توغرىسىدا ساختىسىز دېرەك ئالاي دېسەڭ بۇ ئەينەككە قارا .

سەن گۈزەل يۇلتۇز . سېنى گۈزەللىكىڭنى مەدھىيەلەش بىلەنلا مۇكاپاتلىغىلى ، مەن
ساڭا ئۆز لەززىتىگە گۈزەللىكىنى قۇربان قىلىۋېتىدىغان ھۆسن ئاچكۆزلىرىدەك نەزەر

تاشلىغىنىم يوق . گۈزەللىكىنى ئەقىل كۆزى بىلەن ، ئەقىل كۆزىنى دىيانەت قارچىغىسى ، دىيانەت قارچىغىسىنى نومۇس نۇرى بىلەن بېزەپ ، ئۇنى غۇرۇرنىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ ساڭا تىكىلمەن .

مېنىڭ كۆزۈم پانىي ئالەم ھەقىقەتلىرىنىڭ خىيالى ئەينىكى ، ئۇنىڭ ئىللىق ياشلىرىغا تاقەت قىل .

49

...شەپقەت ئىلاھى .

ئالەمدە ئاندىنمۇ مۇقەددەس ، پاك ۋە تاقەتلىك ؛ ئاندىنمۇ يۈكسەك ، ئاق دىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھنى تەسەۋۋۇر قىلالىمىدىم . ئۇ ھايات زەنجىرىنىڭ ھالقىسى .

شەپقەت ئىلاھلىرى ئىستىقامەت ۋە ئىلتىجا ، ھەمدۇسانا ۋە مۇناجات تەلەپ قىلىدۇ . ئانا – بالا ئارزۇسىغا ئاشىق بولغان ، ئۆز قارىدا پەرزەنت تۆرەلمىسىنى قان ۋە ھايات جەۋھىرى بىلەن تەييارلىغان ، ھاياتلىق سەلتەنتى بولغان بالىنى ئۆز ھاياتىدىن ئەتىۋار بىلىپ بېشىدا كۆتۈرۈپ ئۆستۈرگەن ، پۈتۈن ئەقىل ۋە ئەندىشىسىنى پەرزەنت ئۈچۈن سەرپ قىلغان ، ئۆزىنىڭ نادان ئوغلىنى ياكى تەنتەك قىزىنى تەڭدىشى يوق ئىشتىياق بىلەن ھەمىشە سۆيگەن ، ئۇنىڭ تۈپەيلى ۋاپاسىز مەھبۇبىنىڭ ئازاب ۋە ئېغىرچىلىقلىرىنى كەچۈرۈپ ، ھايات چاڭگىسى بولغان ئائىلىنى جانلاندىرغان ئەجىرلىك ۋە مىننەتسىز ئىلاھ .

مەن ھەيرانمەن : ئاسمان گۈمبىزى بۇلۇت ئىلاھى بىلەن چاقماق تەڭرىسىگە تارلىق قىلىۋاتسا ، ئۇلۇمپىك تېغى يۇنان خۇدالىرىنىڭ رەشكچىلىك مەيدانى بولۇپ تۇرۇۋاتسا ، دېڭىز - ئوكيانلاردا سۇ پەرىلىرى بىلەن دەريا مۇئەككەللىرى چۇقان سېلىپ ، تىنجىمىسا ، زېمىن ئۈستىدە جەڭ قەلەملىرى بىلەن قان سىياھلىرى نەرە تارتىپ ، سانسىز ئوتلۇق توپانلار پەلەككە ئەرۋاھتەك قول سوزۇپ ، قۇشلارغا ئورمان ،

دەرۋىشلەرگە ئېھرام قالدۇرماي كۆيدۈرۈپ تۇرسا ، يەنە ئاسمان ، زېمىن ، دېڭىز -

ئوكيانلاردىنمۇ كەڭرەك پاناھلىق جاي قالدۇمۇ ...

ئانا ! سەن كۆكسى كەڭ ، ئۈمىدى پاك ، قەلبى ئىللىق ، تاقىتى تولۇق ، دىيانىتى ئۇلۇغ

شەپقەت ئىلاھى .

سەنسىز ئالەم چاقى ئۇچۇپ كەتكەن ھارۋا ، ئەقلى كۆتۈرۈلگەن دانا ، ھاۋا

قاچىسىدىن ئايرىلغان بېلىق ، قانائەتسىز بۈركۈتتەك قىيا - چىيالىق قىيامەتكە بەند

بولغان بولاتتى .

مەن ئايال جىنىسىنى ئىززەتلەيمەن . شەپقەت ئىلاھىنى خاتىرىلە . ئۇنىڭ شەنسىگە داغ

تەڭگۈزمە . ئۇنى ئۇلۇغ قىلغان نەرسە قان ئەمەس ، ئوتلۇق مۇھەببەت !

50

مەن قاقاقلاپ كۈلمەن . مەن ياخشىلىقلار ئىلاھىنىڭ ئالەمشۇمۇل كۈلكىسىنى

تەكرارلايمەن .

ئۇ كائىنات قەلبىنىڭ گەۋدىسى !

ئىنسانىيەتنىڭ شاھىتى !

كەلگۈسىنىڭ ئۈمىدى !

ئۇ ئۆز ئىشىنى ئاخىرلاتقان جەھەننەمنى جەننەتكە ئايلاندۇرىدىغان ھەقىقىي

باغۋەن !

ئۇ دېڭىز قارىندىكى مارجانلارنىڭ جۇلاسى !

مەن موھتاجلىق ۋە قۇلچىلىق دۇنياسى ھېچقانداق ساختا نىقابسىز ئۇلۇغ ئىنسانىيەت

باھارىغا ئايلىنىپ تارىخنىڭ تەنتەنىسىنى ئۆتكۈزگىنىدە بۇ كۈلكنى يەنە

تەكرارلايمەن .

بۇنىڭغا گۇمانلىنىش ئالەمنى ئۇنتۇغانلىق .

51

ئۇ بىر پارچە ئوت . ئوتنىڭ ۋەزنى بولمايدۇ . ئۇ ئۆز - ئۆزىنى تۇغدىغان ، پەرىزات شەكلىگە كىرگەن دالا گۈلخىنى . ئۇ ۋەزنى ئېغىر ۋە ئۆز - ئۆزىنى كۆپەيتەلمەيدىغان سۇ ئالاھىنىڭ ئاتىسى .

ئۇ بارلىق گۈزەللىكلەرنىڭ جەۋھىرى ! ئۇ يەنە بارلىق گۈزەللىكلەرنىڭ ئۆلۈم مەبۇدىسى ! ئۇ ئۆز - ئۆزى بىلەن جەڭ قىلىدىغان بەت جۇدۇن ئىككى باشلىق ئەجدىھا !

سەن ئەقىل ۋە دىيانتىڭ بىلەن ، نومۇس ۋە ئىپتىخارىڭ بىلەن بۇ پاراسەتسىز قەھرىمان ، شەپقەتسىز قوتازنى نوختىلا . ئەقلىڭ ئۇنىڭ پەرىزات ھۆسىنى ، سېپىرلىك كۆزى ۋە ئەۋرىشىم چاچلىرى تەرىپىدىن يۈگەنلەنمىسۇن .
ھايات - مامات ئېلىشىشىدا ، سېنىڭ ئالدىڭدا ئالەم ئېغىر ھالسىرايدۇ ...

52

ئالەم مۇرەككەپلىكىنى سىغدۇرالمىغانلىقى تۈپەيلى جاراھەتلەنگەن سىنەم ئازابلاندى . مېنىڭ ھېسسىياتلىرىم مۇھىتنىڭ سىگنالى !
ئەقلىيە سۆزلۈكلىرى ئۆز مەشۇقنى يوقاتقان كىشىنىڭ ئاچچىق ھەسرەتلىرىنى داۋالارمۇ ...

53

سەن ھېسابسىز ئۈنچە - مارجان بىلەن قويىنى تولۇپ مەغرۇر بۇزغۇنلار چاچرىتىپ ئۇيقۇندىغان دېڭىز سەن .

ئىللىق كۆز ياشلىرىم بىلەن نېمىگىدۇر بىردىن پەسىيىپ ھەسرەتكە چۆمدۈڭ .
سەن جىمجىت پىكىر سۈرۈشكە باشلىدىڭ .

54

سەن غەزەپ ئىچىدە يانغىنىڭدا قىزىل ياقۇتتەك چولپانسەن .
سەن قاقاقلاپ كۈلگىنىڭدە گۈلشەنگە چاپقان قۇلانسەن .
سەن جىمجىت خىيال سۈرگىنىڭدە ھېكمەتكە تولغان ئوكيانسەن .
سەن تەبەسسۇم بىلەن سۆزلىگىنىڭدە سېپىرنى يېشىدىغان ئىريانسەن .

55

ھومپىرنىڭ ئىككى داستاندىن پىتنە ئىلاھى ئىرىدا بېشارەت قىلىپ ماڭا سەگەكلىكنى
ھاۋالە قىلدى . ھىندىلارنىڭ << ماخاپخاراتا >> ، << رامايانا >> داستاندىن
ئۆزۈمگە ئاگاھ بولۇشنى ئۆگەندىم . روھىيەتتە مۇشەققەت چەكمەي تۇرۇپ ، مەنىۋى
يۈكسەكلىككە ئېرىشكىلى ، مەنىۋى يۈكسەكلىكسىز ئۆزۈڭنى چۈشەنگىلى بولمايدۇ .
ساڭا بۇرۇلۇپ قارىغىنىمدا قەلبىمدە ئايان بولغىنى مۇنۇ : ... سەن مۇشكۈللۈكنى
يېشىدىغان ۋە قايتا تۇغۇلىدىغان رامانا * دەك ساھىبقرانسەن ؛ سەن بېشما * دەك نازۇ
نېمەتتىن ۋاز كەچكەن تەقۋاسەن ؛ سەن قارا مەلىكىدەك مېھىر - ساداقەت نەمۇنىسى ،
ياندۇ * پەرزەنتلىرىدەك قەيسەر - قەھرىمانسەن . (* رامانا ، بېشما ، ياندۇ - ھىندى
ئەپسانىلىرىدىكى تەڭرىلەرنىڭ نامى .)
سېنى چۈشەنمەي ئۆزۈمنى بىلەلمەيمەن .

56

پاھ ! ئاققۇغا مىنىۋالغان تۆت باشلىق ئالەم بىنا قىلغۇچى براخما .
ئاھ ! دېڭىزدىكى ئەجدىھاغا مىنىۋالغان ھامىيلىق مۇئەككىلى بىشئۇ * .

ۋاھ ! يىلان شارپىنى بوينغا ئورنىغان ، ئاچكۆزلۈك ھالاكەت مەبۇدى سىۋا * .) *

بىشئۇ ، سىۋا - ھىندى ئەپسانىلىرىدىكى تەڭرىلەرنىڭ نامى .)

مانا بىر تىزىق تەڭرىلەر ...

ئۇسسۇل ئىلاھى ، جەڭ خۇداسىنىڭ ئاتىسى ۋە سېغىنىش مەبۇدى ئۆزىنىڭ زىددىيەتلىك

ئىقتىدارلىرىنى بىر گەۋدىگە مۇجەسسەم قىلغان .

مەن ئەكسەدىيەت بىلەن تولغان قەدىمكى ئالەم ئەپسانىلىرىگە ، تۈنۈگۈنكى

چىنلىقتەك تەئەججۈپلىنىمەن .

57

سەن سۇنغان گۈلرەڭ مەيزاپ ئۇنتۇلۇپ كەتتى .

سەن كۆيدۈرگەن ياغ كۆيۈكى ساقىيىپ كەتتى .

سەن سانجىغان تىغ زىدىسى ئىزسىز تىندى .

سېنىڭ شېرىن شىۋىرلاشلىرىڭ ۋە مەنىلىك سۆزلىرىڭ تۇماندەك تارقىلىپ كەتتى .

بىراق ، بىۋاپالىق ۋە ئۇنىڭ بوران - چاپقۇنىدا سالماق - سالماق تۈگۈلگەن

ئاچچىق - ئاچچىق تەنلىرى خۇددى بالىلىق چېغدا تۇرۇپ قالغان قوغۇشۇن ئوقتەك

سانجىپ ئاغرىتىدۇ . ئۇ نېمىنىدۇر پىچىرلايدۇ ، چۈشەندۈرمەكچى بولىدۇ . ئۇنى

قايتۇرىدىغان داۋا يوق . مەن ئاق دىللىقم بىلەن مۇشۇ خىياللىرىمغا خىجىللىق ھېس

قىلىمەن ...

58

ئىنسانىيەتنىڭ ھەر بىر تەنتەنىسىگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەمنۇن بولىمەن .

چۈيۈەن << توققۇز نەزىم >> نى يازغاندا خۇش پۇراقلار ئىچىدە ئۈمىد شادلىقىدىن

مەستلىك ھېس قىلىمەن . ئاجۇنا (ھىندى رىۋايەتلىرىدىكى پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى)

ئاددىي پۇقراچە ياسىنىپ مۇجۇ ۋاڭ ئۆتكۈزگەن كۈيئوغۇل تاللاش مۇسابىقىسىدە
نشاننى چىنەپ قارا مەلىكىنى ئالغىنىدا ئەتراپتىكى ئاددىي جامائەت بىلەن بىللە
تەنتەنە قىلىمەن .

ئودىسسسا ئون يىللىق دېڭىز سەرسانلىقىدىن ئۆز يۇرتىغا قايتىپ ، ۋاپادار قېرى ئىتىنى
سىلىغاندا كۆزۈمگە ياش ئالمەن ، ئۇنىڭ رەقىبلىرىنى يېڭىپ رەپىقىسى ۋە پەرزەنتىنى
باغرىغا باسقاندا يۈرىكىم كۆكسۈمگە سىغمايدۇ .

<<قۇرۇق شەھەر ھىيلىسى >> ئالدىدا خىيالغا چۆكىمەن ، << مۇمىلانغان ساراي
قەستى >> گە خاۋاتىرلىنىمەن ، << ياغاچ قۇلان ھىيلىسى >> دىن چۆچۈيمەن ،
مەنسۇر ئەللاجىنى دارغا ئاسقاندا پەرياد كۆتۈرىمەن .

ئەخرەمەن بىلەن جەڭ قىلىمەن ، ئاخىرۇمازدا بىلەن يورۇقلۇققا تەلپۈنىمەن . مانا بۇ
مېنىڭ ئېتىقادىم ...

59

گۈزىلىم ، شەپەق ئۈستىگە چىقىپ ، ئالەمنىڭ ماھىيىتىگە قارا . بۇلۇت سۇپىسىدا
تۇرۇپ زېمىنغا نەزەر سال . دۇنيا زىددىيەت بىلەن ، زىددىيەت بىۋاپالىق بىلەن ،
قۇرۇقلۇق سۇ بىلەن ، كۈلكە كۆز ياشلىرى بىلەن چايقىلىپ تۇرىدۇ . ئۇ كۈلكىلىك
پاجىئە ، پاجىئەلىك كۈلكە ئويۇنى . ئاچچىق يىغلاپ ئارقىدىنلا قاققلاپ كۈلگىن . بۇ
ئۇنىڭ زاتىغا مۇناسىپ ھېكمەت ...

60

ھاياتنىڭ ھەر بىر پائالىيىتىدە ، ھەر بىر مەنپەئەتدارلىق بوسۇغىسىدا ، ھەر بىر
ياخشىلىق ۋە يامانلىق ئارىسىدىكى جەڭدە بىلىم ئەخلاققا ، ھەقىقەت پەزىلەتكە

ئايلىنىپ تۇرىدۇ .

چۈنكى ، ئۇ ئۆز غۇرۇرىدا كەمتەر ، ئۆز ئىززىتىدە مەغرۇر .

61

كۆزنىڭ شاھىتلىقىنى پەرۋاسىز تاشلاپ ، قۇلاقنىڭ دەلىللىرىگە ئىشىنىپ كەتمە . كۆزنىڭ

نوپۇزىنى بېسىپ چۈشكەن قۇلاق شۈبھىلىك شاھىت .

كۆزنىڭ يېڭىلىشىگە ئىشەن .

كۆڭۈلنىڭ ئېزىقتۇرۇشىدىن چۆچۈيمەن . ئۇنىڭ يېنىدا ئاتىلانىڭ ھازىسى مېنى

ھەسرەت شارابى بىلەن سەگەك قىلىدۇ .

62

مۇھەببەتنىڭ مەھلىيا كۈچىدىن سېپەرلەنگەن چېغىمدا ئۈمىدۋارلىق ھېس قىلىمەن .

بۇنداق ماگنىتتىن ئايرىلغىنىمدا ئۈمىدسىزلىك تەرىپىدىن جادۇ قىلىنىمەن . جەزب

قىلىنىمەن .

63

بەخت مەبۇدى << قۇتلى >> بىلەن گۈلزار ئاشقى << بۇلبۇل >>

دىئالوگلاشتى .

قۇتلى : ساڭا بەخت كېرەكلىكىنى بىلىپ تۇرۇپتىمەن .

بۇلبۇل : شۇنداق ، مەن ئۇنىڭغا تەقەززا .

قۇتلى : مەن ساڭا شۇنداق سائادەت ئەڭگۈشتىرى ئىنئام قىلايىكى ، ئۇنىڭ شاراپىتى

سەن خالىغان چېغىڭدا ئەرشكە ۋە بېھىشكە چىقىپ ، ئۆلمەسلىك كەۋسەرلىرىنى

ئىچىپ ، ھۆر ۋە رىزۋانلار بىلەن ئىشرەت سۆھبىتى قۇرالايسەن . ئۇنىڭدا ۋاقتىنىڭ

تەھلىكىسى يوق .

بۇلۇل : بۇ مەن ئۈچۈن ئۈمىدسىزلىك ياكى ئۆلۈم ئالدىدىكى خىيالىي ئۈمىد . مېنىڭ ئارزۇ قىلغىنىم بۇنىڭ ئەكسى .

قۇتلى : بۇ قانداق بەخت ؟

بۇلۇل : قايغۇ ۋە شادلىقلار ئىقلىمى ، باھار ۋە زىمىستان دۇنياسى ، ئۈمىد ۋە كۈرەش مەيدانىدىكى قىسمەت ۋە جاسارەت بىلەن تولغان مۇشۇ ئىنسانىيەت ئالىمىنىڭ بەختى .

قۇتلى : ئەجەب ...

بۇلۇل : چۈنكى ، ئۇنىڭدا ھادىسىلەردىن خالىي بولمىغان ۋە مېنىڭ سىنەمنى لەرزىگە كەلتۈرىدىغان ئىنسانىيەت تەقدىرى پەلەك بىلەن شاھمات ئوينىماقتا . مەنمۇ ۋاقىت ۋەھىمىسى بىلەن قاتار تۇرۇپ ئوينىمايمەن . ئۇ مېنى ھالەك قىلىدۇ ، مەن ئۇنى قۇل قىلىمەن .

قۇتلى : خالىغىنىڭ بولسۇن .

64

سەن تەڭدىشى يوق گۈزەل .

سەن ئۇرۇقى يوق يېگانە تۇغما گۈزەل .

گۈزىلىم ، ئەدىپىنى بېرىش ۋە رەھىمسىز غەزەپ ئىنسانىيەتنى بالايىئاپەتكە گىرىپتار قىلىدىغان ھالەت مەبۇدىنىڭ خاسىيىتى ئىكەنلىكىنى سېزەمسەن . ئۇ ئاپەتنىڭ ئۇرۇقى ، داۋالىغىلى بولمايدىغان بۇنداق تەبىئەت زىننەتلىگىلى بولمايدىغان يەر يۇتۇش دەزى ئالدىدىكى يارلىق . ئۇ مەغرۇرلۇقنىڭ توپان بالاسى ، ئۇ كائىناتنىڭ ئەڭ تەشۋىشلىك كالا دىۋىسى .

ئوتنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمە ، ئۇ ئەرۋايىڭنى ئاسمانغا ئېلىپ كېتىدىغان ئەزرائىلنىڭ ئېتى ، ھالەت تەڭرىسى قىرغىغا چۈشىدىغان قان سەھنىسى .

65

ھايات سۈيىنى مەنسىز ئىسراپ قىلسەن .
ئۇ ئاز قالغاندا ھەسرەتلىنىپ كۆز يېشى قىلسەن .
ۋاقت ئارقىدا پۇشايمان قىلىش ئورۇنسىز ، ئۆلۈم ئالدىدا ئېچىنىش پايدىسىز .

66

قۇشلار سايىرىدى ، سەن تېخى ناخشاڭنى باشلىمىدىڭ .
شامالار ئۇچۇرقىدى << (چاپتى ، يۈگۈردى ، ئۇچتى >> دېگەن مەنلەردە) ، سەن
تېخى نىگاھىڭنى ئاچمىدىڭ .
گۈللەر ئېچىلىپ سۇلدى ، سەن تېخى تەبەسسۇم بىلەن كۈلمىدىڭ .

67

سېنىڭ ھەسەتخور قەلبىڭگە ئاق كۆڭۈللۈك زەپەر مەشئىلىنى ياققاندا ، سېنىڭ نادان
ۋە جاھالەتلىك تەلۋە كۆكسۈڭدە نۇر مالا ئىككىسى تەبەسسۇم قىلىدۇ . سەن رەشكى
تۈزىقىدىن قۇتۇلغاندا ، تۆت ئەتراپ ساڭا سۆيۈملۈك گۈزەل گەۋدىسىنى ئاچىدۇ . شۇ
چاغدىلا سەن مۇھەببەتنى ۋە ئىززەتنى نومۇس ئىچىدە ھېس قىلسەن . بۇنىڭ يولى
بىر : مەغلۇبىيەتكە ھازىرلىنىش .

68

شېئىرلىرىم ئالەمنىڭ چوڭقۇر تەكتىدىن شۇنرايدۇ .
مەن مەشۇقۇم بىلەن ئىككى شەبنەم تامچىسىدەك بىر لالە يوپۇرمىقى ئۈستىدە ياتىمىز .
ئۇ ماڭا : ئاڭلا ئەزىم ، سېنىڭ يۈكسەكلىكىڭنى شامالار تەرىپلىمەكتە ، دېدى .
مەن ئۇنىڭغا : تىڭشىغىن ئامرىقىم ، سېنىڭ گۈزەللىكىڭنى يوپۇرماقلار قوشاق قىلماقتا ،
دېدىم .

ئۇ قىزىرىپ كەتتى . ئۇ شۇنداق قىزاردىكى ، بىر پارچە چوغقا ئوخشايتتى . مەن ئۇنىڭدىن تەسلىنىپ قىزاردىم . مەن بىر قەدەر قىزىل ئۈزۈم ھارلىقىغا ئوخشاپ قالدىم .

69

قۇربىتىم يەتسە سەن توغرىلۇق يېڭى << رامايانا >> داستانى (ھىندىلارنىڭ قەدىمكى خەلق داستانى) يازسام .

سېنىڭ قەلبىڭ يەر ئانامنىڭ چوڭقۇر تەكتىدە تۇغۇلغان مىسلىسىز گۈزەل قىز شۇنداق ساداقەتلىك ۋە مېھرىلىك .

سېنىڭ سەرگۈزەشتىلىرىڭ ئاسمان ئاتىنىڭ بەلەن يېرىدىكى قۇياش دۆلىتىدىكى نۇرانە ساھىبىقىران يىگىت رامانىڭ قىسمى تىلىرىدىنمۇ تەسلىرىك .

مەن مەپتۇن بولىمەن . مەپتۇنلۇقتىن يىقىلسام ھوشۇمغا كېلىش يولىدا ئىلھام مەبۇدىسى مۇسىي ياكى كۈمۈش تارلىق ۋىنا چالغۇسىنى كۆتۈرۈپ يۈرگەن سامانىۋى مۇزىكانت نارۇت (ھىندىلارنىڭ << ماخاپخاراتا >> داستانىدىكى قەھرىماننىڭ نامى) قاچان لەڭلەك قۇشنىڭ يېپىدىن قەلەم قىلىپ ، مېنىڭ لېۋىم ئۈستىگە سەن توغرىلىق لەرزىلىك شېئىرىيەتنىڭ ئۈنچە مىسرالىرىنى تىزاركى ...

پاھ ! ھالاكەت مەبۇدى سىۋا . ئەمدى سەن مېنى پىلە قۇرتىدەك قارىلىقتىن ئاققا ئايلاندۇرۇپ ئاندىن ۋەلى قىلماقچىمۇ ؟

ئېھ ! شېئىرىيەت مەبۇدىسى نارۇت ، سەن مېنى قاراقچىلىقتىن شائىرغا ئايلانغان ئاق چۈمۈل ساھىبى رودناكا (بارمىچ) دەك توپىدا كۆمۈپ (رودناكا - ھىندىلارنىڭ << ماخاپخاراتا >> داستانىدىكى قەھرىماننىڭ نامى) ، يامغۇردا يۇماقچىمۇ ؟

ئاھ ! گۈزىلىم ، غوزەك ئىچىگە بەند بولۇپ قالمىساملا ياكى چۈمۈلە تېغىدا كۆمۈلۈپ قالمىساملا سېنى كۈيلەيمەن . چۈنكى مەن رامانىڭ ۋارىسى .

مەن سېنى سېغىنغاندا كۆز يېشىمنى دەريا قىلىمەن .

ئۇ تامچىدۇ ، تاراملايدۇ ، سۈرەن سېلىپ ئاقىدۇ ، ئۇيقۇن كۆتۈرىدۇ .

سەن ئۇيقۇنلار قاينىمىدىن خۇددى بېلىق پەرىسىنى سۇ ئىلاھىدەك مەرۋايىت بۇرغۇنلار

چاچرىتىپ قەد كۆتۈرۈپ چىقسەن . سېنىڭ ئاپئاق قاشتېشىدەك ئوڭ قولۇڭدا ئۈستىگە

زەر قاپچۇق يېپىلغان مەرمەر قۇتا تۇرىدۇ . بۇ ماڭا ئاتىغان << سۆيگۈ سۈيى >>

قاچىلانغان قۇتا !

ئۇ پرومىتۇسنى زەنجىر باغلاقتىن خالاس قىلىدىغان ، تاشقىزنى ئەسلىگە كەلتۈرىدىغان

، ھەممە تەتۈر ئەفسۇنلارنى ياندۇرىدىغان ئادالەت ھېكىمىتىنىڭ كىيىملىق زەمىمى .

چاچ ، بۇ << سۆيگۈ سۈيى >> نى ، ئالدى بىلەن موھتاجلارغا چاچقىن .

ئۇنتۇما ، مەن سېنى ئۇلار ئۈچۈن سۆيىمەن ۋە سېغىنىمەن !

بەخت مەلىكىسى ، مەنمۇ رامادەك سېنىڭ ئالتۇن قەبرەڭدە شىپۇ (ھىندىلارنىڭ <<

رامايانا >> داستاندىكى قەھرىماننىڭ نامى) نىڭ كارامەتلىك ئوقىياسىنى قولۇمغا

ئالدىم . ئەمدى مېنىڭ مەشۇقۇم بولۇشۇڭ ئىلكىمىدىكى ئىش .

مېنىڭ كۆتۈرگىنىم جاپا - مۇشەققەتلەرنىڭ كىشىنى چۆچۈتىدىغان ئېغىر ئوقىياسى .

سېنىڭ ماڭا ئۆلپەت بولۇپ مۇشەققەت چېكىشكە رىزا بولغانلىقىڭ قەلبىڭدىكى

بەخت .

سەن مېنىڭ ماھارىتىمدىن خۇشال بولۇپ كۈلگىنىڭدە ، مەن سېنىڭ مەن بىلەن

چېكىدىغان قىسمەتلىرىڭدىن ئەنسىرەپ تىترەيمەن .

ئۇنتۇما : زوقلۇق خۇشاللىقلىرى بىلەن پاجىئەلىك مۇشكۈللۈكلەر بىر - بىرىنى
قۇچاقلىشىدۇ ۋە بىزگە باش ئېگىدۇ .

72

ئېھ ، ئۇچار قاناتلار .

ئورمان سىلەرنىڭ شېئىرىيەت مەدرىسىڭلار .

ئاھ ، تىزىلىپ ئۇچقان تۇرنىلار .

سىلەر يېزىلغان ، يېزىلىۋاتقان داستان . سىلەر سانسىز پەي قەلەم بىلەن ئۆچمەس

سىياھنى كۆتۈرۈپ ئۇچقان شېئىرىيەت يۈرىكى .

مەن سىلەرنى خۇشال ئارزۇلار ئىچىدە ئۈزۈتمەن .

73

ئۇ ئۆزىنىڭ قاچىلاپ تولىمايدىغان خەزىنىسى ئۈچۈن مارجان ئوۋلايدىغان تۆمۈر

تورلىرىنى دېڭىز ئاستىغا تاشلىدى .

ئۇ تورغا چۈشكەنلەر ئۈستىدىن مەسخىرە بىلەن كۈلىدۇ .

مارجانلار ئالدىنماڭلار .

74

ئالەم ماڭا نىدا قىلىدۇ : مەن ساڭا سەر خىل نان ھەدىيە قىلىمەن .

مەن خۇشاللىق بىلەن قولۇمنى سوزىمەن .

ئۇ ماڭا : بىراق ھەر قېتىمقىسىنىڭ بىر پۇچۇقى كەم ، دېدى .

مەن بۇنىڭغا ھەيران بولۇپ ، قالغان پۇچۇقنى ئىزدىگىنىمدە ، ئۇ ماڭا : مانا

ماۋۇنىمۇ ئال ، بىراق كەم قالغان پۇچۇقنى ئىزدىمە ، بۇنىڭمۇ بىر پۇچۇقى يوق ،

دەيدۇ . بۇنىڭغىمۇ ھەيران بولىمەن .

ئالەم قاقلاپ كۆلدۇ ۋە بىردىن جىمجىت بولۇپ ، يېقىنلاپ شۇنرايدۇ :
سۈرۈشتۈرمىگىن ، مەن ھەمىشە شۇنداق ھەدىيە قىلىمەن . بۇ ئىگىسىنىڭ دائىملىق
ئادىتى . مەڭگۈلۈك مەخپىيىتى ...
چوڭقۇر ئويلىدىم . ئۇنىڭغا تەقلىد قىلىشنى خالىمايمەن . مېنىڭ ئۆزىڭلەرگە ئاتىغان
مۇھەببىتىم مۇكەممەل ھەم مۇجەسسەم .

75

ئېھ ، مېنىڭ گۈزىلىم ، ئالەم گۈزەللىكىنىڭ كۆزى .
ئاھ ، مېنىڭ ئىلاھىم . مېنىڭ سۆيگۈمنىڭ مۇرەببى .
مەن سېنى ئەڭ ئۇلۇغ نەرسە بىلەن – مۇھەببىتىم بىلەن قەدىرلەيمەن . بىراق مەن
سېنىڭ قۇلۇڭ ئەمەس .
سەن ئۆزىنى << سېنىڭ چاكىرىڭ >> ، << سېنىڭ قۇلۇڭ >> دەيدىغان ھەر
قانداق كىشىنى مەھبۇب شەكلىگە كىرىۋالغان ئېزىتقۇ دەپ چۈشەن . چۈنكى ، ساڭا
ئېرىشىش نىيىتىدە ئىنسانىي قەدىر - قىممىتىنى ئاياغ ئاستى قىلغان كىشى ، سەندەل
ياغىچىدىن ئىسرىق چىقىرىش غەرىزىدە پۈتۈن ئورماننى ھالەك قىلىشقا ھازىرلانغان
كىشىدۇر ، ئۇ سېنى قۇل قىلىش ئۈچۈن ، ئۆزىنى قۇللۇق ئورنىدا كۆرسىتىدۇ .
گۈزەللىك چۆرىسىدە ھىيلە - مىكىر بۇلۇتلىرى خۇددى ئاي چۆرىسىدىكى تۈتەك
قوتاندەك ئۆزىنى كۆرسىتىپ ئۇنى خىرەلەشتۈرىدۇ .
گۈزىلىم ، سەن – ئىنسانىيەتنىڭ يۈكسەكلىكى ، ئۇنىڭ ھاياتىنىڭ خوشاللىقى ، ئۇنىڭ
قەدەملىرىنىڭ ئىلھامى ، ئۇنىڭ ئىجادىيىتىنىڭ ئۈلگىسى ، ئۇنىڭ ئۈمىدىنىڭ
غايىسى .
مېنىڭ ئىلاھىم . مەن سېنى غۇرۇر بىلەن سۆيىمەن . ئۇنىڭ ئالدى گۈل ، ئارقىسى قان !

- ئۇ ۋىجداننى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭ بىلىدىغىنى پەقەت پايدا - زىيان .
- ئۇ ئىنساپنى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭ بىلىدىغىنى ھىيلە - مىكر .
- ئۇ نومۇسنى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭ بىلىدىغىنى مەنپەئەت قاپقىنى ئالدىدىكى غەنىيمەتنى چۆچۈتۈپ قويدىغان << تەسىر . >>
- ئۇ ئىچ ئاغرىتىشنى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭچە بۇنداق پەزىلەت مەنپەئەت نۇرىنىڭ بېجىرىملىكىگە ئېۋەن سالىدىغان ھاماقەتلىك .
- ئۇ ئۆز - ئۆزىدىن خىجىل بولۇشنى بىلمەيدۇ ، شۇڭا ئۇ ھەمىشە غالىب .
- ئۇنىڭ ئېرىشكەنلىرى خىيالىي قەھرىماننىڭ ھەقىقىي ھەسرەتى .

- مەن سېنىڭ گۈزەللىكىڭنىڭ مۇنازىرىسىز شاھىتى .
- مەن سېنىڭ مۇھەببىتىڭنىڭ ھەسرەتسىز قۇربانى .

- ئۇ مەغرۇر ، شۇڭا ئۇ سېنىڭ مەغرۇرلۇقۇڭ توغرىسىدا ۋايسايدۇ .
- ئۇ ئالدامچى ، شۇڭا ئۇ سېنىڭ سېخى ئەمەسلىكىڭدىن كايىدۇ .
- ئۇ گۇناھكار ، شۇڭا ئۇ ئىستىغپار ئوقۇشنى ساڭا يۈكلەيدۇ .
- ئۇ ئۆزىنىڭ << سىرلىق >> قىياپىتىنى ھەمىشە ئاشكارىلايدىغان ھەۋەسكار .
- ئۇ ئالەمشۇمۇل مەسخىرىگە كۆڭلى سۇنماس قەيسەر .

- ئېھ ، شامال تەڭرىسى . سەن كۆيۈپ تۇرغان شامنى ئۆچۈرىسەن ، سەن جىمجىت

ئۇچقۇندىن چەكسىز ئوت دېڭىزى ھاسىل قىلسەن . سەن يوقلۇقنىڭ ئوغلى ،
موللۇقنىڭ ئاتىسى .

80

ئەكس سادا چىقارمايدىغان ئاۋاز ، يامغۇر بولۇپ قۇيۇلمايدىغان ھور ، ئۆزىگە
يانمايدىغان ساداق بولمايدۇ ، سەن ئەڭ بىزار بولغان نەرسە ، سەندىنمۇ ئەڭ بىزار .
قاينامدەك مۇرەككەپ ھاياتتا ئەقىللىقم ، ياخشىلىقلارنىڭ ئۇرۇقىنى چاچ ، ۋەھىمە
ئايۋىنىدا غال - غال تىترىمە !

81

ۋاقت ، سەن يىلپىز ئۈستىدىن ئۇنىڭ شاھانە لباسىنى ، شىر ئاغزىدىن ئۇنىڭ
دەھشەتلىك چىشىنى ، تۇتى كۆكسىدىن ئۇنىڭ رەڭدار كۆڭلىكىنى يۇلۇۋالدىغان
قۇدرەت - كارامەتسەن .
بىراق ، مېنىڭ شېئىرلىرىم زېمىن بىلەن ئاسمان ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈ سادا چىقىرىدۇ . ئۇ
ئادەم بىلەن ھاۋانىڭ شېرىن پىچىرلاشلىرىنىڭ داۋامى .
مېنىڭ ئىلاھىم ، مېنىڭ شېئىرلىرىم بىلەن بىللە سەنمۇ كېيىنكى يۈرەكلەرگە
ئايلىنسىن .
مېنىڭ ھامىيىمىنى سورىساڭ ئۇ ئەجەل مەبۇدى .

82

سەن قىسمەت ھىيلىگەرلىكلىرىگە ماسلىشىپ مەندىن غالىب بولدۇڭ .
سەن زەپەر راۋىقىغا چىققىنىڭدا ئەقىدە شوتىسىنى سۇندۇردۇڭ .
قاقلاپ تەمەننا كۈلكىسىگە بېرىلگىنىڭدە ، مەنمۇ مەنىلىك مۇلايىم كۈلدۈم . سەن
ئۆزۈڭدىن كىبىر قىلغىنىڭدا مەن ئالەم سىرلىرى بىلەن سېنى كۆزەتتىم .

شۇنداق ئويلىدىم : مېنىڭ چوڭ كۆلكەم ئالدىدا تەمتىرەيسەن . ئېھ ، ھېكمەت دەرياسى تارىخ . ئالەمدە مەسخىرە كۆلكىسىدىنمۇ ئۆتكۈر نەرسە بارمىدۇ .

83

سالام ، ئانا زېمىن !

سەن تەسەۋۋۇر ۋە تەپەككۈر ماكانى ، ئىنسانلارنىڭ مەھبۇدلارنى ياساپ چىقىدىغان نەققاشلىق دۇكىنى .

سالام ، ئانا زېمىن !

سەن كىچىككىنە سەييارە ، خۇددى مېنىڭ يۈرىكىمدەك كىچىك ۋە سىرلىق مۆجىزە . مەن يامغۇرلىرىڭ بىلەن تەڭ يىغلايمەن ، چېچەكلىرىڭ بىلەن تەڭ كۈلمەن . مەن سېنىڭ غەرىپىڭ پەرزەنتىڭ ، نىقابسىز شاھىتىڭ .

84

مەن ھەيرانمەن : غالىبىيەت تۇغلىرى ھەيۋەتلىك تاغلار ئۈستىگە قالدغاندا ئېرىشكەنلىرىڭدىن خاۋاتىرلىنمىسەن . زەپەر چېچەكلىرى كۆڭۈل سىنلىرىدا بەرگ ئاچقاندا سەمەرلىرىڭدىن خاتىرجەم بولىسەن . زەپەر دەرۋازىسى سېپىل ئەمەس ، دىل بىلەن باشلىنىپ ، مەشئەل بىلەن ئەمەس ، مۇھەببەت بىلەن تەنتەنە قىلىدىغان <<زەپەرنامە>> نى ئىزدەيمەن .

تەئەججۈپ قىلىمەن : ئۇنىڭ گۈزەل تۇرقى ، خۇش پۇراق بوستان چاچلىرى ، ئوتلۇق تەپتى ، مۇلايىم شىۋىرلاشلىرى ، مۆلدۈرلەپ تۇرغان ئوماق كۆزلىرى ماڭا ھىندى شاھلىرىنىڭ پىل قوشۇنلىرى ، پىرسىيلىكلەرنىڭ نەيزىكەشلىرى ، تۈركلەرنىڭ ئوقياچىلىرى ، ئىسكەندەرنىڭ تاش ئاتار ئەسكەرلىرىدىن مىڭ ھەسسە قۇدرەتلىك

تۇيۇلدى . ئۇنىڭ غەلبىسى مېنىڭ مەغلۇبىيىتىم بىلەن ئەمەس ، ئەكسىچە ، مېنىڭمۇ غەلبەم قوشۇلغاندى ...

85

زېمىندا يۈز مىڭ يىل ئۆمۈر سۈرۈپ كېسەللىكلىرىمنى ئېغىرلاشتۇردۇم .
ئېھ ! ئاسمان جىسىملىرى ! ساڭا ئايغىم تېگىشى بىلەن تۈزۈكرەك شىپا تاپالارمەنمۇ
ياكى ئېغىر كېسەللىكلىرىمنى ساڭمۇ يۇقتۇرۇپ قويارمەنمۇ ...

86

مۇھەببەت ئىلاھى (Cupid تەڭرى دېگەن مەنىدە) ! سەن ئادەمنى ئۇزۇڭگە
ئوخشىتىپ ياسىدىڭ . كۆزلەرنى بىر جۈپ قىلدىڭ ، كالىپۇكلارنى شېرىن ھىجران
چوغدا قىزارتىپ تاۋلىدىڭ ، ئادەمنى ئوت بىلەن سۇنىڭ ، گۈزەللىك بىلەن
سۆيگۈنىڭ ، ۋىسال بىلەن ھىجراننىڭ ئارىسىغا تاشلىدىڭ ، قىسمەت شاماللىرى بىلەن
ئۇنى توپىدەك تۈزۈتتۈڭ .
مەن سېنىڭ كارامەت تىياتىرىڭنى مەدھىيەلەيمەن .
ئۇنىڭ كۆز ياشلىرى ئۈنچە - مارجان ، ئۇنىڭ كۈلكىلىرى شېرىن مەي .
مېنىڭ قەسدىلىرىمنى داۋاملىق تىڭشا .

87

كۆزلىرىڭ بىلەن مەپتۇن قىلىپ ، تەبەسسۇملىرىڭدىن مەھلىيا قىلدىڭ . كىرىپك
ئوقلىرىنى ئېتىپ ، مېنى بېھوش قىلدىڭ . شۇنىڭدىن كېيىن ئەقلىمنى ئوغرىلاشقا
چۈشتۈڭ .
سەن ئوغرى ، يۈرەك ئوغرىسى . مەن باغۋەن ، سۆيگۈ باغۋىنى .

مەيلى سەن مېنى ئېلىپ كەت . كۆكرەك قەپسىغىدە بۇلبۇلدەك سايىراپ ، كۆكسۈڭ
گۈلشىنىدە كاككۇكتەك قان قۇسارمەن ...

88

سەنسىز رېئال جەننەتمۇ ئەپسانىلىك چۆچەككە ئايلىنىدۇ .
سەن بىلەن خىيالىي جەھەننەم رېئال گۈلشەنگە ئايلىنىدۇ .
سەنسىز مەن ھېچنېمىنىڭ ئېنىقلىمىسىنى يېشەلمەيمەن . سەن مېنىڭ قەلبىمدىكى
ماھىيەت ، مەن ئۇنىڭ بەندىسى ، ئۇنىڭ ئىپادىسى .

89

تەقدىر بورانلىرىدا غازاڭدەك دومىلاپ يۈرگىنىدە ، ئۈستۈڭگە ئوقتەك يامغۇر
تۆكۈلىدۇ . يۈزۈڭنى پەرىشانلىق تۈتىكى قاپلىغاندا ، ئالەم قارا نىقابىنى تارتىپ
قاراڭغۇلىشىدۇ . مانا بۇ سېنىڭ قىسمىڭ ، سېنىڭ ھالىڭ .
ئاي بۇلۇت كەينىگە ئۆتۈپ ، پەنجىرەم تۈۋىدىن قىيا كۆرۈنۈپ ، سېنىڭ ئۈنسىز يىغاڭ
توغرىلىق ئىزگۈ مالائىكىدەك بىتاقەتلىك بىلەن ئۆكسۈپ مۈنۈلۈگ قىلىدۇ . مېنىڭ
يۈرىكىم يوپۇرماقتەك تىترەيدۇ . ھېسداشلىق بىلەن مېنىڭ سىنەمنىڭ بىرىنچى
خاھىشى ...

90

مەن يىغلىمايمەن . پۈتۈن زېمىن مەن ئۈچۈن يىغلايدۇ . تەبىئەت چەكسىز چوڭ
ئىسكىرىپكىسى بىلەن مۇڭلۇق ، ئىزگۈلۈك ، ھەسرەتلىك كۈيلەيدۇ . مەن خىيال
سۈرىمەن . مېنىڭ پىكىرلىرىم ئۇنىڭ تېكىستى .

- ئۈمىد - دېڭىز سۈيىدە جىلۋىلەنگەن شەپەق شولىسى .
- ئۈمىد - بۇزغۇنلار ئارىسىدىن قەد كۆتۈرۈپ چىققان ئارزۇ پەرىشتىسى .
- ئۈمىد - يالقۇن باغرىدىن پەيدا بولغان شەپقەت ئىلاھى .
- ئۈمىد - قەلبىڭدىكى بوشلۇقلارنى ، ھاياتىڭدىكى ، موھتاجلىقلارنى تولدۇرۇپ تۇرغان خىيالىي سۈرەت .
- ئۈمىد - ئۆلۈم دەرياسىدىكى نىجادىيەت كۆۋرۈكى ، مۇسانىڭ كارامىتى .
- ئۈمىدنىڭ ھەجىمى يوقلۇق بىلەن ئارزۇنىڭ قوشۇلمىسىغا تەڭ .
- پەقەت ئۈمىدسىزلىكلا ھاياتنىڭ سۈرەتسىز ، شولىسىز ، زىننەتسىز ئەسلى گەۋدىسى .
- مەن ئۇنىڭ بىلەن چېلىشىمەن .

- كېچىدە قاقاقلاپ ئاڭلاپ كەيپ - ساپا ، بەزمە ساداسى ، سەھەردە گۈپۈرلەپ ئاڭلانغان ئات تۇيىقى ئاۋازى ، يىراقتىن شامال ئۇچۇرۇپ كەلگەن قىيا - چىيا ، يېقىندىن ئۇرغۇپ تۇرغان ھەسرەت ، خىيالىڭدىكى ۋەھىمە ، چۈشۈڭدىكى دەھشەت ...
- دېۋە ۋە ھۆر - پەرى ھېكايىسى ...
- مەيلى ، تەقدىرىيەت ! ھەممىنى بىر - بىرلەپ جۇدا قىل .
- مەيلى ، قىسمەت ! بارلىقنى بىر - بىرلەپ يېگىن .
- چۈنكى ، بۇلارنىڭ ئەڭ ئاخىرقى چېكى خارلانغانلارنىڭ قايتا تۇغۇلۇشىنىڭ ھارپىسى !

- بېشىمغا ئاق قىراۋ چۈشكەندە ، قېرىغانسەن ، دېمە .

يۇپۇرماقلىرىم سارغايغاندا ، خازان بولغانسەن ، دېمە .
ھايات – نەسىل ! ئۇنىڭ گۈزەللىكىنى پەرزەنت ئېلىپ كېتىدۇ . مېنىڭ ھاياتىم
ياخشىلىقلار ئەلچىسى راماننىڭ ئالەمگە كۆپ تۇغۇلغىنىدەك كۆپ قىسمەتلىك ، كۆپ
تۈسلۈك . بېشىمغا قىراۋ چۈشكەندە مەن پەرزەنتىمنىڭ ئىسمىنى << باھار >> دەپ
ئاتىدىم . ئۇمۇ ئەسىرلەپ شۇنداق ئات قويدۇ . ئىنسانىيەت قېرىمايدۇ . قېرىدىغىنى
ئۇنىڭ بوغۇن دەپ ئاتالغان پەسىللىك يېپىنچىسى ۋە ئەلەملىرى .
يامانلىقلار دىۋىسى ، قاقلىما . ئالدىغا قارا ، كۆتۈرۈلۈپ كېلىۋاتقنى ئالەمنىڭ
نۇرانە مەلىكىسى ۋە ئىنسانىيەتنىڭ زەپەر مەرىكىسى .

94

گۈزىلىم ، مەيۈسلەنمە . سېنىڭ روھىيىتىڭ ئالەمنىڭ شولىسى .
چىرايلىقىم ، تارتىنما . سېنىڭ موھتاجلىقىڭ جاھاننىڭ سايىسى .
پەرىشتەم ، كۆز يېشى قىلما . سېنىڭ مۇڭلىرىڭ دۇنيانىڭ ئەكس ساداسى .
سەن تەڭرى ئەمەس . سەن تەقدىر ۋە قىسمەتنى ، قايغۇ ۋە ھەسرەتنى ياراتمىغان ،
بەلكى ئۇنىڭ دەردىنى تارتقان ، سېنىڭ ئىقتىدارىڭ ئەينەكنىڭ ئىقتىدارى .
مەيۈسلۈك ، خىجىللىق ۋە مۇڭلىرىڭ سېنىڭ مۆجىزەڭ ئەمەس ، ئۇ جاھاننىڭ ھۈنرى .

سەن مەيۈسلۈك ئىچىدە گۈزەل ، موھتاجلىق ئىچىدە چىرايلىق ، قايغۇ ئىچىدە
يۈكسەكسەن . بۇ سېنىڭ مۆجىزەڭ .
مەن سېنى ئالەمچە قەدىرلەيمەن ...

- شەنبە مىلىرىم تۆكۈلۈپ پۈتكەن بىر پارچە غازاغمەن .
- كۆز ياشلىرىم ئېقىپ قۇرۇغان بىر پارچە مارجانمەن .

- سېنىڭ شېئىرلىرىڭ بىر سېۋەت ئەتىرگۈلدەك لەرزىان ۋە لىرىك .
  - سېنىڭ شېئىرلىرىڭ بىر دۆۋە گۈلخانەدەك رېئالىستىك يالقۇن .
- ئۇنىڭ دېكوراتسىيىسى روماننىك ، قەھرىمانلىرى چىن ، سەھنە شەرھلىگۈچىسى سەۋدا ، تاماشىبىنلىرى زەكى ...

- سۆيگۈ دېڭىزى قىسمەت بۆرىنىدا قوزغار ئۇيقۇنى ،
  - ھىم ساداقەت كېمىسى بۆسۈپ ئۆتەر دولقۇنى .
  - روماننىك ھېكايەتلەر جەزب قىلىشىمۇ قەلبىڭنى ،
  - تۇرمۇش – ھايات چىنلىقى ئۆستۈرىدۇ زېھنىڭنى .
- ئىشقى شېئىرىيىتى – شامال ئىلاھى ئېتى ، مۇھەببەت ھېكايىتى – ئوت مەبۇدى
- سۈرىتى .

- سۆيگۈنىڭ كۈنچىلىكى ئوت ئۈستىدە كۆيگەن ئوت ،
- ھادىس دېڭىز مایاكى – مەشۇقلار ساداقىتى .

- مەن تېخى سەبىي ، تېخى تەنتەك ، تېخى روماننىك ...
- مەن تېخى سەن بىلەن لالە يوپۇرمىقىنى ئىلەڭگۈچ قىلىپ ، بىر تاۋاقتىكى ئىككى
- زۇمرەت شەنبەمدەك ئىرغاڭلاپ تۇرۇۋاتىمىز . شامالار گۈل بەرگىلىرى ئارىسىدا ئوپۇر -

توپۇر قىلغاندا بەزىدە قوشۇلۇپ ، بەزىدە ئاجرىلىپ كېتىۋاتىمىز .
مەن ئەندىشە قىلىمەن : لالە غازاڭ بولۇپ كەتمەسمۇ .
سەن ئەندىشە قىلسەن : شەبنەم قۇرۇپ كەتمەسمۇ .
بۇ زېمىننىڭمۇ ، ئىنسانىيەتنىڭمۇ ۋەھىمىسى .
بىز ھەر بىر خۇشاللىقىمىزنى ئەندىشە ئىچىدە ئۆتكۈزۈمىز . چۈشلىرىمىزدە بۇنى
كۆشەيمىز . بىز ئوكياندىكى ئارال ، دېڭىزدىكى يەلكەن ، يوپۇرماقتىكى شەبنەم .
ئېھ ، خۇشاللىق ! سەن بارلىقنىڭ مەنۇنىيىتى ، ياخشىلىقنىڭ مۇكاپاتى ، گۈزەللىكنىڭ
زوقى ، ئۈمىدنىڭ تەلپۈنۈشى ...

99

ئاھ ، ئەندىشە ! سەن قۇدرەتلىك يۈكسەك قورقۇنۇچ ئىلكىدىكى ئەركىنلىكنىڭ
ئەيمىنىشى . ئۇنىڭ قوشۇنلىرى جاھاننى قامال قىلغان ، ئۇنىڭ پەرمانلىرى شادلىق
جامىڭ تېڭىگە يېزىلغان . ئۇنىڭ جاللاتلىرى ھېچقانداق ئېغىرلىقى بولمىغان ۋاقىت
قۇيۇنلىرىدا تىغ ياساپ تەڭلەپ تۇرغان .
مەن خىيال سۈرۈپ قالدىم : ئەندىشەنى ھالاك قىلغىلى بولمايدۇ ، ئۇنى تۇتقۇن
قىلغىلى بولماسمۇ . يەنە نېمىلەرنى ئويلىغىنىمنى بىلمەكچى بولساڭ ، ئۆزۈڭمۇ خىيال
سۈرگىن ...

پىكىر دېڭىزى چوڭقۇر . ئۇنىڭدا رەڭگارەڭ مارجانلار چاقنايدۇ . ئۇنىڭسىز ئالەم
ئۆزىنىڭ جاھالىتى ۋە دەھشىتىدىن يانمايدۇ .

100

پىيالىگە چۈشكەن ئىككى تامچە يېشىم قىزىل مارجاندەك چاقناپ كەتتى . ئۇنىڭغا
بېقىپ سەۋدايى خىيالغا غەرق بولدۇم . ئەنە سوقرات ھېكىم . ئۇ زېمىن ھەممىمىزنىڭ

ئورتاق ئانىمىز ، دېدى . مەن مەنۇنلىنىپ : پايانسىز ئانا كۆكسىدە يەنە ساڭا نېمە
يېتىشمەي يىغلايسەن ، دېدىم . كۆز ئالدىمدىكى پىيالە چەكسىز دېڭىزدەك چايقىلىپ
، ئۇنچە - مارجانلار پەرىلەردەك ئۇسسۇلغا چۈشتى ، مەن روھلاندىم .
سوقرات ھېكىم بىردىنلا : ئىنسانغا كەلسەك ، ئۇ ئالتۇن ، كۈمۈش ، مىس ۋە تۆمۈردىن
ئىبارەت تۆت تەبىئىي سۈپەتتىن تۈزۈلگەن ، ئورتاق ئانىمىزنىڭ ئورتاق بالىلىرى
ئەمەس ، دېدى . مەن دەرىغە زەپلىنىپ ۋارقىرىۋەتتىم : ئاھ ، پرومىتۇس ، بۇ
رېشاتكىلارنى كۆيدۈر . گراكىپىتنىڭ ئوتلۇق قانۇنى ئالەمگە زىيا چاچقاندا ، ئۇلۇغ
ئانىمىز پەرزەنتلىرىنى يەكلىمەيدۇ . بىردىن خىيالغا چۆكتۈم : پرومىتۇس تېخى
زەنجىردىن خالاس بولمىدىمۇ . ئالەم مېنى سېنىڭ بىلەن بىللە يەنە گۇناھسىز دەپ
ئېلان قىلغۇسى .

ئۈچىنچى باب

سۇمۇرغانامە

1

ئاھ ، سۇ . ئالىمى قاسراقلىرى بىلەن تولغان دېڭىز قەبرىستانى .
سەن قەدىمكى ئالەم رېئاللىقى ، ھازىرنىڭ گۈزەل ئەپسانىسى . مەن ئۇلۇغ ئىران

شائىرى سەئىدىنىڭ بەختىيار داستانى << گۈلىستان >> دىكى مۇنۇ جۈملىلەردىن
ھاياجانلىنىمەن << : سۇمۇرۇغلارنىڭ تۇخۇمى قۇرغان ھالەتتىمۇ ، كىشىلەر ھۇۋۇتقۇش
قانتى ئاستىدا ئارام ئېلىشنى خالىمايدۇ . >>
مەن كاككۇكنىڭ سۆزلىرىدىن تەسىرلەندىم ، مارجانلار قىسمىتىگە تەئەججۇپ قىلدىم ،
جاھاننەماغا قىزىقتىم .
كەل سۇمۇرغ ، ساڭا ئالتۇن كۆكۈللىق بالدەك مىنىپ ئۇچاي ، ئاسمان قەرىدە تۇرۇپ
زېمىنغا قارايلى . بەلكى ، زېمىن ساماۋى ئالەم مۆتىۋەرلىرىگە باشقىچە
كۆرۈنىدىغاندۇ ...

2

سۇمۇرغقا مىنىپ ئۇچقىنىمنى كۆرۈپ ، گۈزىلىم ، مېنى تاشلاپ كەتتى دېمىگەن . مەن
سېنى تاشلىيالىمايمەن . يۈرىكىم پىلتىڭلاپ ، كۆزلىرىم مىدىرلاپ تۇرغىنىدىمۇ ، ھەتتا
ھاياتىم ياۋا گىياھتەك قايتا ئۈنۈپ ، قايتا تەكرارلانغىنىدىمۇ سېنى تاشلىيالىمايمەن .
سۇمۇرغقا مىنىپ ئۇچقىنىمنى كۆرۈپ ، گۈزىلىم ، مېنى ساما خەزىنىسىدىكى گۆھەر
سايلىقىغا كەتتى دېمىگەن . مەن موھتاجلىق دەشتىدە ھالسىراپ يىقىلغىنىدىمۇ گۆھەر
تاشلارغا قول ئۇزاتمايمەن .

سۇمۇرغقا مىنىپ ئۇچقىنىمنى كۆرۈپ ، گۈزىلىم ، مېنى ئاققۇغا مىنگەن براخماغا ياكى
توزغا مىنىپ يۈرگەن جەڭ ئىلاھىغا تەققاسلاپ ماختانما . مەندە شۆھرەت شەپقىدە
ئويناپ ، كىبىرلىك بۇلۇتىدىن ھالقىش نىيەتلىرى يوق .

گۈزىلىم ، سۇمۇرغقا مىنىپ ساماغا كۆتۈرۈلگىنىمدە ، كۆزۈمدە مۆلدۈرلەپ تۇرغان
ئىككى تامچە ياشنى كۆرگەنسەن . ئۇ مېنىڭ شۆھرىتىم ، ئۇ مېنىڭ گۆھەرلىرىم ...

3

ماڭا پەرىدوننىڭ بايلىقى ، جەمىيەتنىڭ ئەيش - ئىشلىرى ، كىلىتىمىنىڭ
گۈزەللىكى ، خادىملىرىنىڭ خەير - ساخاۋىتى كېرەك ئەمەس .
ماڭا كېرىكى سېنىڭ قەلبىڭ . ئۇ ، يەربىلەن كۆك ئارىسىدىكى چىنلىق ، ياخشىلىق ،
گۈزەللىك .

4

گۈزىلىم ، ئالتۇن سۈتىدە پەرزاتتەك چۆمۈلۈۋاتامسەن .
ياق ، سامان ئىچىدىن دان تېرىۋاتمەن .

5

مەن سېنى سۆيىمەن . سېنى سۆيىمەسلىك ئېغىر گۇناھ . مېنىڭ ساڭا بولغان
مۇھەببىتىمدە سەممىي - ساداقەت ، مەردانە شەيدالىق ، شېرىن لىرىكا ۋە چەكسىز
ئوماق تەلپۈنۈش يوشۇرۇنغان . ئۇ ئوتلۇق گۈل ، قانلىق چېچەك ، كۆز يېشى
غۇنچىسى ...

مەن سېنى سۆيىمەن . باشتا بارلىق گۈزەللەردىن - ئەپسانىۋى ياكى ھەقىقىي ، شېئىر
ياكى ھاياتتىكى باشقا بارلىق گۈزەللەردىن زوقلىنىپ تەسلىنىمەن . بىراق ، مېنىڭ
سۆيىدىغىنىم جىگدە پۇرىقى ئىچىدە ئۆسكەن ، قاراقۇمچاق ۋە ماڭا ئاھاڭداش بولغان
يېگانە سەنلا . مۇھەببەت قۇشى ئۆز ئورمانلىقىدا خەندان ئۇرىدۇ .

6

سەن ئاياللىق يۇلتۇزى . سەن ئۇسسۇل ئىلاھى .
سېنىڭ تەپەككۈرۈڭ تەبىئەتنىڭ مونولوگى ، سېنىڭ ئۇسۇلۇڭ تۇرمۇشنىڭ تراگېدىيىسى ،
سېنىڭ ھاياتىڭ ئەركىنلىكنىڭ شەجەرىسى .

سۆيۈملۈكۈم ، خۇپپيانە سۆزۈمنى ئاڭلا : مېنىڭ سۆيگۈم تۇنجى ئۇچرىشىشنىڭ لەرزىسى
ئەمەس ، ئۇ مۇھەببەتنىڭ پىشقان قىيامى .

مېنىڭ ئارزۇيۇم سېنىڭ بىلەن شادىيانە خورنى ئەۋجىگە كۆتۈرۈش .

7

مۇھەببەت بوستانىدا غەلبىگە ئېرىشكەن چېغىڭدا مۇسەللەس ئىچكىن .

مۇھەببەت مەيدانىدا پاجىئەگە يولۇققان ۋاقتىڭدا ھومپىرنىڭ ئىزىدىن ماڭ .

شېئىرىيەت ماددىي ۋە مەنىۋى موھتاجلارغا ئاتالغان ھامىيلىق .

8

گۈگۈم قوينىدا كەنجى ئوتقاش . بۇلۇت كەينىدە تۇنجى گۈلدۈرماما بېشارتى . ئېقىن

سۇلار ھالسىزلانغان ، قىرچىن تاللىرى شامالنىڭ مەيلىگە تۇتقۇن بولغان ، تۇن

يېقىنلاشقان . مەن ۋەھشەت ئىچىدە ۋارقىرايمەن ، يېنىپ - يېنىپ ۋارقىرايمەن .

يىراقتىن كۈچەيگەن ئەكس سادا ، سىرلىق ۋە دەھشەتلىك ئەكس سادا ۋارقىرايدۇ ،

يېنىپ - يېنىپ ۋارقىرايدۇ . ئۇ ئېھتىمال قامچىلانغان پرومىتئوس ...

9

خارلىغۇچىلارنىڭ خارلانمىغىنىنى كۆرەي ! خارلىق ساقلىنىپ تۇرغان ئالەمدە

خارلىغۇچىلارمۇ خارلىنىدۇ . خارلانماسلىقنىڭ يولى خارلىماسلىق .

10

مۇھەببەت پەرىشتىسى ئافرۇدنىتا قەلبىدىن ئۈمىد چىرىغىنى ئېلىپ كەتسە كۆڭلۈم

قاراڭغۇلىشىدۇ . تېڭىرقايىمەن ، تەمتىرەيمەن . ئۈمىدسىزلىك مۇھەببەتتىن

ئايىرلىغانلىققۇ ...

ھاۋا گۈلدۈرلىگەن كېچىسى قەلبىگە ئىلھام مۇئەككىلى موسىنىڭ چىرىغى يېقىلدۇ ،
مەن ئىشقى مەجنۇنلۇقىدىن ئىجادىيەت ئاگالىقىغا كۆتۈرۈلمەن . مۇھەببەتسىز ئىلھام
بولاتتىمۇ ... مەن شۇ چاغدىلا ئافرودىتا نامىغا مۇھەببەت ۋە ئەرك ، ھېسسىيات ۋە
ئىدراك كەشتىسى توقۇيمەن .

ئىشقى مەغلۇبىيىتىدىن ئىلگىرى ھەقىقىي ئىلھام غەلبىسىنى كۈتۈپ بېھۇدە ئاۋارە
بولمىغىن !

11

ئۈمىدسىزلىكنى نۆل قىلىپ ، سەن مۇھەببەتكە نەزەر سالغىنچۇ .

ئۇ - مۇھەببەت - تولغان روھىي خەزىنە !

ئۈمىدسىزلىككە ۋارقىرايمەن : مۇھەببەت ئاداشقان يەلكەننىڭ ئالدىدا كۆرۈنگەن

ئالتۇن قىرغاق !

ئۈمىد خىيالچىلىرىغا پىچىرلايمەن : ئۈمىد چەكسىز ئۈمىدسىزلىك مازغاپلىرىدىن ھاسىل

بولغان زۇمرەت قەلئە ...

12

گۈزەل كۆزلەر ، نازىن كىرىپكەلەر ، شېرىن كۈلكىلەر ، ئاچچىق ياشلار ...

بىللە كۈلگىنىمىز تېخى مۇھەببەتنىڭ شاھىتى ئەمەس ، پەقەت بىللە ئاققان ياشلىرىمىزلا

ئۇنىڭ ئالامىتى ...

سەن بىر گەۋدىدىن ئىككىمىزنى ھاسىل قىلغانلىقىنى چۈشەنگىنىڭدىلا ، ئاندىن

مېھرىبانلىق ۋە ساداقەت ھېس قىلالايسەن . مۇھەببەتنىڭ ئۇلى ساداقەت .

13

تىنچ ئاۋغۇست كېچىسى . مامۇق بۇلۇتلار قۇچقىدا ئاينىڭ مۇلايىم شولىسى .

سەن شىرداق ئۈستىدە تەبەسسۇم قىلدىڭ ، ئېغىر تىنىدىڭ ، كۆزۈڭگە ياش ئالدىڭ .
مەن بەزىدە ئاق رەنا گۈلىدەك ئاقىرىپ ، بەزىدە قىزىل ئەتىرگۈلىدەك قىزىرىپ
كەتتىم .

سەن ئاينىڭ مۇھەببەت ھېكايىسىدىن بېھوش ئىدىڭ .
مەن ئاي شولىسى ئاستىدىكى شېرىن چۈشۈڭدىن مەستۈن ئىدىم .

14

گۈل بەرگىدە قان شەبىنى تۇراتتى .
رەشك ئۇنىڭ قەلبىنى كۆيدۈرەتتى .
سۆيگۈ ۋە ھەسەت گۈزەللىك ئۈلگىسىنى دەۋر قىلاتتى .

15

كۆپ ئەجر قىلدىڭ ، ئۇزۇن يوللارنى كەزدىڭ ، ئاجايىپ مۆجىزىلەرنى ياراتتىڭ ،
ھەشەمەتلىك قامۇسلارنى يازدىڭ ...
ئادەم ئۆز پەرزەنتلىرىگە پەخرلىنىپ شۇنداق پىچىرلىدى .
ئالدىڭغا قارا ، ئالەم مۇمكىنلىكلىرى ، كامالەت غايىلىرى ساڭا ئىلھام بېغىشلىماقتا .
قىلغانلىرىڭ تېخى بوۋاقتىڭ سۈتتىن ئاجراغىنىچىلىققۇ ...
ھاۋا ئۆز پەرزەنتلىرىگە يىراقتى كۆرسىتىپ شۇنداق دېدى .

16

باھار - تەبىئەتنىڭ گۈزەل پەسلى .
باھار - جانلىق تەبىئەتنىڭ مۇھەببەت مەۋسۈمى .
سەن قوزغاپسەن ، ئۈمىد - ھەۋەس ، مۇھەببەتنى ،
قوزغاپسەن دەردلىك دىللاردىكى جاراھەتنى ...

سەن بۇلبۇل ، ئاۋازسىز ، تىنجىق كېچىدە سايرىغان تەنھا بۇلبۇل .
 سەن يۇلتۇز ، ئايسىز ، بۇلۇتسىز كېچىنى يېرىپ چىققان يۇلتۇز .
 ئاي چىقتى ، دېڭىز تاشتى ، قۇلۇللىرى لەرزىگە كەلدى ، ياپراققا شەبنەم مارجانلىرى
 چۈشتى .

تاڭ ئاتتى ، لالە يۈزىدە ھەرە ۋە كېپىنەك ماجىراللىرى قوزغالدى .
 مانا بۇلبۇل نامسىز دەريا لېۋىدە گۈل ھەققىدە مەرسىيە ئوقۇدى .
 يۇلتۇزلارمۇ يىقىلغان چىنار بىلەن بىللە يەرگە سىيرىلغاندۇ ...

سەن مۇھەببەتنىڭ مۇناسىپ مەشۇقى ، ئۇنىڭ تەمەنناچىسى ئەمەس .
 خۇشاللىقنىڭ يېنىك تەبەسسۇمى لېۋىڭنى سۆيۈپ ئۆتكەندە نېمىلەرنىدۇر ئويلىدىڭ ،
 كۆز يېشىڭ ئوماق مەڭزىڭگە چۈشۈپ تىترەپ كەتتى . تەبەسسۇم ۋە كۆز يېشىڭ
 ئۇچراشقان جايى تېڭىرقاشنىڭ تۆت كوچا ئاغزى . تاغ سۈيى شەھەر ئارىسىدىن
 ئۆتكەندە كۆۋرۈك ئۈستىدە تۇرغانلىقىڭنى كۆردۈم . خۇشاللىقلىرىڭ ئاخىر كۆز
 ياشلىرىڭ ئىچىگە غەرق بولدى .

مەن مۇھەببەتنىڭ مۇناسىپ ئاشىقى ، ئۇنىڭ خۇشامەتچىسى ئەمەس .
 پەرىشتەم ، كۆز ياشلىرىڭ يۈزۈڭنى ياشارتىدۇ . ئۇ خۇشاللىقلارنىڭ خەۋەرچىسى !

زەھەردەك سۆزلىرىڭ ئىسلار دىلىڭنى ،
 بال بىلەن يۇساڭمۇ ھەتتا تىلىڭنى .
 ئىزگۈلۈك جەۋھىرى بەخت دەپ بىلمەس ،

منسە ئىمۇ ئالتۇندا قاپلاپ پىلىغىنى .

ئادەمنىڭ ھايۋاندىن بەخت بويىچە پەرقى مەنئىشەتتە ئەمەس ، مەنئى لەززەتتە .
ئۇ ۋىجدان ساپلىقى ھەققىدىكى ئىشەنچ ، ئۇ ۋىجدان يۈكسەكلىكى توغرىسىدىكى
خاتىرجەملىك ، ئۇ ۋىجدان ئازادلىكى خۇسۇسىدىكى شاھىت ، ئۇ ۋىجدان ئازادلىقى
ھەققىدىكى جىمجىت مەنۇنىيەت .

سەن بەختسىزلىرىنى نوقۇل ساخاۋەتكە شىك بىلەنلا بەختىيار قىلالمايسەن .

20

ئېھ ، گۈزىلىم !

سەن گۈزەللىكنىڭ نادىر ئۈلگىسى ! سېنىڭ قەددى - قامىتىڭ ، ھۆسن - چىرايىڭ ،
چاچ ۋە زىننەتلىرىڭ ، سۆز ۋە سۈلەپلىرىڭ ، كۈلكە ۋە تەبەسسۇملىرىڭ گۈزەل ،
گۈزەل .

سەن گۈزەللىكنىڭ نادىر ئۈلگىسى ! سېنىڭ قەلبىڭ - زېھنىڭ ، ھېس ۋە تۇيغۇلىرىڭ ،
مىجەز ۋە رىتىملىرىڭ گۈزەل ، گۈزەل .

سەن تىنىق ئاسماندەك روشەن ، تەلپۈنۈپ تۇرغان گۈلدەك سۆيۈملۈك .

سەن مەنئى گۈزەللىكىنى ھاجەتسىز كەمتەرلىكى بىلەن يوشۇرۇپ تۇرغان سىپايە
ئادەمدەك ۋە ياكى ئۆز گۈزەللىكىدىن تەمەننا قىلىپ كىرىپ ئوقىدا كىبىر ئوينىتىپ
تۇرغان سەتەڭلەردەك ئەمەس ، بەلكى بۇزغۇن چىچىپ تۇرغان تاغ سۈيىدەك ئوچۇق -
يورۇق گۈزەلسەن .

مېنىڭ يارىتىۋاتقىنىم ھەيكەل ئەمەس ، سېنى ئەنداز قىلغان تەشۋىرىي ئىلاھ .

مېنىڭ سۆيگىنىم تەشۋىرىي ئىلاھ ئەمەس ، ئۇ ماڭا ئۈلگە بولغان ھەقىقىي ئادەم .

- سۇمۇرغلار ئۇزاق ئۆمۈر كۆرۈپ ئۆلگىنىدە ئەسرلەرگە شاھىت بولىدۇ .
- سۇمۇرغلار ئوت ئىچىدە قايتىدىن تۇغۇلغىنىدا ئەسرلەرنى شەرھلەيدۇ .
- سۇمۇرغلارنىڭ ماكانى ئەقىل ئورمانلىقى ، تەپەككۈر تاغلىقى ...

- كەل مېنىڭ سۇمۇرغىم ، زامان ئىچىدە ئۇچۇپ ، ماكان ئىچىگە نەزەر سالايلى .
- سېنىڭ قاناتلىرىڭ تۈزدىن كۆركەم ، سېنىڭ گەۋدەڭ ئاققۇدىن گۈزەل ، سېنىڭ قەلبىڭ مەغرۇر سىڭىزگە (سىرى ئېچىلمىغان قەدىمكى مىسىر خارابىلىرى) تەك دەھشەتلىك تېپىشماقلاردىن خالىي ، سېنىڭ ئىرادەڭ شىر سۆڭىكىدىن مەھكەم .
- كەل سۇمۇرغىم ، بىز ئۇچايلى ، تەپەككۈر ئاسمىنىغا ، سېنىڭ كارامەتلىك ئۇۋاڭغا قاراپ

ئۇچايلى !

سەن مېنى كىشىلەر تەپەككۈرىدا ساقلانغان تارىخ قامۇسىغا ئېلىپ كۆتۈرۈلگىنىدە
كەلگۈسىنى ئۇنتۇماي ...

سەن مېنى ساما بوشلۇقى قەرىگە ئېلىپ ئۇچقىنىڭدا ئانا سەييارىنى ئۇنتۇماي ...
مەن ئىنسانىيەتنى نەزەردە تۇتمەن . ئۇ مېنىڭ جىسمىدا تىنىمىز سۇقۇۋاتقان
ھەقىقىي يۈرەك . مەن زېمىننى نەزەردە تۇتمەن . ئۇ مېنىڭ يۈرىكىم جايلاشقان
جىسىم .

مانا تارىخنىڭ چىن ئەپسانىسى !

مانا تارىخنىڭ تۇنجى سەھىپىسى !

ئاھ ، ئادەم ! ۋاھ ، ھاۋا !

مەن مىلتون (غەرب ئەدەبىيات تارىخىدا ئۆتكەن مەشھۇر شائىر) نىڭ داستانى

سۆزلىمەيمەن ، تەۋرات ۋە ئىنجىل ئەپسانىلىرىنى تاشلاپ كېتەلمەيمەن .

سەن يىلان شەكلىگە كىرگەن ئېزىتقۇنىڭ ئاداشتۇرۇشى بىلەن ئېرەم بېغىدىن زېمىنغا

سۈرگۈن بولغىنىڭغا سەۋەب بولغان ئالما ھېلىمۇ ئالدىمدا تۇرۇپتۇ . بۇ يىلاننىڭ

ئىسمىنى سەنمۇ بىلىمىدىڭ ، مەنمۇ بىلىمەيمەن .

مۇشۇ ئالمىغا ئالتۇن يالىتىپ ترويا ئۇرۇشىغا سەۋەب ، ئىلاھلار ئارىسىغا رەشك سالغان

پىتىنخورلۇق ئىلاھى ئىرىدا شۇ يىلاننىڭ ئۆزى ئەمەسمىدۇ ؟

ھىندى دەريا ۋادىسىدا گۈزەل مەلىكە شىدۇنى ئۆزىگە جەزب قىلىپ ، ئۇنى رامادىن

ئايىرىپ مايمۇنلار پادىشاھىغا ئەسەر قىلغان زۇمرەت مۇڭگۈزلۈك كېيىك قىياپىتىگە

كىرۋالغان ئالۋاستى مارجۇ ئاشۇ ئىرىدانىڭ ئۆزى ئەمەسمىدۇ ؟

<< ئاۋىستا >> دەستۇرىدىكى ئەخرەمەن دىۋە ، << مىڭ بىر كېچە >>

ھېكايىلىرىدىكى ئاق دىل ئاماننى تايغان قىلىپ قويغان جادۇگەر ۋە زىر ، فائۇست

(نېمىس شائىرى گيۇتېننىڭ << فائۇست >> داستانىدىكى قەھرىمان) نى ئازدۇرغان

موفىست << >> فائۇست >> داستانىدىكى قەھرىمان) ، رۇستەم بىلەن ئاتىسى زالىنى

بىر - بىرىگە خەنجەر ئويىناتقۇزغان ئازغىن ھەسەت ، مېنى ساڭا خۇنۇكلەشتۈرۈپ

تەسۋىرلىگەن غەرەز ھېلىقى ھاۋانى ئالداپ كەتكەن يىلاننىڭ ئۆزى ئەمەسمىدۇ .

بۇ يىلاننىڭ ئىسمىنى بىلىمەيمەن . ئۇنى سەن بىلىمىگەندەك ئەۋلادلىرىڭمۇ بىلىمەيدۇ .

كىشىلىك ئۇيقۇسىدا ئۇنىڭ زىيانكەشلىكلىرىدىن كۆپ قېتىم داغدا قالغان .

كىشىلىك ئۇنى ئىزدەيدۇ . ئۇنى چۈشەنمەي ، ئۇنى يەشمەي ، خاتىرجەم بەختنىڭ

بولۇشى مۇمكىن ئەمەس .

ئېھتىمالم ، ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىدۇر . كىم بىلسۇن ، ئۇمۇ ھېس بىلەن تەپەككۈر ،

نىيەت بىلەن قىلىشى ئارىسىدىدۇر ...

يەھۋەنىڭ ئېرەم بېغدا ئاجايىپ ئىككى تۈپ مېۋە دەرىخى كۆزگە تاشلىنىدۇ . ئۇنىڭ بىرى << بىلىم >> دەرىخى ، ئۇنىڭ مېۋىسىنى تېتىساڭ ياخشى - ياماننى پەرق ئېتسەن . ئۇنىڭ يەنە بىرى << ھايات >> دەرىخى ، ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېسەڭ ئۆلمەيسەن .

يەھۋە ئۆزى ياراتقان ئادەم بىلەن ھاۋاغا بۇ دەره خكە يېقىنلاشماستىكى بۇيرۇدى . ھاۋا << بىلىم >> ئالمىسىنى يېدى ، بىلىمكلىك ئىقتىدارىغا ئېرىشتى . ئادەممۇ ئۇنى يېدى ، چىنلىق ، ياخشىلىق ، گۈزەللىك ھېكمىتىنى سەزدى . يەھۋە غەزەپلەندى ، ئۇلار زېمىنغا ھەيدەلدى . يەھۋە ئەندىشە قىلدى : ئۇ << ھايات >> دەرىخى ئەتراپىغا تىكەنلىك قاراۋۇل قويدى .

ھەيرانمەن : تەپەككۈر كورلۇقى ، ئەرك قۇللۇقى ، كۆڭۈل بەندىلىكى ، جەننەت پاراۋانلىقنىڭ شەرتىمدۇ ؟

مەن روھلىنىمەن : ئۇلار جەننىتىدىن ئايرىلدى ، بىراق مۇھەببەتلىرىدىن ئايرىلمىدى . ئۇلار ئايرىدە بولۇپلا ئىنسان مەشئىلىنى يېقىپ ، ئەقىل تۇغىنى كۆتۈرۈپ ، ئەرك تۇلپارغا مىنىپ ، ۋىجدان ئىپتىخارىنى جاسارەتلەندۈرۈپ ، ئەرىشتىن چۈشتى . زېمىن ئۇلارنىڭ جەڭ مەيدانى !

ئاھ ، نۇھ ! ئىنسانىيەتنىڭ ئىككىنچى ئاتىسى .

سەن ئادەمنىڭ بىرىنچى ئەۋلادلىرىنىڭ قازا نامىزىنى ئۇزاتتىڭ ، ئۇنىڭ ئىككىنچى بوغۇنىنىڭ ئىسمىنى قويدۇڭ .

بوي ئەگمىگەنلەردىن شۇنچىلىك بىزار بولۇپ ، ئۇلارغا توپان ھالاكتى تىلىگىنىڭدە

يۈرۈكنىڭ تىترىمىگە نىمىدۇ . تىترىمىگە بولسا ، ئۆزۈڭ ياسىغان كوزىلارنى بىر - بىرلەپ چىقىشقا ئەجەب كۆڭلۈڭ قىيىماي بىئارام بولدۇڭ . ئۆز ئىجادىيىتىڭگە قىيىماي ئۇنى سۇندۇرۇشقا پىتىنالىماي تۇرۇپ ، تەڭرى ئىجادىيىتى بولغان ئادەم ئەۋلادىنى غەرق قىلىشقا بەل باغلىغان سەزگۈلىرىڭگە ھەيران بولمەن .

مانا - سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ - ساپال ۋە تۇچ ياساپ پىشقان - يېڭى ئىنسانىيەت . ئەمدى دەھشەتلىك توپان ئىچىدە سېنى ساقلىغان كېمە ، ھەيۋەتلىك ئوتلۇق دېڭىز ئاستىدىن ئەمىنلىك تاپالارمۇ ؟ مەن ۋەھىمە قىلىمەن . ئېھتىمال يەھۋە ئۆزىلا بۇ كوزىلارنى چىقىۋاتقان بولسا كېرەك . مەن ۋەھىمە قىلىمەن . ئىنسانىيەت دۇچ كەلگەن بالايىئاپەت ئالدىدا بۇ ئوت ئۇچقۇنلىرىنى يەھۋە ئىلكىدىن ئوغرىلاپ قاچىدىغان پرومىتئۇس چىقماسمۇ .

ئېھ ، پرومىتئۇس ! گەرچە سەن تەۋراتتا يېزىلمىساڭمۇ ئىنسانىيەت سېنى ئۇلۇغلايدۇ .

26

ئەنە ، سېرىق دەريا بويىدىكى ئەزىمەت گۇڭگۇڭ (خەنزۇ خەلق ئەپسانىلىرىدىكى قەھرىمان) . ئۇ ئاسمان تاۋىقىدا يۇلتۇزلارنى بىر تەكشى كۆتۈرۈش غېمىنى يەۋاتامدىكىن .

ئەنە ، ھىندى ۋادىسىدىكى شەپقەتلىك رامانا . ئۇ ئىنساننىڭ غېمىنى يەپ ئاجايىپ مايىمۇ پادىشاھى كىنۇمان بىلەن سۆزلىشىۋاتامدىكىن .

ئەنە ، قەھرىمان رۇستەم ، سىياۋۇش ، ئەپراسىياپ ۋە بۇغراقارخان . ئۇلار تەقدىر سەھىپىلىرىگە يېڭى ئىرىگىلەر سىزىۋاتامدىكى .

ئەنە ، گىراكىل ، يازون ، ئودىسسە . ئۇلار ھېلىمۇ زەھەرلىك يىلاننى سىقىمداپ ،

ئاپەت ئۇرۇقلىرىنى تازىلاپ ، ئېزىتقۇ ئالۋاستىلارنىڭ ھىيلىسىدىن ئىنساننى

مۇھاپىزەت قىلىۋاتامدىكى .

ئەنە ، يەھۇدىلارنىڭ مۇساسى تەۋراتقا تۇتۇنۇپ ، مۇزىكانت سۇلايمان ئۆز قەسىدىلىرىنى بېزەپ ، داۋۇت ئاجايىپ مەخلۇقى يېڭىپ ، ئىنسان بەختىنىڭ ئۇلىنى قوغداۋاتامدىكى .

سۇمۇرغ ئىتتىك - ئىتتىك ئۇچۇپ كەتتى .
تەئەججۇپ قىلدىم ، ئۇنىڭ كۆڭلى يەنىلا غەش .
يىراقتىن كۆلكە ئاۋازى ، رومكا جاراڭلىشى ، يىغا - زار ، مۇناجات نالىسى ئاڭلاندى .

ئەزىمەتلەر ماكانى بولغان گۈزەل زېمىندا ئىنسان غېمىنى قىلىش پەقەت تالاۋەت مۇئەككەللىرىنىڭ ئىقتىدارسىز نامىغىلا مەنسۇپ بولۇپ قالغانىدۇ ...
ئەزىمەتلەرگە ئىنسانىيەت موھتاج .

ئەزىمەتلەرنى ئىنسانىيەت ياساپ چىقىدۇ .
ئەزىمەتلەرنى ئىنسانىيەت نۇھنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ چاققىندەك ئۇرۇپ چاقىدۇ .
ئەزىمەتلەرنى ئىنسانىيەت كېچىكىپ مەدھىيەلەيدۇ .

27

قېنى ھاراق پىرى باللوس (گىرېك ئەپسانىلىرىدىكى ھاراق - شاراب ئىلاھى) .
توشقۇزۇپ قويغىن ، يۇرتۇمنىڭ مەيزىپىنى سېغىندىم .
گانگى دەرياسىنىڭ گۈزىلى ئۇسسۇزلۇقۇمنى قاندۇرمىدى . جاممىغا قۇيۇلغىنى << ماخاپخاراتا >> ھىندىلارنىڭ قەدىمكى داستانى (جەڭلىرىدىكى ھېسابسىز قانلارنىڭ تامچىلىرى بولدى) .

چۈيۈەننىڭ << ماندارىن قەسىدىسى >> دىن زوقلىنىپ مەيگە تەلپۈرسەم ، گۇيخۇا (شارابى) چۈيۈەننىڭ شېئىرلىرىدا تىلغا ئېلىنىدىغان بىر خىل شارابنىڭ نامى (نى كۆتۈرۈپ چىققىنى شياڭجۇن (خەنزۇ ئېغىز ئەدەبىياتىدىكى قەھرىمان) بولمىدى ،

مەن دەريا ئىلاھىنىڭ كۆزىدىن ئاققان مۇلۇجياڭ ئۆركەشلىرىدىن بىئارام بولدۇم .
يىراققا ، ئۇلۇمىيە تېغىغا ئۇچۇپ كەتتىم . كۆلكىلىرىدىن مۇزىكا ياراتقان ئىلاھلار
ئارىسىدىكى ھەسەت مېنى سەسكەندۈردى .

مىسىرغا بېرىپ كىلوپاتېرا (قەدىمكى مىسىر مەلىكىلىرىنىڭ بىرى) نىڭ زىبا جامالىنى
كۆرمەكچى بولدۇم . بىراق ، سىفىنكىس تېپىشماقلىرىدىن خاۋاتىر قىلمىساممۇ ، زىبانىڭ
يۈزىدە پىتېراپ يۈرگەن ھۆسن ھەرىلىرى رايمىدىن قايتۇردى .
يەنە سۇمۇرغ بىلەن تارىخنى ياقىلاپ ئۇچتۇق . زېمىن خۇددى تارىخنىڭ سۈرەت
ئالغۇسىدەك ئۆزىنى نامايان قىلىشقا باشلىدى . تارىخ ئالدىدا شەيتاننىڭ
ھىيلىگەرلىكى ، سۇلايمان تىلىسىمى ئۆزىنى يوشۇرالمىدى .
قېنى ھاراق پىرى باللوس ، ماڭا ئۈزۈم شەربىتى قۇي . شېئىرىيەت ئىلاھى مۇسى مېنى
ئافىنا شەھىرىنىڭ ئوچۇق تىياتىرىغا چىلاپ تۇرۇپتۇ . يېپىق دەھشەتلەردىن
يەتكۈدەك تويدۇم .

28

مەن قانۇن ئىلاھى ئافىنا (گىرېك ئەپسانىلىرىدىكى باش قەھرىمان) ئالدىدا
تۇرىمەن .

ۋاپاسىز كىلىتمىنىسترا (گىرېك ئەپسانىلىرىدىكى باش قەھرىمان) خۇپىيانە مۇشتىقى
ئېگىس ئۈچۈن قەھرىمان مەھبۇبى ئاگامىنۇن (كىلىتمىنىسترانىڭ ھامىيىسى) نى
ئۆلتۈردى . كىلىتمىنىسترا ئاگامىنۇننىڭ ئوغلى ئورست تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى .
ھامىيلاردىن ئېرىن (گىرېك ئەپسانىلىرىدىكى باش قەھرىمان) كىلىتمىنىسترانى ،
ئاپوللو ئورستنى ئاقلاشتى .

ئىسخولس (قەدىمكى گىرېك پەيلاسوپى ، درامچىسى ، غەرب دۇنياسىدا
تراگېدىيىنىڭ ئاتىسى دەپ قارىلىدۇ) نىڭ تراگېدىيىلىرى ھاياجانغا سالسا ،

سۇڧىكىلىس (دۇنياغا داڭلىق << ئورپىئوس >> درامىسىنىڭ ئاپتورى ، قەدىمكى گىرىك پەيلاسوفى) نىڭ << ئورپىئوس >> درامىسى مېنى مەيۈسلەندۈرىدۇ . ئىرۇندۇس (قەدىمكى گىرىك شائىرى ، دراماتورگى ، داڭلىق ئەسەر << مدۇيا >> نىڭ ئاپتورى << (مدۇيا >> سى كۆزۈمدىن يامغۇردەك ياش تۆكىدۇ . ئوچۇق تىياتىر ئالدىدا تۇرىمەن . تەقدىرنىڭ خۇپىيانە سىرلىرىدىن ھەسرەتلىنىمەن . ئافىنادىن رىمغا كەتتىم . قەيسەر (رىم ئىمپېرىيىسىنىڭ ئىمپېراتورى) زامانىدىمۇ ، ھەتتا ئاتىلا (ياۋروپانى ئىستېلا قىلغان ھونلارنىڭ مەشھۇر ئىمپېراتورى) قوشۇنلىرى بېسىپ كىرگەندىمۇ يەنىلا قولۇمدا ئىنسانىيەت تەقدىرى كۆتۈرگەن چۇقان تىترىكى ئاڭلىنىدۇ . چوڭقۇر زېھىن سالغىنىدا ئۇنىڭ يەنىلا ئاناكرىئون بىلەن ھومېرنىڭ ، ۋېرگىل بىلەن فىلاكۇسنىڭ شېئىرىيىتى ، يۇنانلىق ئورپىئوس بىلەن رىملىق مىنېرۋا (يۇقىرىقىلار ئىنسانىيەت تارىخىدا ئۆتكەن داڭلىق سەنئەتكارلار) نىڭ مۇزىكىسى ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتىمەن . ئۇنىڭدىن پرومىتۇس بىلەن ئاتلانىڭ زارى كېلىدۇ . ئۇنىڭغا قانۇن ئىلاھى ئافىنا نېمىشىقىدۇر پەرۋاسىز . تەبىئەت قانۇنى ، تەبىئىي ھوقۇق قانۇنى توغرىسىدا خىيال سۈرىمەن . سولۇن ۋە مانۇ سوتى ھەققىدە ئويغا چۆكىمەن . پرومىتۇسنىڭ قانۇنى قاچان سامادىن چۈشەركى ، ئۇنىڭسىز مۇسې ئۆز ھۈنلىرىنى كۆرسىتەلمەيدۇ .

29

مەن سۇمۇرغقا مىنىپ قەدىمكى بابىل ئۈستىگە كەلدىم . قىزىل دېڭىزدا ئاسورىيىلىكلەرنىڭ تۇلۇم قېپىقلىرى جاھانگەچتىلىك غېمىدىكى ئادەم بىلەن ھاۋانىڭ جاسارىتىنى كۆرسەتتى . ئەنە ئورارتو . خورما يوپۇرمىقى ئاستىدىكى ئەرەبلەر ئىبراھىمنىڭ ھېكايىلىرىنى

ئاغلىماقتا . بابل خۇددى زېمىندىكى ياقۇتتەك تاۋلاندى . ھەشەمەتلىك بابى قەلئەسى
بىر دەمدىلا كۆزدىن غايىب بولدى . ئۇنىڭ خارابىسىنى مەسئۇپوتامىيە ئورمانلىرىنىڭ
پاجىئەسى تېزلەتتى . قەيەردىندۇر يەھۋەنىڭ نىداسى كەلدى : پولات قورغانلارنىڭ
ۋاقىت مىزانىدىكى مۆھلىتى نازۇك چېچەكلەرنىڭ قەرەلىدە كىلا مەزگىللىك .
بىردىن غەمكىنلەشتىم . ئالدىمدا مەدەنىيلىكلەر بىلەن پىرسىيلىكلەرنىڭ تۆرەلمىگەن
چېغىدىكى روھىي ئەۋرىشكىلىرى يالت قىلىپ قالدى .

30

مانا خارەزىم ، مۇقەددەس << ئاتار خۇررا >> ئوتى (زاراتوئاستىرا دىنىدىكى
مۇقەددەس ئوت) نىڭ ماكانى .
ئەنە زاراتوئاستىرا . مەن ئۇنىڭ << ئاۋستا >> كىتابىنى ۋارقىلىدىم . زاراتوئاستىرا
ھېلىمۇ ئىلگىرىكىدەك كۆتۈرۈلۈپ چىقىۋاتقان كۈنگە قاراپ سۆيۈنۈپ سۆزلىمەكتە :
<< ئېھ ، قۇياش ! ئەي سەلتەنەت يۇلتۇز ، ئاخىرۇمازدا (زاراتوئاستىرا دىنىنىڭ
مەھبۇبى) نىڭ ئۇلۇغ سىيماسى ! نۇرۇڭنى چاچىدىغان زېمىن بولمىغىنىدا بەختىيار
ھېسابلىنارمىدىڭ . ئەگەر سېنى ئۇلۇغلىغان مەن ، مېنىڭ بۈركۈتلىرىم ۋە ھەسەن -
ھۈسەنلىرىم بولمىغاندا ، سەن ئۆز قامىتىڭ ۋە نۇرۇڭدىنمۇ بىزار بولاتتىڭ - ھە ... !
>>

زاراتوئاستىرا ئۆز غارىغا كىرگەندە قۇياشمۇ ئۇپۇق ئارقىسىغا پاتتى . قۇياش قىزىرىپ
ھۈپپىدە زورايدى ، ئۇ مۇلايىم كۈلۈپ << : خەير ، ئوت دىنىنىڭ ئەنبىياسى . مەن
ھارارەت تۈپەيلى ھالىمدىن كەتتىم ، دېڭىزغا غەرق بولۇشۇم كېرەك . بۇنىڭسىز ھالىمغا
كېلەلمەيمەن ... خەير ، خەير >> دېدى .

دېڭىز شەلپەردەك قىزاردى ، قۇلۇللىرى ئىچىدىكى مارجانلار تاۋلاندى ، ئۇلار قۇياش
بىلەن تەڭ ئۆرلىيەلمەيدۇ ، ئۇلارنى ئېغىر ئوكيان دولقۇنلىرى بېسىپ تۇرىدۇ .

زاراتوئاسترا << ئاتار خۇررا >> گۈلخانلىقىغا كەلدى . يېنىۋاتقان ئوت ،
سۇمۇرغىنىڭ قايتا تۇغۇلىدىغان جايى .

31

سۇمۇرغ بىلەن قەدىمكى ئارچا ، مامونت ، دۇپ دەرهخلىرىنىڭ ئۈستىدىن ئۇچتۇم .
نەچچە مىڭ يىل ئۆمۈر سۈرىدىغان بۇ دەرهخلەر ھىرىدۇتۇسنىڭ بوۋىلىرى ئىدى .
سۇمۇرغ بىلەن سەيلە قىلىۋاتقىنىمدا مېنىڭ ئالدىمغا << تەڭرى كومېدىيىسى
>>دىكى دانى ئالېگىرىغا ئوخشاپ شېئىرىيەت مۇرەببىسى ۋېرگىل ياكى سۆيگۈ
ئىلھامچىسى بىدىلس رەھنەمالىق قىلغىنى يوق . مېنىڭ رەھنەمايىم تارىخنىڭ تۇنجى
شاھىتى سۇمۇرغ ! ئۇ تۆۋەنلىدى ، زېمىن ئۈستىگە چۈشتى . كەچقۇرۇنلۇقى ، خورما
يوپۇرمىقىدىن مەست بولۇپ خۇددى فائۇستەك چۈشكەپ ئۇيقۇغا كەتتىم . چۈشۈمدە
ئارچا ، مامونت ، دۇپ دەرهخلىرىنىڭ ياشارغان سالنامىچىلاردەك ئۆز پوستلىرىغا
تارىخ پۈتۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم .
تاڭ سەھەر . يەنە ئۇچۇپ كەتتۇق . سۇمۇرغ مېنى ھېلىمۇ ياشرىپ تۇرغان بۇ مىڭ
يىللىق << سالنامىچىلەر >> ئۈستىدىن ئېلىپ ئۆتتى . ئۇلار ئۈچۈن جاۋلىن ۋاڭنىڭ
ئاتلىق قوشۇن تۈزۈشى ، ئىسكەندەرنىڭ ھىندى دەرياسىدىن ئۆتۈشى ، ھونلارنىڭ
دوئايدىن ئۆتۈشى مامونت دەرىخىنىڭ پوستىدا تېخى يېقىنقى ئىشلار . كۇڭفۇزنىڭ
جەستى قاچانلا توپىغا ئايلىنىپ كەتكەن ، ئەمما چۈيپۇدىكى كۇڭفۇزى
ئىبادەتخانىسىدىكى ئارچىلار ھېلىمۇ ياشرىپ : بىز ئۇنى كۆرگەن ، دەپ كۈلمەكتە .
نۇھ كېمىچىلىك بىلەن كونا دەرهخلەرنى مېيىپ قىلدى ، قالغانلىرىنى توپان
ئېقىتتۇ .

لى سى كىتابلارنى كۆيدۈرگەن ، ھەقىقىي يىلنامىلەر رىۋايەت ، ئەپسانىلەرگە
ئايلىنىپ كەتكەن بولسىمۇ ، ئىنسانىيەت پائالىيىتىنىڭ يورۇق سايىسى بولغان تارىخ

ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆيۈپ تۈگىگىنى يوق .

ۋالاقىتە گكۈر تارىخ ياسىغۇچىلارنىڭ ساختا ھۈنەرگە كەلگەندە بىز يەنە سۇمۇرغ بىلەن بىللە كىنايە قىلىمىز .

32

يەنە ھېلىقى ئافىنا قەلئەسى .

دار ياغىچى ئالدىدا سوقرات (قەدىمكى گرېك پەيلاسوپى ، مۇتەپەككۈرى)
ھېكمىنىڭ دەرىغەزەپ ئاۋازى << ... : ئافىنالىقلار ! سىلەر ئۆز مۇتەپەككۈرۈڭلارنى
ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا قانچىلىك تەپەككۈر قاراڭغۇلۇققا پاتىدىغانلىقىڭلارنى
تەسەۋۋۇر قىلىدىڭلار . بۇ ئادىشش دۈشمەنلىرىڭلارنىڭمۇ مەسخىرىسىنى قوزغايدۇ .
مەن ئۆلۈم ئالدىدا سىلەرگە ئېچىنىمەن . چۈنكى ، ئۇۋال قىلماق ، ئۇنىڭغا دۇچار
بولماقتىنمۇ ئېغىر ھەسرەتنىڭ توغىنىنى بۆسۈدۇ >> ...

سوقراتنىڭ سۆزلىرى شىكايەتچى مىلېسس (گرېكلارنىڭ قەدىمكى تارىخىدىكى
مۇۋەپپەقىيەت قازانغۇچىلارنى ، تالانتلىقلارنى كۆرەلمەيدىغان ، دائىم ئۇلارغا ھىيلە -
مىكىر ، سۇيىقەست ئويلايدىغان ئادەم) نى يەرگە قاراتتى . سوقرات يېنىك كۈلدى .
ئۇنىڭ ئاخىرقى سۆزى << : ئاق كۆڭۈل ئادەمگە داغ تەگكۈزۈشتە ھايات قانداق
لاياقەتسىز بولسا ، ئۆلۈمۈمۇ شۇنداق ئىقتىدارسىز . خەير ، ئافىنالىقلار >> دېگەندىن
ئىبارەت بولدى .

ئەفلاتون ئاگاسىن ئۆيىدىكى بىر قېتىملىق سوقراتنىڭ مەشھۇر سۆھبىتىنى ئەسلىتىپ
ئۆتتى .

سوقرات ئۆلىمىدى ، ئۇ ئۆلۈمنى تاللىۋالدى .

ساھبىخان مەشھۇر تراگېدىيە ئاكتيورى ئاگانىن (قەدىمكى گرېك تارىخىدا ئۆتكەن تىياتىر ئاكتيورى) ئىدى . مېھمانلار قاتارىدا تراگېدىيىچى ئارستوفان ، ئېرىشمۇك (قەدىمكى گرېك تارىخىدا ئۆتكەن دراماتورگ) ، سوقرات ۋە ئۇنىڭ مۇرتى ئارستوتىماس (سوقراتنىڭ شاگىرتى) بار ئىدى .

ئەنە يازغۇچىلار تراگېدىيە ۋە كومېدىيە ھەققىدە مۇنازىرىلەشمەكتە . ھەممە نەرسىنىڭ مەنبەسى بولغاندەك ، سۆھبەت ئۆز بۇلىقىغا – گۈزەللىك ، مۇھەببەت ۋە ئۇنىڭ مۇئەككىلى ئافىرۇدنتاغا يۆتكەلدى . ئېرىشمۇك سۆزلىمەكتە . مەن خىيالغا چۆكتۈم . گۈزىلىم ، سەن مۇھەببەت شارابىنىڭ ھەقىقىي ساقىيسى . سەن مېنىڭ مۇئەككىلىم ، مەن سېنىڭ شەيدالىقىڭ شاراپىتىدىن سېنى سۆيىمەن ، سەن ئۈچۈن كۈلىمەن ، يىغلايمەن . مەن ئۇلۇغ ھاياتنى مۇشۇ شەيدالىق بىلەن كۈيلەيمەن . چۈنكى ، ئۇ مېنى شۇنداق ياراتقان ، شۇنداق ئۆستۈرگەن ، شۇنداق ئۆگەتكەن .

مەن خىيالدىن ئۆزۈمنى يىغدىم . كۈلكە – ئەقىل چېچكى ، يىغا – زېھن شەبنىمى .

پاھ ، غەمكىن ئىلاھ – ئافىرۇدنتا !

قايسى مەرتىۋە ھەققىدە ھەسرەت چېكىسەن ، ئۇنى خالاش ھاماقەتلىك ، ئۇنى كۈيلەش بىمەنلىك . ئاگۇستۇسنى كۈيلەپ سىپارتاكنى روھلاندۇرالمىسەن ، كاتو (يۇقىرىقىلار غەرب ئەدەبىياتىدىكى تارىخىي قەھرىمانلار) نى مەدھىيەلەپ << يۈكسەكنامە >> گە مۇئەللىپلىك قىلالمايسەن . ئۇ بارغانسېرى قېرىۋاتقان ھەم ھەمىشە ياشلىق ئۆركىشى بىلەن مەڭگۈ ئۇرغۇپ تۇرغان چەكسىز ۋاقىت دەرياسى ئالدىدا ئۆز – ئۆزىگە قىلىنغان بىر مەسخىرىۋازلىق .

قايسى بايلىق توغرىسىدا غەمگە چۆكسەن . ھاراق پىرى باللوسنىڭ ۋەدىسىگە ئاساسەن تۇتقانلىكى نەرسە ئالتۇنغا ئايلىنىدىغان ھېكمەتكە مۇيەسسەر بولغان مېراس ئېسىڭدېمۇ ، ئاڭلا ، ئۇنىڭ ئالتۇن دۆۋىسى ئىچىدىكى ئاچلىق نالىسىنى ، ئاندالوشيا (گىرېك ئەپسانە - رىۋايەتلىرىدىكى قەھرىمان) نى خەتەرگە ئىتتىرگەن سەركەردە قاسىمنىڭ تىلەمچىلىكتە ئۆز مەھەللىسىدە ئۆلگەنلىكىنى ئۇنتۇدۇڭمۇ .

قايسى شۆھرەت خۇسۇسىدا ۋەشۋەسە قىلسەن . تىرۇيادىكى يانغۇن ، كىرىت ئارىلىدىكى ۋابا ، ھۈنەر ئۇستىسى دىدالوس (گىرېك ئەپسانە - رىۋايەتلىرىدىكى قەھرىمان) نىڭ سىڭلىسى قىزىدىن قىزغانغانلىقى تۈپەيلى ئۇچۇشتىن دېڭىزغا غەرق بولغان ئوغلى سېنى ئويلىنىدۇرمامدۇ . شۆھرەت شەخسنىڭ خەلقنى يۈز ئۆرۈگەنلىكىنىڭ بېشارىتى . ئىشەنمىسەڭ تۆمۈرلەڭنىڭ ئادەم بېشىدا ياسىغان مۇنارىغا قارا .

ئىلاھىم ، غەمكىنلەشسەڭ ئاشىق ۋە مەشۇقلىرىڭنىڭ پاجىئەلىرىدىن بىئارام بول . مەن ھومېر داستانلىرىدىن ، سافۇلىرىكىسىدىن ، سۇلايمان قەسىدىسىدىن ، چۈيۈنەننىڭ << توققۇز نەزمە >> سىدىن ، ئوۋدىنا سونىڭ << مۇھەببەت سەنئىتى >> ، << سۆيگۈ شىپاسى >> دىن كۆز ياشلىرىنىڭ يەنە بىر قىزىل دېڭىزنى ئۇچۇرتىمەن .

سەن ياخشى كۆرۈشكەنلەر تەقدىرىنى قايتىدىن ئەش ...

35

مەن مۇھەببەتكە ھامىيلىق قىلىمەن ، مۇھەببەت بىلەن ھامىيلىق قىلىمەن . چۈنكى : ئۇ تۇنجى ئەركىنلىك تۇغىنى تىكلىدى ! ئىختىيار مەشئىلى ، قارشىلىق نەيزىسىنى كۆتۈردى !

ئۇ تۇنجى قېتىم پىداكارلىق - باشقا بىرسى ئۈچۈن قۇربان بولۇش ئۈلگىسىنى تىكلىدى !

ئۇ تۇنجى ئەخلاق ۋە پەزىلەت پەردىسىنى ئورناتتى !

ئۇ نومۇس ۋە غۇرۇر ، ئار ۋە پەخىرنى پەيدا قىلدى ! باشقا جايدا خارلىنىشقا ، تىل -
ھاقارەتكە تاقەت قىلغان ئىنسان ئۆز سۆيگىنى ئالدىدا تاقەت قىلالمايدۇ .

ئۇ تۇنجى قېتىم يۈكسەكلىك تۇيغۇسىنى ئوماقلىق تۇيغۇسىغا قوشتى !

مۇھەببەت ئەڭ گۈزەل ، ئەڭ كۆڭۈللۈك ، ئەڭ نۇرانە قۇدرەت . ئۇ ئەڭ شېرىن ، ئەڭ
خۇشال ، ئەڭ مۇنەۋۋەر ئارزۇ .

ئۇ ئەزەلدىن زوراۋانلىققا يۆلەنگەن ئەمەس !

ئۇنى زوراۋانلىق ئەزەلدىن ئۆزىگە قۇل قىلالغان ئەمەس !

ئۇ بارلىق زوراۋانلىقنىڭ دەھشەتلىك تىغىنى قايرىغان ، قۇدرەتلىك قوشۇننى
چېكىندۈرگەن ، شاھى تاجلارنى يەرگە رۇكۇ قىلدۇرغان ، مەغرۇر قەلبلەرگە ھەسرەت
دېغى سالغان ، چەۋەنداز قولغا قەلەم ئېلىشقا ئىلھام بەرگەن قۇدرەت !

ئۇ ئادالەتنىڭ كىنايسى ! بارلىق تاقەتسىزلەر ، تەكەببۇرلار ، زورلۇق غالىبلىرى
ئۈستىدىكى ئىنسانىيەت قەلبىنىڭ ئاچچىق مەسخىرىسى !

ئۇ ئەڭ ئۇلۇغ ئىلھام مۇئەككىلى ، شېئىرىيەت مەكتىپى ، ئەڭ بىرىنچى شېئىرىيەتنىڭ
تارىخى خاتىرىسى !

ئۇ دەسلەپكى ۋە ئاخىرقى دوختۇر ! ئۇ ئىلىمشۇك ، لوقمان ، بەقىرات (ھىپۇگرات) ،
گالىن ، ئەررازى ، ئىبنى سىنا (يۇقىرىقىلار ئىنسانىيەت تارىخىدا ئۆتكەن ئەڭ مەشھۇر
دوختۇرلار) دىنمۇ ماھارەتلىك ھېكىم . ئۇ ئىنسان كۆزىدىن تىكەننى ، يۈرەك قېنىدىن
ئارماننى ئالدى . كۆڭۈل قاينىمىغا چۆككەن گۆھەر سىرنى ئاچىدۇ . ئۇنىڭ شەپقىتى
ھايات دۇنياسىغا كېچە - كۈندۈز ئۈمىد چىرىغىنى يېقىپ تۇرىدۇ .

ئۇ بەخت قامۇسىنىڭ مۇئەللىپى ، ھاراق ئىلاھى ۋە توققۇز مۇسپىنىڭ ئۇستازى .

ئۇ ئادەم بىلەن ھاۋا ئېرەم بېغدا يېگەن ئەقىل مېۋىسىنىڭ ھەقىقىي جەۋھىرى !
ئۇ تارتالوس غارى (جۇغراپىيىلىك نام ، ھازىرقى ئورال تېغىدا دەپ رىۋايەت
قىلىندۇ) نىڭ تۆپىسىدە تاشلىق قىياغا زەنجىرلەنگەن پرومىتۇس (ئىنسانىيەت ئۈچۈن
ئاسماندىن ئوت ئوغرىلاپ چۈشكەن قەھرىمان) نىڭ ئۆلمەس يۈرىكى ! ئۇ ئەپسانە
تونى كىيگەن ھەقىقىي ھايات ئېقىمىنىڭ زاھىر گەۋدىسى !
مۇھەببەت بولمىغاندا ئىدى ، زىۋىس نەزىرىدە جازا لاگېرى ھېسابلانغان يورۇق
زېمىن ماڭا مۇنچىلىك قەدىرلىك بولماس ئىدى . مۇھەببەت تۈپەيلى ، پرومىتۇس
جىگىرىنى چوقۇپ ھارمىغان قاراقۇشمۇ ، ئاخىر زىۋىسقا قارشى ئىسيان ئىلھامى بىلەن
چېنىقىدۇ .

مۇھەببەت ئىنسانىيەتنىڭ ئەڭ ئۇلۇغۋار تېمىسى ۋە سەنئىتى !

36

قۇياش پۇت - قوللىرىمنى چارچىتىپ ، ئاي ئۇيقۇلۇق ئارامى بەرگىنىدە مەن سېنى
سېغىنىدىم .

تەۋرات سەھىپىلىرى قولۇمغا چىقتى . ئالەمنىڭ بىنا قىلىنىشى ؛ ئالتە يۈز ياشقا
كىرگەن . نۇھنىڭ بىر يۈز ئەللىك كۈنلۈك توپاندىن كېيىن تۇر تېغىغا چىققانلىقى ،
مۇسانىڭ پىر ئەۋىن بىلەن قىلغان مۇنازىرىسى ، سۇلايمان نەزمىسى كۆزۈمگە
چۈشتى .

تەئەججۈپلەنمەڭ ، مانا بۇ تەۋراتنىڭ ئۈزۈندىلىرى .

كىشىلەر مىڭ يىللاپ ئىبادەت قىلغان ئېھرامدىن يەھۋە قىياپىتىگە كىرىۋالغان
ئافرۇدنتانىڭ سۈرىتىنى ، ھېلىمۇ سېنىڭ تار كوچاڭدىن كۈندىلا ئۇچرىتىمەن .

تەۋراتنى ۋاراقلايمەن ، سېنى سېغىنىمەن .

مەن ئۇنى ، ئۇنىڭ قەلبىنى ، ئۇنىڭ گۈزەللىكىنى ، ئۇنىڭدىكى ۋىناسنىڭ ئىپادىسىنى سۆيىمەن .

مەن ئۇنىڭ ئۇرغۇپ تۇرغان كىرىپىكلىرىگە ، ئۇزۇلۇپ - ئۇزۇلۇپ چۈشكەن قىسمەتلىك كۆز ياشلىرىغا ئۆلىمالار مۇقەددەس كىتابلارغا ، زەرىپۇرۇشلار ئۈنچە - مارجانلارغا بېرىلگەندەك زېھىن ۋە ئېھتىيات بىلەن نەزەر سالىمەن .
 ئايالنىڭ كۆز يېشىدا بېجىرىم بەدىنىم شىكەستلىنىدۇ .
 قىزنىڭ كۈلكىسىدىن ئۆز رەنجىمىنىڭ شىپاسىنى تاپىمەن .
 ئۇلارنىڭ ھاياتىدا ئالەم ھاياتىنىڭ چوغلۇق يۈرىكى يوشۇرۇنغان . ئۇلارنىڭ كۆز يېشى ياكى كۈلكىسىدە پەلەك رايىنىڭ سىرلىرى ئاشكارىلانغان .
 ئاھ ، ھاۋا ! پاھ ، پاندورا ! ئېھ ، ۋىناس !

يازنىڭ سالقىن كېچىسى . بۇلۇتلار زېمىنغا ئۈنچە تۆكتى .
 تاڭ سەھەر . ئېتىز ئارىلاپ ئۇنى ئىزدەپ كەتتىم . نەمخۇش ، ئىزغىرىن شامالدا قىچىلىق ئېدىرغا چىقتىم . قىچىنىڭ ئالتۇندەك سېرىق چىچىكى مېنى مەھلىيا قىلىپ خۇددى زېمىندىن يىراقلاشتۇرغاندەك بولدى . مەن ساپسېرىق گۈللۈك ، مىليون - مىليون گۈل پايىلىرى ۋە مىلياردلىغان گۈل تاجلىرىدىن ئۆركەشلىگەن گۈللۈك دېڭىزغا غەرق بولدۇم . كۆكسۈمنى ئېچىپ ، شامال ئۇرغان تەرەپكە يۈزۈمنى قىلدىم .
 يامغۇردىن كېيىنكى ئىزغىرىن شامالدا دولقۇنلىغان قىچا دېڭىزى ئۆزىنىڭ مىسلىسىز خۇش پۇرىقى بىلەن مېنى بېھوش قىلدى .
 ئاھ ئىپار دولقۇنى ! كېيىنەكلەر قىچا چىچىكى رەڭگىگە كىردى ، ئۇلارنىڭ قەلبى خۇش پۇراق بىلەن تولدى .

مەن كۆركەم مەنزىرىدىن ھۇزۇرلاندىم ، ھۇزۇر لەززىتى مېنى ئىلھام بۇلاقلاردىن
يىراقلاشتۇردى !

قەلبىمنى چېچەك ، چېچەك ھىدى قاپلىۋالدى . سەھىپىلىرىم چېچەكسىز قالدى !
پەسىللەر ئالماشتى . بورانلىق كۆز كۈنلىرىدىن كېيىن ئەندىشلىك قىش تەختكە
چىقتى . مەن سوغۇق قېتىش بوراندا ھەيدىلىپ تاشلانغان ھېلىقى قىچىلىققا چىقىم .
كۆزۈمگە كۆرۈنگىنى كەڭ كەتكەن ئاخمىلىق ! ئۇنىڭدا سېرىق چېچەك دېڭىزى ، نە
قىچا پۇرىقىنىڭ دولقۇنى ...

يالغۇز بىر كېپىنەكنى ئۇچراتتىم . ئۇمۇ قىچىلىق دېڭىزىدىكى ئىپار دولقۇنىنى ئىزدەيدۇ
، بوراندا قېقىلىپ ، ئۆز قىسمى تىرىگە ئىشەنمىگەندەك يەنىلا ئاخمىلىققا چۈشۈپ ،
سۇسىز دەريادا قالغان بېلىقتەك ئازابلاندى .

ئۇ بارغانسېرى چىلان تۇپراق رەڭگىگە كىردى . ئۇنى توپىدىن پەرق ئېتىش قىيىن
ئىدى . ئۆز مەشۋىتىدىن ئايرىلغان كېپىنەك بۈگۈن قەھرىمان ئىدى . ئۇنىڭ كۆز
ياشلىرى ئاخمىلىق تېگىگە سىڭدى .

ئۇنىڭ نەزمىسى – كېلەر يىلى ئۆركەشلىنىدىغان ئىپار دېڭىزىدىن ھۇزۇرلىنىدىغان
ھەممە كېپىنەكلەرنىڭ << ھايات قەسدىسى . >> دىلىمنى ئۇنىڭ قىسمىنى
ئېرىتتى . ئىلھام شامى ئوت تاجىنى قاندىغاندا ، قەلبىمدە شامدىن چاچرىغان مايدەك
سېنتىمېنتال (ھەسرەتلىك ، قايغۇلۇق) يىغا دولقۇنى كۆتۈرۈلدى . ئەنە ، قىچىلىق ئىپار
دېڭىزى ، ئەنە كېپىنەكلەر بەيگىسى ...

سەھىپىلىرىم تېخىچە تېرىلمىغان قىچا ئۆركەشلىرى ئارىسىدا چېچەكلىدى .

39

يەھۋە << – ھايات >> دەرىخىدىكى ئۆلمەسلىك مېۋىسىنى يېگەن تەبىئەت .
ئەگەر ئۆلمەسلىك مېۋىسىنى يەھۋەدىن باشقا يەنە بىرى يېگەندە ئىدى ، ئىنسانىيەت

ۋە ئۇنىڭ خىيالىي ھەم ئىلمىي تەپەككۈرى ، ئۇنىڭ تەسەۋۋۇر سەمەرسى بولغان
يەھۋە مۇبولىمغان بولاتتى .

40

موھتاجلىق !

مەن ساڭا شۇنداقلا سۆزلەيمەن . سەن ماڭا سۈرەن سېلىپ قاقشاپسەن .
مەن ئىشەتتە بەھرەم گۆردەك ، راھەتتە جەمىئەتتە ، كەيپ - ساپادا پىرئەۋندەك ،
شۆھرەتتە ئىسكەندەردەك بولغىنىڭنىڭ ماڭا ھۇزۇرى يوق .
ئۆلمەسلىك دەرىخىدىن مېۋە ئۈزۈمىسىڭمۇ ، ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرىدىن كىيىم كىيىپ ،
پۇلنىڭ ئالتۇن ھارۋىسىغا چۈشۈپ مەغرۇرلانما ! مەن بۇنىڭغا قىزىقمايمەن .
مەن پىرامىدانىڭ ئاستىدا ياتقان مىسىر پىرئەۋنىنىڭ مۇمىياسىغا قىزىقمايمەن ؛
قىزىقىدىغىنىم ، پىرامىدانى ئىشلەشكە كەتكەن ئەقىل ۋە سەنئەت .
مەن ئۇلۇغ چىن سېپىلى قەلئەلىرىگە قىزىقمايمەن ؛ قىزىقىدىغىنىم ، ئوغۇزخان
ھەققىدىكى تەسىرلىك خەلق داستانى .

مېنىڭ قىزىقىدىغىنىم ئورالتۇ شاھى ساردورى ئىككىنچىنىڭ تاش ماۋزۇلى ئەمەس ،
بەلكى پۈتۈن ئابدۇنى قاپلاپ ئويۇلغان خەتلىك تارىخ .

موھتاجلىق !

گەرچە سەن ئۆلمەسلىك دەرىخىدىن يىراق تۇرساڭمۇ ئەقىل مېۋىسى بىلەن تويۇنغان
ئىكەنسەن ، ئادەم بىلەن ھاۋانىڭ تەنتەنلىك ئىشلىرىغا مۇناسىپ سەن !

41

يېشىل زېمىن ، گۈزەل سەبىيارە . سېنىڭ باغرى ھايات گۈلىستانى ؛ سېنىڭ ھەمراھىڭ
چىرايلىق ئاي نىگارى . سەن كۈندۈزى قۇياشتىن ، كېچىسى ئايدىن يورۇقلۇق

ئالسەن . سەن ھەمراھسىز سەبىيارلەر ، تۇمانلىق يۇلتۇزلار ، يالقۇنلۇق ئاسمان
جىسىملىرى ، مۇزدەك پىلانېتلاردىن بەختلىك .

يېشىل زېمىن ، گۈزەل سەبىيارە . مېنىڭ پېشانەمدىكى ئىروگىلىفلارغا قاراپ نېمىشقا
قايقۇرسەن . مەن نېمىشقا سېنىڭ ھۇزۇرۇڭدا يىغلايمەن .

42

ۋاھ ، رەھىمسىز تارىخ ! ئالەمنىڭ شەپقەتسىزلىكىگە سېنىڭ رەھىمسىزلىكىڭ
نېمىدېگەن تەققاس ! سەن سېنى رەھىمسىزلىكتە دەبدەبە قىلغان كىشىلەرگىمۇ خۇددى
سېنى رەھىمسىزلىكتە مەسخىرە قىلغان كىشىلەرگە ئوخشاشلا رەھىمسىز !
سېنىڭ ۋاقىت توزانلىرىڭ شاھانە پىرامىدالارنى ، چويۇن ھەيكەللەرنى ، زەر يوپۇق
مۇمىيالارنى ، شۆھرەتلىك قەلئەلەرنى غەرق قىلدۇ .
سېنىڭ زامان توپانلىرىڭ ھەممىنى چىرىتىپ ئۇنتۇلدۇرىدىغان پايانى يوق تىلىسىم .
سېنىڭ رەھىمسىزلىكىڭنى بىلگەن كىشىلەرنىڭ ئىچىدە دەرىجە ئىنى راسا چۈشەنگەنلىرى
ئاز .

سەن ، ئەي ۋاقىت زومىگىرى ، ھېچ نەرسىگە شەپقەت ئورنى قالدۇرمايسەن .
مەئشەتلىك دۇردۇن داستىخىنىدا پاققان قۇيرۇقى بىلەن ياپىلاقلانغان جىگەر تائامنى
يەۋاتقان بەختىيار ئادەم قانچىلىك مەغرۇر بولمىسۇن ۋە ياكى گۈل دەستىلىرىنى
ئوينىتىپ مەشۇقلار باغرىغا رەشك پەيدا قىلىپ يۈرگەن گۈزەل سەتەڭلەر قانچىلىك
تەمەننالىق بولمىسۇن ، ئۇلارنىڭ ئۆزىمۇ خۇددى بوغۇزلانغان پاققان ۋە ئۈزۈلگەن
چىچەكنىڭ نام - نىشانى ئۇنتۇلغىنىدەك رەھىمسىز ۋاقىت دەرياسىدا غايىب بولىدۇ !
ئۇلارنىڭ ئۆزىمۇ ، تىرىشچانلىقلىرىمۇ خۇددى بىر تال چۈمۈلىنىڭ ۋە ياكى بىر تال
گىياھنىڭ ئالەمگە كەلگەن - كەلمىگەنلىكىنىڭ ئېتىبارى بولمىغىنىدەك ئۇنتۇلىدۇ .
تارىخنىڭ رەھىمسىزلىكىنى سەن تېخى راسا چۈشەنمەيسەن . سەن پەقەت ئونلاپ

ئەسر ئىچىدە ، ھەر قانداق تەنتەنلىك سەلتەنەتلەر ياكى پاجىئەلىك ھېكايەتلەر
بىردىنلا ئۇنتۇلغاندىن كېيىنلا ، بۇنىڭدىكى رەھىمسىزلىكنىڭ ئىنتايىن ئاددىي ، تولىمۇ
تەبىئىي ، ناھايىتى قۇدرەتلىك ئىكەنلىكىنى تەخمىن قىلالايسىن .
ئۇنتۇلمايدىغانلار توغرىسىدا نېمە دېسەم بولار ... ھېس قىلالغىنىم شۇكى ، ئۇلارنىڭ
تولىسى ھايات ۋاقتلىرىدا ئۇنتۇلغان ...

43

قەدىمكى ئافىنادا گراكىلت ، سوقرات ، ئەفلاتون ، ئارستوتېل ... بارمىدى . شۇنچە
پاراغەتتىن رىمنى چۈشكۈنلۈككە پاتۇرغان ، شۇنچە ھەسەت ۋە جەڭگى - جېدەللىرى
بىلەن سېرىق دەريانى قانغا بويىغان ، شۇنچە دەھشەتلىك سەلىپ يۈرۈشلىرى بىلەن
ئالەمنى دەپسەندە قىلغان مەغرۇرلارنىڭ نام - نىشانى قېنى ؟ !
ئۇلار ئۆز دەۋرىدىكى ئەرزىمەس ھاياۋانات ۋە چوقچىيىپ تۇرغان تاشلار بىلەن بىللە
ئەسرلەر ئۇپۇقىدا يوقالدى .

مەن ھەيرانمەن . نوپۇس تاشقىندەك تېشىپ تۇرىدىغان زېمىندىن ئەسرلەر
مابەينىدە ئىنسانىيەت خاتىرىسىگە كىرگۈزۈلگەنلىرى تولىمۇ ئاز . ئۇنتۇلماس
كىشىلەردىن مىڭ رەقەمنى تولۇق ۋە ھەقىقىي تولدۇرۇش ئۈچۈن قېرى زېمىن ئون مىڭ
قېتىم ھامىلىدار بولۇشى ۋە ھەر قېتىمى يۈز مىليون رەقەمگە ھامىلىدار بولۇشى لازىم .
تارىخ مىسلىسىز رەھىمسىز !

ئۇنىڭ تاللىشى ئىختىيارسىز .

44

مەن سېنى سۆيىمەن . سەن تېخى بۇنى چۈشەنمەيسەن . مەن ئۇنتۇلۇپ كېتىمەن .
مەن سېنى سۆيىمەن . سەن تېخى بۇنى چۈشەنمەيسەن . مەن يۈرەك - دىلىمنى

قەزگە پۈتۈپ ساڭا تاشلاپ كېتىمەن .

مەن سېنى سۆيىمەن . سەن بۇنى چۈشەنگىنىڭدە ، مەن ئۆزۈمنى بەختىيار ھېس
سېزىمەن . ئۇنىڭ ئۈچۈن ساڭا ئىشقىمنى ئىزھار قىلىدىغان جىمكى مۇشەققەت ياكى
راھەتنى قەدىرلەيمەن .

45

تەئەججۈپ قىلىمەن . نەپەس دەرگاھىغا – ھايات بوسۇغىسىغا چىرقىراپ چۈشكەن
بوۋاق ، نېمىشقا ئەقىل پەيدا بولغىنىدىن كېيىن موھتاجلىق ۋە پىرقەتچىلىك دەشتدە
قاقلاپ كۈلۈشنى ئۆگىنىۋالدى .

تەئەججۈپ قىلىمەن . چىرقىراپ تۇغۇلغاندىم ، ئەقىل شەرىپتىنى ئىچكىنىمدىن كېيىن
يىغلاپ كۆرمىدىم . كۈلكىلىرىمگە قاراپ مېنىمۇ بەختىيار دەيدىغانسەن - ھە !

46

گۈزىلىم چەش باغلىدى . مەن سول تارتتىم .

شادلىق ئىچىدە كۆزۈمگە كۆرۈنگىنى : ئوتتەك ئاپتاپ ، مۇزدەك بۇلاق سۈيى ،
ئالتۇندەك بۇغدايلىق ، ئۇنىڭ تەبەسسۇملۇق كۆزلىرى ، ھاياتنىڭ گۈزەللىكى ...
ئۆزۈمچىلا غودۇڭشىدىم : ھەي بۇغداي ! مەن سېنىڭ تۈپەيلىڭ جەننەتتىن
ھەيدەلگەن ئادەمنىڭ ئەۋلادىمەنغۇ . ئەمدى مېنى قاغجىراق ئالەمگە تاشلاپ قويۇپ
نېمانچە كەم ھوسۇل بولۇپ كەتتىڭ ياكى مېنى تاشلاپ جەننەتكە كۆتۈرۈلۈپ
كېتىۋاتامسە نا ؟

گۈزىلىم چۆچۈپ كەتتى . ئەنە يىلان ، ئەنە يىلان ! چۆپ ياقىلاپ قاچتى ...
مەن قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتىم . ئۇ ماڭا ئېلىپ كېلىۋاتقان بىر كوزا بۇلاق سۈيىنى كاھىش
ئاھاڭدا يەرگە تۆكتى - دە ، غودۇڭشىدى : يىلان چېقىۋالسا مەيلىمىدى ، نېمىدېگەن

كۈلكە بۇ ...

مەن تېخىمۇ قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتىم . مۇشۇ بۇغداينى ئادەم بىلەن ھاۋاغا يېگۈزۈپ ئۇلارنى جەننەتتىن سۈرگۈن قىلدۇرغان بۇ چار يىلان – ئىبلىسنىڭ بېشارىتى بولمىسۇن يەنە . ئۇنىڭ قېچىپ كەتكىنى ياخشى ، كىم بىلىدۇ ، ئۇ ھېلىمۇ بىزنى دوزاخ ئازابىغا سېلىشنىڭ قەستى بىلەن يۈرگەندۇ ...

ئۇمۇ كۈلۈۋەتتى ، ئارقىدىن قاقاقلاپ تەڭ كۈلۈشتۈق . ئۇ نېمىگىدۇر خىجىل بولغان چېغى ئارقىسىغا يېنىپ بۇلاقتىن ئۇرغۇپ چىققان يېڭى شەربەتتەك سۇ تولدۇرۇلغان كوزنى كۆتۈرۈپ كەلدى . ئۇنىڭ بىلەن ئىككىمىزنىڭ قوشۇلغان شولسى كىچىككىنە كوزا يۈزىدە ھاياجانلىقتا تىترەپ تۇراتتى .

47

قەلبىڭدە مەڭگۈ ھاياتلىق قىممىتى سۆيۈنىدىغان جىۋاھىر بولمىسا ، سېنىڭ ھەرقانچە پاراغەتلىرىڭمۇ يەنىلا پاجىئەدىن ئىبارەت .
پاراغەتلىرىڭدىن مەغرۇرلانغۇچە ، مەنسىزلىكىڭدىن نومۇس قىل .

48

سېنىڭ كۆز ياشلىرىڭ تاراملاپ چۈشكەن بۇ گۈل سېۋىتىدە مېنىڭ كىچىككىنە يۈرىكىم ياشرىپ تۇرۇپتۇ . بۇ مېنىڭ بەختىم . قەلبىمدىكى پۇچەكلىكلەرنى چىقىرىۋېتىشكە ئالدىرايمەن . ئۇنىڭسىز يۈرىكىمدە ھەقىقەت مەشئىلى يورۇمايدۇ .
پاكالانغان قەلبىم سېنىڭ كۆز ياشلىرىڭنى بەخت ۋادىسىغا ئېلىپ بارىدىغان ئۈمىد سۇمۇرغى ...

49

دۇئا قىلغانلارنىڭ ئالىقانىلىرىغا زەن سېلىپ قارىدىم . قوللارنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى ئۇنىڭ

ھالدىن روشەن ئىدى .

دۇئا قىلغانلارنىڭ ئۈستۈنچىسىگە زەن سېلىپ قارىدىم . قوللىرى قانچە قاپارغانلارنىڭ

كېيىملىرى شۇنچە ۋەيرانە ...

دۇئا قىلغانلارنىڭ رەڭگىرىگە زەن سېلىپ قارىدىم . خاراباتلىرىنىڭ تەڭرىدىن

تەلەپ قىلغانلىرى شۇنچە ئاز ، شۇنچە تۆۋەن ئىدى .

ئىبادىيەت ئۆمىدلىرىمىز ئوخشىمىسىمۇ ، ھاياتلىق سەرگۈزەشتىرىمىزنىڭ

بىردەكلىكىنى سېزىۋاتىمەن . مۇشۇ تاپتا بېشىمنى كۆتۈرۈپ ئۆزۈمدىن ئامەتلىكلەرگە

خۇشامەت قىلىشنى ياكى ئۆزۈمدىن ئاپەتلىكلەرگە كىبىر كۆرسىتىشنى نومۇس

بىلىمەن . بېشىمنى چۆكتۈرۈپ خىيال سۈرگىنىمدىن باشقا نېمە نېسىۋەم بولسۇن .

50

بارلىق شۆھرەت ۋە پاراغەت خاھىشلىرىم كۆيۈپ تۈگىدى . ئۇنى كۈل قىلغان سېنىڭ

نۇرانە يۈكسەكلىكىڭ .

بارلىق نادانلىق ۋە تېڭىرقاشلىرىم نومۇس ئىچىدە ئۆلدى . ئۇنى نابۇت قىلغان سېنىڭ

ئادالەتلىك ئۇلۇغۇتۇڭ .

قۇمۇش نەيزىدەك پۇچەك گەۋدەم بىلەن ئاۋارىگەرچىلىككە تولغان سەرگەردان

ھاياتىمدا سېنىڭ ئىشقىڭ تۈپەيلى شۇنداق پىكىر دېڭىزىغا غەرق بولدۇمكى ، بۇ

ئاددىي قۇمۇش نەيزىنى ئۆلمەس ئىلھام مۇئەككىلى مۇسى ئۆزى چالغاندەك بولدى .

بۇ سېنىڭ قۇدرىتىڭ ، سەن ئۇلۇغۇقنىڭ يېگانە گەۋدىسى . سەن - ئاسمان - زېمىن

ئارىسىدا تارىخ كەشتىسىنى ياراتقان خەلق .

51

مېنىڭ خىياللىرىم سەن بىلەن بېزەلگىنى ئۈچۈن گۈزەل ؛
مېنىڭ سەۋدالىقىم سېنىڭ ئىزىڭدا يۈرگەنلىكىم ئۈچۈن زوقلۇق ؛
مەن پەقەت سېنىڭ قىسمەتلىرىڭ ئۈچۈنلا يىغلايمەن ۋە كۈلمەن .
ئۆزۈمنى سەندىن زەررىچە يىراق تۇتۇش مەن ئۈچۈن قىيامەت !

52

مەن سېنى كۈتمەن ، ئۇۋاللىق ۋە خارلىق ئىچىدىمۇ سېنى كۈتمەن .
مەن سېنى تېخى كۆرمىدىم ، ئەمما ھەر كۈنى كۆرىمەن ، سەن چەكسىز تونۇشلار ئىچىدە
چاقنايسەن .

مەن ئاۋازىڭنى تېخى ئاڭلىمىدىم ، ئەمما ھەر كۈنى ئاڭلايمەن ، سەن قىيا - چىيالار
ئارىسىدا ئىڭرايسەن .

مەن سېنى كۈتمەن ، يېنىمدا تۇرغىنىڭدىمۇ كۈتمەن . چۈنكى ، سەن مېنىڭ
ئايەملىرىمگە ساقىيلىق قىلىمىدىڭ . سېنىڭ بەختىڭ مېنىڭ ئۈمىدىم . گۈزەل ھۆسنوڭ
ھەر بىر گىياھ ، ھەر بىر يوپۇرماق ، ھەر بىر چېچەكتە جىلۋىلىنىدۇ . سېنىڭ كۈلكەڭ
ئىنسانىيەت تەقدىرىنىڭ تەنتەنسىنى جاكارلايدۇ . سېنىڭ تەبەسسۇمىڭ بەخت
باھارىنىڭ ھۇزۇرىنى نامايان قىلىدۇ .

سېنى كۈتمەن ، تەقەززالىق ئىچىدە كۈتمەن ...

53

تەسەۋۋۇر — ھېسسىياتلىق تەپەككۈر ، تەپەككۈرلۈك ھېسسىيات تەسەۋۋۇر ئەينىكىگە
باقىمەن ...

ئېھ ، ئۈمىدسىزلىك ! چەكسىز ئۈمىد دېڭىزغا غەرق بولۇۋاتقان يەلكەن !
سېۋەتلىرىم گۈلىسىز قۇرۇق ، ئۇنى پاخال بىلەن بېزىمەيمەن .
سۇمۇرغىلىرىم پەيىسىز ئاقساق ، ئۇنى خوراز پەيلىرى بىلەن زىننەتلىمەيمەن .
تېلىسىز ، جىمىجت ، ئېغىر تىنىقلىرىڭدىن باشقا ئۈمىد نىشانىسى يوق .
ئۈمىدسىزلەنمەيمەن . ئۈمىد ئۈمىدسىزلىك تۇپرىقىدا ھەشەمەتلىك زەپەرنامىسىنى
ھازىرلىماقتا .

ئېھ ، ئۈمىدسىزلىك ! سېنى مەسخىرە قىلىمەن . ئىشەنمىسەڭ باھارغا ھامىلىدار بولغان
زىمىستانغا ، ھاياتقا ھامىلىدار بولغان ماماتقا ، زەپەرگە ھامىلىدار بولغان پاجىئەگە
قارا . سېنىڭ ئاچچىق ، چېقىر ئۈجىملىرىڭدىن چىققان ھايات شەرىپىنىڭ سۈزۈك ۋە
شېرىنلىكىگە نەزەر سال .

54

كۆز يېشىڭنى ئاققۇزمىغىن . سېنىڭ قەلبىڭ تۇتاشتۇرۇلمىغان چىراغ . سېنىڭ قەلبىڭ
ئۈمىد ئوتى بىلەن جاسارەتنىڭ نۇرۇنى چىرىغىغا ئايلىنىشىدا ، سەن قاقاقلاپ
كۈلسەن .

ھۇزۇرلىنىپ كۈلگىن . سېنىڭ كۈلكىلىرىڭ بۇرۇقتۇرما بولغانلارغا ئىلھام ، خارلانغانلارغا
نىجادىيەت . ئۇ مۇناجات قىلىۋاتقان نامراتلارغا ساما قۇچىقىدىن كەلگەن يەھۋەنىڭ
نىداسى ، براخماننىڭ شاپائىتىدىن قەدىرلىك ...

55

گۈزەل خىياللار ، شېرىن چۈشلەر ، جەلپىكار ھېكايىلەر ...
رومانتىك تەسەۋۋۇر دۇنياسىنى شۇڭا قەدىرلەيمەنكى ، ئۇنى نۇرلاندۇرۇپ تۇرغان
نەرسە ھايات چىنلىقىنىڭ ھازىرقى ياكى بولغۇسى گەۋدىسى . جانسىز ، گەۋدىسىز ،

ھېس - سەزگۈسىز روماننىڭ خىيال - يۇلتۇزسىز تۈن ، چىراغسىز لەخمە !
مەن سېنىڭ تەسەۋۋۇر زىننەتلىرىنى چىنلاشتۇرغان پەرىنىڭكىدەك ھۆسنۇڭنى قاچانمۇ
كۆرەرمەن . گەۋدىسىز خىياللىرىڭ مەن ئۈچۈن سېغىنىشلىق تەسەۋۋۇر .

56

ئوت - تۆت زات (قەدىمكى ئۇيغۇرلار ماددىنىڭ تۈزۈلۈشىنى تۆت تەركىبكە بۆلگەن :
ئوت ، ھاۋا ، سۇ ، تۇپراق) نىڭ ئەڭ يەڭگىلى .
ئوت ، ئوت تۈرلىرى تولا . پەرۋانىنىڭ زوقى ئۈچۈن پەقەت چىراغ ئوتلا مۇقەددەس !
چىراغ ئوتى ! پەرۋانىنىڭ مۇھەببەت شەيدالىقىدىن دېرەكسىز بىرەھىم مەشۇقە . سېنىڭ
ئاشىققا بېغىشلىغان ئىلتىپاتىڭ ئۆلۈم خاتىرجەملىكى .
ئوت - تۆت زاتنىڭ ئەڭ يەڭگىلى .
ئوت ، ئوت تۈرلىرى تولا . ئىنسانىيەتنىڭ زوقى ئۈچۈن پەقەت ئالەم مۇھەببىتى ،
ھايات سۆيگۈسى ، زېمىن ئىشقى ئوتلا مۇقەددەس !
زېمىن ئوتى ! ئەي ، ئانا تۇپراق .
ھايات ئوتى ! ئەي ، پۈتكۈل ئىنسانىيەت .
ئىنسانىيەت مۇھەببىتىنىڭ پەرۋانىدەك تەقدىرىنى تۈزەيدىغان ئەڭگۈشتەر يوقمىدۇ ؟ !

57

ھاياتلا ئىكەنمەن ، سەن مېنىڭ بارلىقىم .
سەزگۈچانلا ئىكەنمەن ، سەن مېنىڭ يېنىمدا .
مېنىڭ بەختىم : ماكان بىلەن زامان ئىچىدە سېنىڭ - مەلىكەم ، نازىنىن -
كۈلكىلىرىڭنى ھۇزۇرلىنىپ تىڭشماق ...

ئېغىر - ئوقۇبە تلىك كە چۆرمىشلىرىم سېنىڭ تەبەسسۇم ۋە كۆلكىلىرىڭدە
مەنۇنىيە تلىك ئورۇن تۇتالمىسلا ، قىسمە تلىرىمنىڭ ئە جىردىن پە خىرلىنە تتىم .

قاباھە تلىرىدىن سەسكىنىمەن . بىر تامچە ئۇۋاللىق كۆز يېشى ئە تراپىدا پەرياد
چېكىمەن . ئاۋازىم پۈتكەندە خىيال سۈرىمەن : كىشىلەرگە ئۇۋال قىلماسلىق
ئاسان . ئۇنىڭدىن ساقلىنىپ ئەمىن قېلىش قىيىن . سۇيىقەستلەر غارىدىن ئادالەت
قۇدرىتى بىلەن ئازاد بولۇشتىنمۇ مۇشكۈل نەرسە بارمۇ ، ھەممە كۆلكىلەر ئىچىدە ئەڭ
گۈزەل ، ئەڭ يۈكسەك ۋە ئەڭ مەنلىكى ، ئۇۋاللىق كۆز يېشىنىڭ چەشمىسى بولغان
سېنىڭ كۆزۈڭنىڭ ئەڭ ئاخىرقى تەبەسسۇمى .

سەن ئالتۇن تەختىڭدىن چۈشۈپ مېنىڭ قومۇش كۆلبەم ئالدىدا توختاپ قالىدىڭ .
بەلكى ، سەن مەڭگۈ ياشاشنىڭ نىجادىيىتىنى ئىزدەۋاتقانسەن !

...ئۆيۈم ئۆي قاتراپ قەلەندەرىلىك قىلدى . بەزىدە يەككە - يېگانە ، بەزىدە
شېرىكلىشىپ قەلەندەرىلىك قىلدى . خەزىنىدارلار كېلىپ قەلەندەرى تۈركۈمىنىڭ يولىنى
توستى ... قەلەندەرىلەردىن تىلەشكە باشلىدى . قەلەندەرىلەر قاقاقلاپ كۈلۈشتى .
خەزىنىدارلار ھەيۋە قىلىشتى : سىلەرنىڭ ئالاقىنىڭلاردا پۇل بولمىسىمۇ ، ئۇسىلەردە ،
سىلەرنىڭ قېنىڭلاردا ، تېنىڭلاردا ، تېرىڭلاردا ، ۋاقتىڭلاردا ، شۇنى تىلەۋاتىمىز !
قەلەندەرىلەر ئالتۇن چىقىرىۋېلىش << چىغرىق >> لىرىغا تاشلاندى .

گۈل تېرىمەن ، قەلەندەر سېۋىتىنى كۆتۈرۈپ ، ئۆيمۇ ئۆي يۈرۈپ گۈل تېرىمەن .
ئۇنىڭ زوقدا ئالتۇنغا نەزەر سېلىش مەن ئۈچۈن گۇناھ !

مەن سېنى سۆيمەن ، خىياللىرىم تەشۋىسىدىن ئىسمۇراتىڭنى مىڭلاپ ئۆتكۈزۈمەن .
مۇلايىم پىچىرلايمەن ، جونۇنلۇقتىن چۇقان سالىمەن . ئىسمىڭنى ۋارقىراپ
قىچقىرىمەن .

مەن سېنى سۆيمەن . بىراق ، كىملىكىڭنى ئېسىمگە سېلىش خىيالىدا ئەمەسمەن .

ئاھ ، ئىستىقامەت مۇئەككىلى مۇقەددەس تەڭرى .
سەن مېنىڭ يۈرىكىم بىلەن ھېسسىياتلىرىڭنى جۇشقۇنلىتىپ ئۆز ئىجادىيەتلىرىڭنىڭ
نادىرى بولغان ئىنسانىيەت تەقدىرىگە نەزەر سالچۇ . ئۇ چاغدا سەن ئەرشىڭ
مەنسىزلىكىنى سېزىپ بەندىلىك شاپائىتىنىڭ ھامىيىسى بولۇشقا ئىنتىلتتىڭ . بىراق
سەن ئۆز ئىجادىيەتلىرىڭگە كىبىر بىلەن قارايسەن .

ئۈمىد بىلەن ئۈمىدسىزلىك ئارىسىدىكى دالدا مېنىڭ ھۇجرام بار .
قايغۇ ۋە خۇشاللىقلار ماڭا ھايات ئىمتىھانلىرىنى بېرىپ تۇرىدۇ .
پۈتۈمنى تۇتيا تۇپراقتىن ئايرىمايمەن ، گىياھلار مېنىڭ سىردىشىم .
ئەمما ، غۇرۇر ۋە ئىپتىخارغا كەلگەندە بېشىمنى ئاسماننىڭ ئەڭ يۇقىرى قاتلىمىدا
تۇتىمەن . چۈنكى ، كۆزۈم مىليونلار ئۈمىدى ، سۆزۈم مىليونلار لەۋزى .

بۇ نىسپىيلىك ئالەمدە مۇتلەق قايغۇ ۋە مۇتلەق خۇشاللىق تەسەۋۋۇرى ھەقىقەتەن
ئۈمىدسىزلىكنىڭ پاتىقى !

66

ھايات – ئۆلۈم ۋە ياشاش كوچىسىغا تاشلانغان زاكىلانغان بوۋاق ؛
ھايات – دائىم ھايات ۋە مامات بۆشۈكىدە تەۋرەنگەن پەرزەنت !
ھايات – ئۆلۈم ۋە ھىمىسىنى قەلبىگە يوشۇرغان ئەزرائىلنىڭ تۇغىنى !
ھايات – زىۋىسىغا ئىسيان قىلغان ئەزىمەت پرومىتۇس بىلەن ئاتلانىڭ جەڭ
شەجەرىسى ...

ھايات – ئۆلۈم ئۈستىدىكى زەپەر !

67

سېنىڭ سۆيگۈلىرىڭ خۇشاللىق نۇرىنى جىلۋىلەندۈرگىنىدە ، مېنىڭ ئارزۇلىرىم
مۇھەببەت مېۋىسىنى پىشۇرىدۇ .

68

مەن بىر دەستە گۈلنى ، بىر تەخسە مېۋىنى ، بىر گۈزەلنى سۆيىمەن ، ئەمما شۇنىلا
ئەمەس ، مەن ئائىلە مۇھەببىتىنىڭ ئىللىق قۇچقىدىن پۈتۈن ئالەمگە تەلپۈنمەن .
مېنىڭ مۇھەببىتىم پۈتۈن ھەقىقىي كىشىلىك ، ئۇنىڭ دىلىنى مەپتۇن قىلىدىغان
قىسمەتلىرى بىلەن ئۈمىد شولىسىدا جىلۋىلىنىپ تۇرغىنى بولسا كەلگۈسى .

69

مەن تېخى ئاتاپ ئىسمىڭنى تىلغا ئالمىدىم . سەن تىلىمغا پاتمايسەن .
مەن تېخى كۆڭلۈمنى ساڭا ئىزھار قىلمىدىم . ئۇ ئىزاھاتقا ھاجەتسىز .

سر ئەمەس ، مېنىڭ سۆيىدىغىنىم چەكسىز ۋە ئۇلۇغ ناتونۇشلار دۇنياسى ...

70

ئۈمىد تەڭرىسى – ھەۋەس ۋە تاقەت مۇئەككىلى ، مەن ساڭا سېغىنىمەن .
ئارزۇيۇم – كەلگۈسى ئىستەكلىرىنى رېئال دۇنيادا تىرىلدۈرۈش ، باقىي ئالەم
ئەپسانىلىرىنى پانىي ئالەم مېۋىزىلىقىغا ، ساماۋى ھالاكەت چۆچەكلىرىنى كۈندىلىك
ئىنسان ھاياتىغا ئايلاندۇرۇش .

مەن ساڭا سېغىنىغىنىمدا قەلبىم ئېرىپ ئاقىدۇ ، ئۇ شارقىراپ ئۆركەشلەپ ئاقىدۇ .
ئىپتىخار قىلىدىغىنىم تار جىسمىدىن يامرىغان ئۇلۇغ ئىستەكنىڭ ئىنسانىيەت
ئىستەكلىرىنىڭ چەكسىز دېڭىزىغا راۋان بولغىنى .
قۇشلار ئۆز چاڭگىسىغا قايتقاندا ئۆز دىيارىغا قايتقان خىياللىرىغا قاراپ مېنى
ئەيىبكە بۇيرۇما ، چۈنكى ئۇنىڭ مەشخۇل سەپىرى يەنىلا ئاشۇ چەكسىز دېڭىز ...

71

مەن مەرۋايىت ئىزدەيمەن ، ھەر كۈنى دېڭىز بويىغا بارىمەن ...
بۇ قېتىم يېڭى كېمىگە چۈشۈپ كەتكىنىمنى كۆرۈپ تېڭىرقىمىغىن ، مەن يەنىلا
مەرۋايىت ئىزدەپ چىقتىم . دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يېرىدىكى سەرخىل مەرۋايىتلارنى
ئېلىشتا كونا كېمىنىڭ يارامسىزلىقىنى سەزدىم .
مەن دېڭىز ئاستىغا ، قايغۇ - خۇشاللىقلار قايناملىرىغا يېقىنلاشقنىمدا ، سەن ئەندىشە
قىلمىغىن .

مېنىڭ مەرۋايىت ئىزدىشىم ، ئۇنى زىننەت قىلىش ئۈچۈن ياكى ئۇنى جاھانكەچتىلىك
بازىرىدا سېتىش ئۈچۈن ئەمەس . ياق ، بۇنىڭ ئەكسىچە ئۇلارنىڭ قاتارىغا غەرق
بولۇش ئۈچۈن ، پەرۋانىدەك قەلبىمگە مۇقەددەس ئوتتەك كۆرۈنگەن بۇ دەرگاھتىن

مېنى قايتۇرما . مەن ئۇنى پەرۋاندىك شەيدالىق بىلەن ئىزدەيمەن .
ئالەمنى يورۇتىدىغان مەرۋايىت سەن – ئەي مۇقەددەس ئىنسانىيەت !

72

قولۇڭدىكى ئالتۇن نەي ئەمەس ، ئاددىيغىنا قومۇش نەي .
مۇشۇ نەي بىلەن چالغان كۈيۈڭنى ئاڭلىغان كىشى قولىدىكى ئالتۇن نەيزىنى ساڭا
ئىنتام قىلىپ ، يەنە ئاڭلاشنى مۇراجىئەت قىلدۇ .
سەن كۈلسەن ، چۈنكى : ئالتۇننىڭ ئاۋازى بايلىقنىڭ خىرقىرىشى ، ئۇ ئۆز - ئۆزىنى
شكايەت قىلالمايدۇ ...

73

مەن قاراڭغۇلۇق دەشتىدىكى ئىنتىزار بۇلبۇل ،
سەن يورۇقلۇق كۆلىدە تولۇپ ئېچىلغان نېلۇفەر گۈلى .

74

مەن قۇرۇق قولۇم ۋە ئوتلۇق يۈرىكىم بىلەن ساڭا يېقىنلاشتىم .
نېيىتىم سەندىن ئېلىپ كېتىش ئەمەس ، بەلكى ساڭا بېغىشلاش .

75

كۈلگىنىڭدە كۆز ياشلىرىڭ تاققان مارجانلارنى تاشلىما .
يىغلىغىنىڭدا كۈلكىلىرىڭ چاقناتقان ئۈمىد چىرىغىنى ئۆچۈرمە .

76

ئىلاھ ! ئۆز ئىجادىيەتلىرىڭنىڭ ھايات قىسمەتلىرىنى كۆز يېشى تۆكۈپ تۇرغان قىزنىڭ
كۆزى ئارقىلىق كۆزەتچۈ ! ياكى مۇشەققەت ئىمتىھانلىرىڭ ئاخىرلاشمىدىمۇ ؟ !

ئۆز ئىجادىيىتىڭنىڭ ئاخىرىنى ھەمىشە سوفىكىلدەك ئاخىرلاتما .
ئۇنى قەھرىماننىڭ ئۆز ئىلكىگە قوي ، ئەرش بىلەن زېمىننىڭ توساقلارنى ئىرغىتىپ
تاشلا !

77

ئاھ ، بەخت ! ... ئالتۇن قاناتلىق ھۇما ، مەرۋايىت بېزەكلىك ئوردا ، خۇش پۇراق
چىچىپ تۇرغان نازۇنپەت ، كۆڭۈلنى مەپتۇن قىلىدىغان سېھىرلىك كۈنۋېرت ...
ئاھ ، سائادەت ! ... ئادەم ئالدايدىغان ئىبلىسنىڭ يېپىنچىسى ، ئىۋىسنىڭ ئالتۇن
ئالمىسى ، كۆكنارنىڭ ۋەرىنىسى ...
ئامەتنىڭ بەخت قۇشى قاننى ئاستىدىن شاھانلىق سايىسى ئىزدىگەن ئادەم بەختنىڭ
بەختسىز قۇربانى .
نادامەتنىڭ ئاچچىق ھەسرەتنى بايلىق يوقىتىشىدىن ئىزدىگەن ئادەم بەختسىزلىكنىڭ
مەسخىرە ئۆزىكى .
بەخت ھازىرقى مۇراببا قاچاڭنىڭ تېگىدە ئەمەس ، كەلگۈسى ئون يىللىقلارنىڭ
لەززىتى ئۈستىدە .
سائادەت ھازىرقى تەنتەنە يوپۇقلىرىڭنىڭ زەر جۇلاسىدا ئەمەس ، مۇستەقىل ھايات
ئىقتىدارىڭدا .
بەخت – يېنىڭدا ، قەلبىڭدە ، كەلگۈسىگە سىڭدۈرگەن ئەجرىڭدە .
ئۇ سېنى كۈتۈپ تۇرمايدۇ ، ئۇ قۇلۇلە قېپىدا .

78

ئەڭ ئاخىرقى ۋە ئەڭ مەنلىك كۆز يېشىنى ئىزھار قىلىدىغان قەلبى پاك ۋە

تەپەككۈرى نۇرانە ئادىمى بولمىغان كىشى بەختسىز . تەنتەنلىك كۈلكىلىرىڭىزگە سادا قاتقانلارنىڭ ھەممىسى كۆز ياشلىرىڭىزغا ھەمراھ بولالارمۇ .

79

ئۆستەڭ ياقسىدىكى مەجنۇتاللار بۈك - باراقسان .
ئۇلارنىڭ تەقدىرى جاھانكەچتىلىك ئوچاقلرىدا چارسىلداپ ناخشا ئوقۇپ تۈگىمەك .
قەيسەرلىكى تەرسالىق دېگۈچىلەرگە كۈلىمەن . مەزمۇت شەمشات ۋە دۇپ ياغىچىنى
قەدىرلەيمەن . قەيسەرلىكى كىنايە قىلغۇچى ئەۋرىشىملەرنىڭ سۆگەت تاللىرىدىن
ئۆزگىچە بولمىغان تەقدىرىگە تارىخ كۆز يېشى قىلارمىكى ...

80

ئەركىنلىك - ئۆزىنى ، ئۆزىنى چۈشىنىشتە .
مەن ئىپتىخار ۋە غۇرۇردىن ، قەتئىيەت ۋە قەيسەرلىكتىن ، زۆرۈرىيەت ۋە
مۇمكىنلىكتىن خالىي ئەركىنلىكىنى چۈشەنمەيمەن . ئەركىنلىك - ئالەم بىلەن
ئادەمنىڭ تۇتىشىپ تۇرىدىغان ھېكمەتلىك ھالقىسى .
قارا ، يېڭىلىمەس ئەرك تەڭرىسى يەنىلا مۇلايىم مۇھەببەت ئىلاھى ئالدىدا ئېڭىلىپ
تۇرۇپتۇ . بىراق ، سەن ئۇنى گۈزەللىك ئالدىدا ئېڭىلدى ، دېمىگىن ، ئۇ ئىختىيار
ئالدىدا ئېڭىلدى !

81

دەردمەنلەرنى كۆرگىنىمدە ئۆز دەردلىرىمنى ھېس قىلىمەن .
مۇشۇ ھېسلىرىمنى تەپەككۈر قىلغىنىمدا قەدىر - قىممىتىمنى چۈشىنىمەن .
دەردلىكلەرگە ھېسداشلىق قىلماسلىق ئىنسانىيەتتىن يۈز ئۆرۈگەنلىك !

ئىسكەندەرنىڭ نامىغا ياسالغان ھەممە << ئىسكەندىرىيە >> قەلئەلىرى خارابىلاشتى . ئۇنىڭ دارا ئۇستىدىن قازانغان غەلبىسىنى رىم ۋە ۋىزانتىيىلىكلەرنىڭ تەنتەنىلىرى غەرق قىلدى . ساماۋى رىم ئىمپېرىيىسىمۇ يىمىرىلدى . تارىخ ئالدىنقى غەلبىلەرنى كېيىنكى زەپەرنامىلەرنىڭ مەسخىرە قىلىشى بىلەن بېزىدى . سۇمۇرغ ئوتتۇرا ئاسىيا ئىسلامىيەت دۇنياسى ئۇستىدا ئەگىدى ... ئەنە فارابى . ئۇ ھالاك قىلىنغان ئافنا ، خارابىلاشقان ئىسكەندىرىيە ھېكمەتنامىلىرىگە تەفسىر يازماقتا << . ئىككىنچى تەلىمات >> نىڭ ئارستۇتېل مەكتىپىدىن مول سەمەرىلىرى ئوتتۇرا ئەسىر دۇنياسىنى شولاندىرۇپ ، ئۆلمەس ئىنسانىيەت ئەقىلىنىڭ راۋان دەرياسىنى بېيىتتى .

ئەنە قەدىمكى ئەفراسىياپ شەھىرى ، ئەنە تۈرك خاقانلىرىنىڭ مەڭگۈ ئابدلىرى ، ئەنە قۇم قەھرىگە غەرق بولغان بۈيۈك تەكلىماكان خەزىنىلىرى . تارىخ خاقانلار ، تىكىنلەر ، مەلىكلەر ۋە ئۇلار نامىغا ئاتالغان زەپەر قەسىدىلىرىنى يوق قىلىۋەتتى . تارىخنى سەنلا يەكۈنلىمەيسەن . تارىخ سېنى يەكۈنلەيدۇ .

شەرق ۋە مىسىرلىقلاردىن ئاپىرىدە بولۇپ ئافنا ۋە كىچىك ئاسىيادا مۇجەسسەملەشكەن ئەقىل جاۋاھىراتلىرى فارابى ۋە ئەرەب دانىشمەنلىرىنىڭ تەپەككۈرى ئارقىلىق يەنە ئىسپانىيىگە ، فلورىپنىسىگە يۆتكەلدى . ھەقىقىي زەپەرنامىلەرنى تارىخ ئۆزى مەدھىيلىگۈسى .

تولۇنخاننىڭ ياسىداق ئوردىسىدىن ھالقىپ سالاھىدىن ئايۇبىنىڭ جەڭگاھىنى كۆزەتتىم . سەلىپ ئۇرۇشىنىڭ ئوت يالقۇنلىرى بىلەن غازات چېڭنىڭ قان توپانلىرى ئارىسىدا پەرياد چەكتىم . كۆزۈمدىن تارامشىغىنى ھەسرەت نالىسى ، ئاسماندىن

ياغقىنى ئادەم بىلەن ھاۋانىڭ مۇسبەتلىك كۆز ياشلىرى . مۇسا بىلەن پىرئەۋن كۆز ئالدىغا كەلدى ، ئېرۇسالىم – قۇددۇس شەرىپ شىرىننىڭ جامالىمۇ يا . ئالەمگە دىنىي ئىختىلاپلار سېلىپ بەندىلىرىڭنىڭ قونچاق تىياتىرنى تاماشا قىلغۇچە مۇقەددەس نىجادىيەت ئاپتېپىنى يايىساڭچۇ !

84

سۈرىيە سەھرا لىرىدا ۋە ئالىپ كوچىلىرىدىكى قۇللار ، تىلەمچىلەر ئارىسىدىن ئىككى زاتقا كۆزۈم چۈشتى . ئۇنىڭ بىرى ئىسپانىيىنى ئىستېلا قىلغان ئەرەب سەركەردىسى ئابد ئەرراخمان ئىدى . زىبۇ زىننەت ۋە تاجى راھەتنىڭ بۇ ئەزىز مېھمىنى توپا تاملىق تار مەھەللىلەردە يېرىم يالىڭاچ تىلەمچىلىك قىلىپ يۈرەتتى . ئوقنىڭ يەنە بىرى لىئاپولدا سەلىپ ئۇرۇشى خرىستىئانلىرىغا ئەسىر بولۇپ خەندەك كولاۋاتقان شىرازلىق يېتىم شەيخ سەئىدى ئىدى . ئابد ئەرراخماندىن ئاچلىق ئىچىدە تاشلاپ كەتكەن جەسەتتىن باشقا ھېچقانداق نىشان قالمىدى . سەئىدىنىڭ << گۈلىستان >> ، << بوستان >> دىن ئىبارەت ئاجايىپ ئەسىرى خوتەن ئىپارىدەك مۇشكى خوتەن خۇش پۇراق چىقىرىپ ، شامالدا تۆكۈلمەيدىغان ئەتىر گۈلىدەك زامان قاپقىلىرىدىن ئۆتۈپ يىراقلاپ بارماقتا . زەر يوپۇقلۇق ۋە ئىلكىدىكى تەڭداشسىز ئالماسقا زوقلىنىپ تۇرغان ئابد ئەرراخمان ئېفىئوپىيە ، مىسىردىن تاكى ئافغان ۋە قەشقەرگىچە سەرگەردانلىق ئىزىنى قالدۇرغان شەيخ سەئىدى نەزىرىگە ئىلمايتتى ، ئەلۋەتتە .

85

چىڭگىزخاننىڭ قازانغان ئالەمشۇمۇل غەلىبىلىرى ، ئۇنىڭ تەنتەنىسىگە بېغىشلانغان قەسىدىلەر گويا ئەقىل كەسكۈچى شارابتەك ئۇنى تېخىمۇ تەنتەك قىلىۋەتتى . ئۇ كۆك

دېڭىزغىچە ئۆز ئالدىغا ئېلىپ جاھان شاھانىسى بولۇشنى ئىستىگەن . تالانغان بايلىق موڭغۇل دالاسىنى ئاۋات قىلالىدى ، زەپتە قىلىنغان زېمىن موڭغۇل نوپۇسىنى ئاشۇرالىدى ، ئاتالغان زەپەرنامىلەر ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قوزغىيالىدى .
تارىخ مەڭگۈ خانلىقى ، ئۇپرىماس قەسىرى ۋە مۇئەللەق ھاكىمىمۇتلەقلىقى يەنىلا ياۋا گىياھتەك ئۆز نۆۋىتىدە ئەرزىمەس قىلىۋەتتى . ئۇنىڭ چاقماقتەك ھەيۋەتلىك گۈلخانلىرى بىر چۆگۈن سۈنى قايناتماستىن غايىب بولدى .
بېشىمنى سېلىپ ئۇنىڭ قەبرىسى يېنىدىن ئۆتتۈم . يوپۇرماقلار ئىچىدىن شۇبىرىلغان پىچىرلاش ئاڭلانغاندەك بولدى : تارىخ ھەرقانداق غەلبە تۈپەيلىدىن ئىلگىرىلەۋەرمەيدۇ ، ھەتتا شۇنداق غەلبىلەر باركى ، ئۇ تارىخنى يۈگەنلەيدۇ ۋە مەسخىرىگە ئايلىنىدۇ . بابۇرنىڭ ، بولۇپمۇ ئەكبەرنىڭ ھىندىستانغا بولغان تەسىرى بىلەن چىڭگىزخاننىڭ خارەزىمگە بولغان تەسىرىنى قانداق سېلىشتۇرۇش مۇمكىن ... ئاتقا مىنىش ئالدىدا زېمىننى ۋە ئۇنىڭ تارىخىنى ئەقىل بىلەن چۈشەندۈرۈش كېرەك !

86

پاھ ، نەۋائىنىڭ << چاھار دىۋانى >> نېمىدېگەن ئۇلۇغ گۈلشەن ! ئۆز مەشۇقى سۇلتاننىڭ قارا نىيىتىگە قارشى زەھەر ئىچىپ ئۆز ۋىجدانىنى نامايىش قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئىشقى ۋە مەرسىيىسىنى پۈتۈن ئىنسانىيەتنىڭ ئىشقى ۋە زارنامىسىگە ئايلاندۇرغان جاسارەتلىك شائىرنىڭ ھەقىقىي قەلبى مۇشۇ شېئىرىيەت گۈلشىنىدە ئۆز مەشۇقى بىلەن مەڭگۈ قوشۇلغان .
ماڭا ھەر بىر غەزەل ئۆزىگە خاس ۋە ئۆز ئىپتىخارىغا خاس مەزمۇن بىلەن ئۇلارنىڭ مۇبارەك دىدارىنى نامايەندە قىلدى . قەلبىنى ھەمىيان قىلىۋالغان ، دۇئاگۈي مۇئەللىپلەرگە كەلگەندە ئۇلار نەزەر سېلىشقىمۇ ئەرزىمەيدۇ .

مانا لى چىنجاۋ (خەنزۇ ئەدەبىيات تارىخىدىكى تاڭ دەۋرىدە ئۆتكەن مەشھۇر ئايال شائىر) نىڭ ھەسرەتلىك شېئىرلىرى ، ئىزغىرىن شامال ، نەمخۇش تۈتەك ، ماتەملىك شام يېشى ، ھەسرەتلىك مىسىرالار ... مەن ئۇنى تۇل قالغان ئاياللىق دۇنياسىنىڭ مۇناسىپ داھىيىسى دەپ قارايمەن . ئۇنىڭ قىسمەتلىرىنى تەكرارلىغانلار ئاز ئەمەس . يەنە كىملىرىگە بۇ قىسمەتلەرنى ئاتاۋاتقانساندۇ بېھىس پەلەك !

قورقۇنچاقلار !

ئۇلار قورقىدۇ ، ئۇلار پۈتۈن جىن - ئالۋاستىلارنىڭ ئانىلىرى ! ئۇلار قورقىمىغان بولسا قورقۇنچاقلىق كېسىلى ئەسرلەر يالدامسى بولالماس ئىدى ...

يالىتراپ تۇرغان ئۇپيا - ئەڭلىك ، پۇرقىراپ تۇرغان قاپقارا كۈيە ، تەنتەنلىك يالغان - ياۋىداق ، ئار - نومۇسنى قايرىپ قويدىغان بىشەم تۆھمەت ، ئەقىلنى پالەچ قىلىدىغان بىخۇدلۇق شەرىپىتى ، ئادالەتنى تاۋۇتقا سالىدىغان بۆھتان جامائىتى ، پرومىتۇسنى سىقىملايدىغان قارا قۇش تىرنىقى ، زىۋىسنى ئۇلۇغلايدىغان گىرېك ئەپسانىسى ، ئاتالسىنى مۇكچە يىتۋەتكەن ئاسمان تەۋىڭى ، چىڭگىزخاننى كۆتۈرۈپ ماڭىدىغان تەختراۋان ... مەن بۇلارنىڭ يىللارنى ئاتلىشىغا ئىشىنىمەن . ئەمما ، ئۇلار ئەسرلەر بوسۇغۇسىدا تەكشۈرۈلمەي قالمايدۇ . جاھان سوتخانىسىنىڭ سۇدىيىسى ۋاقت ، ئۇنىڭ يەكۈنى تارىخ .

دۇنيانى ئەينەن چۈشىنىشك ، ئەينەن چۈشەندۈرۈشۈڭ لازىم . ئۇنى بېزەكلەپ ياكى

خۇنۇكلەشتۈرۈپ دوستلىرىڭنىمۇ ، دۈشمەنلىرىڭنىمۇ ئالدىمىغىن . راستلىق
نجادىيەتنىڭ شەرتى . قۇدرەت چىنلىقتا ، لېكىن ئالداشتا ئەمەس . كىشىلەر ئۆزلىرىنى
ۋە ئۆز مۇھىتىنى ئەينەن بىلگەن جايدا نۇر ھۆكۈمرانلىقى سايىلەرگە ئورۇن
قالدۇرمايدۇ .

91

ئادەمنى لايدىن ، ھاۋانى ئادەمنىڭ چەپ بىقىنىدىكى بىر تال قوۋۇرغىسىدىن
ياسىغاندا يەھۋە يېتەرلىك تەرسا ئىدى . ئۇ ئادەم بىلەن ھاۋاغا ئەقىل دەرىخىنىڭ
مېۋىسىنى يېمەسلىككە بۇيرۇغان . ئىبلىسنىڭ تەشەببۇسى بىلەن بۇ ئالىمنى يېگەن
بىلەن ، ئادەم بىلەن ھاۋا ئەڭ دەسلەپ ئەۋرىتىنى يېپىشنى ئۆگەنگەن .

92

ھەيرانمەن : يەھۋە نېمىشقا بۇنى تەقىب قىلدى ، شەيتان بۇنى نېمىشقا تەشەببۇس
قىلدى ؟
ھەيرانمەن : ئادەم بىلەن ھاۋا تۇنجى قېتىم ئىلىم ۋە ئەخلاق تۈپەيلى گۇناھكار
بولغان ھەم جازالىق بولغىنىدا ، تۇنجى قانۇن روياپقا چىققاندا ئاسمان زېمىننىڭ
تەكتىدە ، زېمىن ئاسماننىڭ ئۈستىدىمىدى ؟! يەھۋەنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى ۋە
ھەيۋەتلىك جازاسى ئىنسانىيەتكە ئەقىل ، ئىلىم ۋە ئەمگەك نىجادىيىتىنى ئېچىپ
بەرگىنى ئۈچۈن ئىنسانىيەت ئۇنىڭ تەرسالىقىنى كەچۈرمەسمۇ ؟
ئويلىنىمەن : يەھۋەمۇ ئۆزگىرىپ كەتتى ، ئۇ ئىلگىرىلىدى ، ئۇ مۇسا بىلەن قارۇننىڭ
ۋاقتىدا بىر قېتىم ، مۇھەممەد مۇستاپا ۋاقتىدا بىر قېتىم ئىلگىرىلىدى . ئۇ ئەمدى <<
ئىقرا (>> ئۆگەن) سۈرىسىنى چۈشۈردى .
تۇرۇپلا تېغىرقايىمەن : ئەمدى ئوقۇماسلىق ، بىلمەسلىك ، شۈبھىلەنمەسلىك سىيماسىنى

شەيتان ئۈستىگە ئالدىمكى ياكى ئۇ يەھۋەنىڭ نامىدا سۆزلەشكە كىرىشتىمۇ؟
پەرياد كۆتۈرىمەن : ئىلىم دەرىخىنىڭ بىلمەكلىك مېۋىسىنى تەۋسىيە قىلىپ ، زېمىندىن
جەھەننەمگە ھەيدەشنىڭ تۇزىقىنى يايىمغاندۇرسەن !

93

ھا ... ھا ... ھا ... قاقلاپ كۈلمەن . مېنىڭ كۈلكىلىرىمنى بوغدىغان ھېچقانداق
ئېھتىيات قورقۇنچىسى يوق .
ھا ... ھا ... ھا ... ئېچىلىپ - يېپىلىپ كۈلمەن . مېنىڭ كۈلكىلىرىمنى ئەۋجىتىدىغان
ھېچقانداق خۇشامەت قىساسچىلىقى يوق .
مەن ئىنسانىيەت ئۈچۈن كۈلمەن ، تارىخ ئۈچۈن كۈلمەن . مەن تارىخ مۇزىكانتىنىڭ
ئازادە كۈيچىسى .

94

ئەنە دانتې ئالگېرى !
<< جەھەننەم نامە >> ، << ئازاب نامە >> ، << جەننەت نامە >> دىن
ئىبارەت ئۈچ قىسىملىق روھىيەت داستانى << تەڭرى كومېدىيىسى >> نى يېزىپ
تۈگەتتى . ئۇنىڭ يەھۋەگە نىسبەتەن سەۋەنلىكى شۇكى ، ئۇ ئۆز ئىجادىيىتىنى
يوقلۇقتىن بار بولغانلاردىن - ئادەم بىلەن ھاۋادىن ۋە ئۇلارنىڭ ئېرەم باغدىكى
ھاياتىدىن باشلىدى ، بەلكى بىچارىلىكتىن يوقالغانلاردىن ، ئالدى بىلەن
جەھەننەم ئازابىدىكى ئەرۋاھلاردىن باشلىدى .
زادى جەننەتتىن جەھەننەمگىمۇ ياكى جەھەننەمدىن جەننەتكىمۇ .
بۇنى يەھۋەنىڭ تەۋرات ئەپسانىلىرى بىلەن دانتېنىڭ روھانى كومېدىيىسى

يېشىۋالسۇن . بىزنىڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنىمىز كۆزلىرى مۆلدۈرلەپ تۇرغان تىرىك
ئىنسانىيەتنىڭ رېئال ھاياتى !

95

كىيىملىرىڭ كونىرىغاندا ھەرقېتىم رەڭدار كىيىملەر كىيىسەن .
چۆچەكلىرىڭ ئاخىرلاشقاندا ھەرقېتىم يېڭى ھېكايەتلەر توقۇيسەن .
كۆزلىرىم ئاجايىپ - غارايىپ رەڭلەر ئىچىدە قاماشقاندا ، مەن گاڭگىرايمەن .
قۇلاقلىرىم ئاڭلىمىغان - بىلىمگەن سەھىپىلەر بىلەن پۈتۈپ كەتكەندە ، مەن
ھاياجانلىنىمەن .
كۆز - قۇلقىمىڭ ئارام ئالدىغان ۋاقتى يوق .
مەن نېمىگىدۇر تاقەتسىزلىنىمەن . مۇشۇ ئاجايىپ - غارايىپ رەڭلەر ، مۇشۇ
ھەيرەتلىك شېرىن سەھىپىلەر ئىچىدە تۇرۇپ توڭلايمەن ، ئېچىرقايمەن .
قېنى كىممۇ بۇ كېيىنكى سەزگۈلىرىمنى تاقەتسىزلىك ئازابىدىن قۇتۇلدۇرۇپ ، ئۇنىڭمۇ
بوشلۇق پۇرسىتىنى بىكار قىلسا ...
چۆچۈيمەن : بۇ ئىنسانىيەتنىڭ چۈشەنكىگەن مۈشكۈل ئالگېبراسى ...

96

قەھرىمانلار كۆكرەك مۇشتلاپ چىقىشتى ، ئىنسانىيەت توپىنىڭ يېشىغا ئۆتۈۋالدى .
قەھرىمانلار خىتاب قىلىپ چىقىشتى ، بۇ مەسىلىنى ئۆزلىرى ئۈچۈنلا يۈچۈن ھەل
قىلىۋالدى .
قەھرىمانلار ھېكمەت كۆرسىتىپ چىقىشتى ، ئۇلار بۇ ئالگېبراننى رەڭدار چىراغلار ۋە
داغدۇغىلىق ھېكايىلەر ئىچىگە غەرق قىلىۋەتتى .

توڭلاپ دۈگدېيىپ ، قەلىمىنى لېۋىمگە سۈركەپ ، بۇ ئالگېبرانى يېشەلمەي ئەسرلەر قوينغا چۆكمەن .

97

خەلقنى بىر قەدەم چەتلەپ تۇرۇپ ئادالەتتىن قانداقمۇ سۆز ئاچقىلى بولسۇن .

خەلق ئادالەتنىڭ گەۋدىسى ، مىزانى ۋە تەھرىرى .

ئادالەت باشقا نەرسە ئەمەس ، ئۇ خەلقنىڭ كۈندىلىك ۋە تارىخىي مەنتىقىسى ،

بېجىرىم ھېساب كىتابى .

ئادالەتنىڭ تۇغى ۋە ھەققانىيەتنىڭ خىتابى ئەنە شۇ مەنتەقە بىلەن ھېساب كىتابتىن

تۈزۈلگەن . ئۇنىڭ دىدارى مەنىۋى زەربىسى ماددىي ، مەسخىرىسى تارىخىي ...

98

زىيانەخشەپنىڭ << تۇتىنامىسى >> مېنى زوقلاندىرالمىدى . ھەركۈنى پىكىر

بوستاندا ئۈزۈلمەي ناۋا قىلىدىغىنى بۇلبۇلنىڭ نالىسى .

مەھلىيا بولمەن : ئۇ گۈلنىڭ غېمىدە ئۆز كۆكسىنى قان قىلغان .

ھەيرانمەن : پەلەكنىڭ تونۇيدىغىنى تۆت پەسىل ۋە پلانېتلار سەيلىسى ، ئۇنىڭدا

بۇلبۇل بىلەن گۈل سەزگۈلىرى يوق !

پىچىرلايمەن : بەختسىزلەرنىڭ پاجىئەلىرى بولمىسا ، بەختىيار مەلىكىلەرنىڭ شېرىن

ھېكايىلىرى قەيەردىن ئاچىرىدە بولاتتى ...

99

ئون مىليون قوشۇنمۇ ۋاقىت تەقەززاى تۈپەيلى يېرىم ئەسىر ئىچىدە تۇپراققا

ئايلىنىدۇ . مەڭگۈ يالتىراپ تۇرىدىغان غالىب كۈچ – پەقەت ھاقارەتلەنگەن ھەقىقەت

ۋە ئىپتىخارلىق يۈكسەكلىك . سەركەردىنىڭ دانىشمەنلىكى ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىش
ئەمەس ، ئۇنىڭدىن داچىپ چېكىنىش ...

100

زامان - زامانلار ئۆتتى ، ترۇيا قەھرىمانلىرى ۋە سپارتاك باتۇرلىرىنىڭ شۆھرەتلىك
جەسەتلىرى ئارچا گۈلخانلىقىدا كۆيۈپ كۈل بولدى .

زامان - زامانلار ئۆتتى ، سۇمۇرغىنىڭ يېڭى بوغۇنلىرى ئوت ئىچىدىن قايتا تۆرىلىپ
چىقىمىدى . ئۇنىڭ ئىزگۈلۈك پەزىلىتى بىلەن جاسارەتلىك خاتىرىسى ھېكايىلەردە
ساقلانماقتا .

ئەنە مىڭ يىللار ، مىليون يىللار ئۆتتى ، ئۆتكۈسى .

مەن سۇمۇرغى بىلەن ئەڭگۈشتە تېغىغا قاراپ ئۇچتۇم .

ھۇۋۇقۇشلار پىتتىسىگە كەلگەندە ، سۇمۇرغى قاناتلىرىنى ئۇرۇپ ھاۋا قەرىگە شۇڭغۇپ نەرە

بىلەن نىدا قىلىدۇ : ئۇ گۇناھسىز !